

LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA U RIBARSTVU

FLAG-a „ISTARSKI ŠVOJ“

Operativni program
**ZA POMORSTVO
I RIBARSTVO**

Izrada ovog dokumenta sufinancirana je sredstvima
Europske unije iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo

Sadržaj ove strategije isključiva je odgovornost FLAG-a „Istarski švoj“

Naziv:	FLAG „Istarski švoj“	
Kontakti		
	Adresa:	154. brigade hrvatske vojske 5, 52000 Pazin
	Telefon:	091 624 6246
	Kontakt osoba:	Iva Jekić
	e-mail:	laguristarskisvoj@gmail.com
	Web stranica:	www.lagur-istarskisvoj.hr
Osnovne informacije o FLAG-U:		
	Obuhvat administrativnih jedinaca lokalne razine:	7
	Gradovi:	Pazin Poreč-Parenzo
	Općine:	Funtana-Fontane Tar-Vabriga-Torre-Abrega Tinjan Višnjan-Visignano Vrsar-Orsera
	Broj naselja:	151
	Površina (km²):	456,41
	Broj stanovnika:	34.351
	Gustoća stanovništva:	75,26
<p>Izrađivač Lokalne razvojne strategije u ribarstvu: Key consulting d.o.o. Izrada studije ribarstvenog područja: MARIBU d.o.o. za poslovne usluge Izrađivač prve izmjene Lokalne razvojne strategije u ribarstvu: CENTUM PERCENT d.o.o. Izrađivač druge izmjene Lokalne razvojne strategije u ribarstvu: CONFIDIA d.o.o.</p>		

SADRŽAJ

UVOD.....	1
1. Opis područja FLAG-a „Istarski švoj“	2
1.1. Opće zemljopisne značajke područja	2
1.1.1. Površina i granice područja	3
1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike	5
1.1.3. Kulturna i povijesna baština	6
1.1.4. Prirodna baština i Natura 2000	8
1.1.5. Stanje društvene i komunalne infrastrukture.....	11
1.2. Gospodarske značajke FLAG-a	13
1.2.1. Glavne gospodarske djelatnosti i stanje gospodarstva.....	13
1.2.2. Tržište radne snage	15
1.3. Definicija i kapacitet ribolovnog područja FLAG-a	22
1.3.1. Kategorizacija i opis flote	22
1.3.2. Pregled stanja ribarske infrastrukture na području FLAG-a.....	23
1.3.3. Ulovne vrste riba i ostalih morskih organizama	24
1.4. Organizacijska struktura prodaje ribe na području FLAG-a	26
1.5. Demografske i socijalne značajke područja	26
1.5.1. Broj i gustoća stanovnika	26
1.5.2. Demografska kretanja stanovnika	27
1.5.3. Obrazovna struktura stanovništva	27
2. Analiza razvojnih potreba i potencijala područja, uključujući SWOT analizu.....	28
2.1. Rezultati analize stanja, testiranih hipoteza i održanih radionica	28
2.2. Snage, slabosti, prilike i prijetnje područja FLAG-a	30
3. Opis i hijerarhija ciljeva LRSR te integriranog i inovativnog karaktera LRSR uključujući jasne i mjerljive pokazatelje ostvarenja ili rezultata	35
3.1. Ciljevi, prioriteti, mjere LRSR za područje FLAG-a temeljeni na mogućnostima iz Operativnog programa	35
3.2. Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti.....	36
3.3. Opis postupka odabira projekta na razini FLAG-a	43
3.4. Opis tema planiranih projekta suradnje i način odabira projekta suradnje	48
3.5. Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine	48
3.6. Doprinos horizontalnim pitanjima	49
4. Opis uključenosti lokalnih dionika u izradu LRSR i izmjenu LRSR.....	50
5. Akcijski plan provedbe LRSR.....	53

6. Način praćenja i vrednovanja provedbe LRSR	54
7. Opis sposobnosti za provedbu LRSR	55
7.1. Ljudski kapacitet za provedbu LRSR i iskustvo u provedbi projekata	55
7.2. Financijski kapacitet za provedbu LRSR	56
8. Financijski plan provedbe LRSR i rada FLAG-a	56
9. Prilozi	I
10. Popis slika	XXI
11. Popis tablica	XXI

UVOD

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu (FLAG) „Istarski švoj“ osnovana je krajem 2015. godine s ciljem poticanja održivog razvoja ribarskog i akvakulturnog područja po principu lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice, a kroz pripremu i provedbu lokalne razvojne strategije u ribarstvu. Jedinice lokalne samouprave u sastavu FLAG-a su: gradovi: Pazin i Poreč-Parenzo te općine: Tinjan, Višnjan-Visignano, Vrsar-Orsera, Funtana-Fontane i Tar-Vabriga-Torre-Abrega. Uz jedinice lokalne samouprave članovi FLAG-a su i predstavnici civilnog i gospodarskog sektora.

Ovaj strateški dokument važan je za daljnji razvoj područja, održivog ribarstva i akvakulture te ostvarenje željene vizije FLAG-a „Istarski švoj“ o skladnom području bogate ribarske tradicije i očuvanog okoliša, mjestu jednakih mogućnosti i visoke kvalitete života.

Primarni cilj stoga ostaje isti: ostvariti održiv i učinkovit ribarski sektor i povećanu kvalitetu života na području ribarske zajednice FLAG-a do kraja 2020. godine poštujući osobitosti područja te želje i potrebe svojih stanovnika.

FLAG „Istarski švoj“ svojim će radom pružati savjetodavnu pomoć, osiguravati protok znanja i informacija, ostvarivati dobru komunikaciju s nadležnim nacionalnim i EU tijelima te stajati na raspolaganju svojim članovima i cijeloj lokalnoj zajednici u realizaciji razvojnih aktivnosti.

Na svima je nama da zajedničkim snagama u potpunosti ostvarimo potencijale našeg ribarskog područja te potaknemo razvoj temeljen na principima održivosti koordiniranim i osmišljenim djelovanjem iskorištavajući mogućnosti ponuđenih izvora financiranja, međusobne suradnje i umrežavanja javnog, privatnog i civilnog sektora te cjeloživotnog učenja i edukacije.

1. Opis područja FLAG-a „Istarski švoj“

1.1. Opće zemljopisne značajke područja

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu „Istarski švoj“ (eng. Fisheries local action group; u daljnjem tekstu: FLAG) prostire se na kontinentalnom i obalnom području istarskog poluotoka i sastoji se od sedam jedinica lokalne samouprave: **Grad Pazin**, **Grad Poreč-Parenzo** (u daljnjem tekstu: Grad Poreč), **Općina Funtana-Fontane** (u daljnjem tekstu Općina Funtana), **Općina Tar-Vabriga-Torre-Abrega** (u daljnjem tekstu: Općina Tar-Vabriga), **Općina Tinjan**, **Općina Višnjan-Visignano** (u daljnjem tekstu: Općina Višnjan) i **Općina Vrsar-Orsera** (u daljnjem tekstu: Općina Vrsar). Obalnom dijelu Istarske županije pripadaju Grad Poreč, Općina Funtana, Općina Tar-Vabriga i Općina Vrsar, a kontinentalnom dijelu Grad Pazin, Općina Tinjan i Općina Višnjan. Obuhvaćeno područje FLAG-a pripada statističkoj regiji Jadranska Hrvatska.

Ukupna površina FLAG-a koji uključuje obalni i kontinentalni dio Istre iznosi 456,41 km² s obalom dugom 72,8 km te broji 151 naselje, a broj stanovnika prema Popisu stanovnika iz 2011. godine iznosi 34.351 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti područja FLAG-a 2011. godine bila je 75.26 stanovnika na km². Poljoprivredom, šumarstvom i ribarstvom aktivno se bavi 586 osoba s područja FLAG-a (Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Državna Geodetska Uprava).

U tablici u nastavku dan je pregled osnovnih podataka o FLAG-u pojedinačno po naseljima te zbirno.

Tablica 1. Osnovni podaci o FLAG-u „Istarski švoj“

Grad ili općina	Površina u km ²	Broj naselja	Broj stanovnika
Grad Pazin	136.5	18	8.638
Grad Poreč	139	53	16.696
Općina Funtana	7.94	1	907
Općina Tar-Vabriga	28.2	6	1.990
Općina Tinjan	54.46	8	1.684
Općina Višnjan	67.45	56	2.274
Općina Vrsar	22.86	9	2.162
UKUPNO	456.41	151	34.351

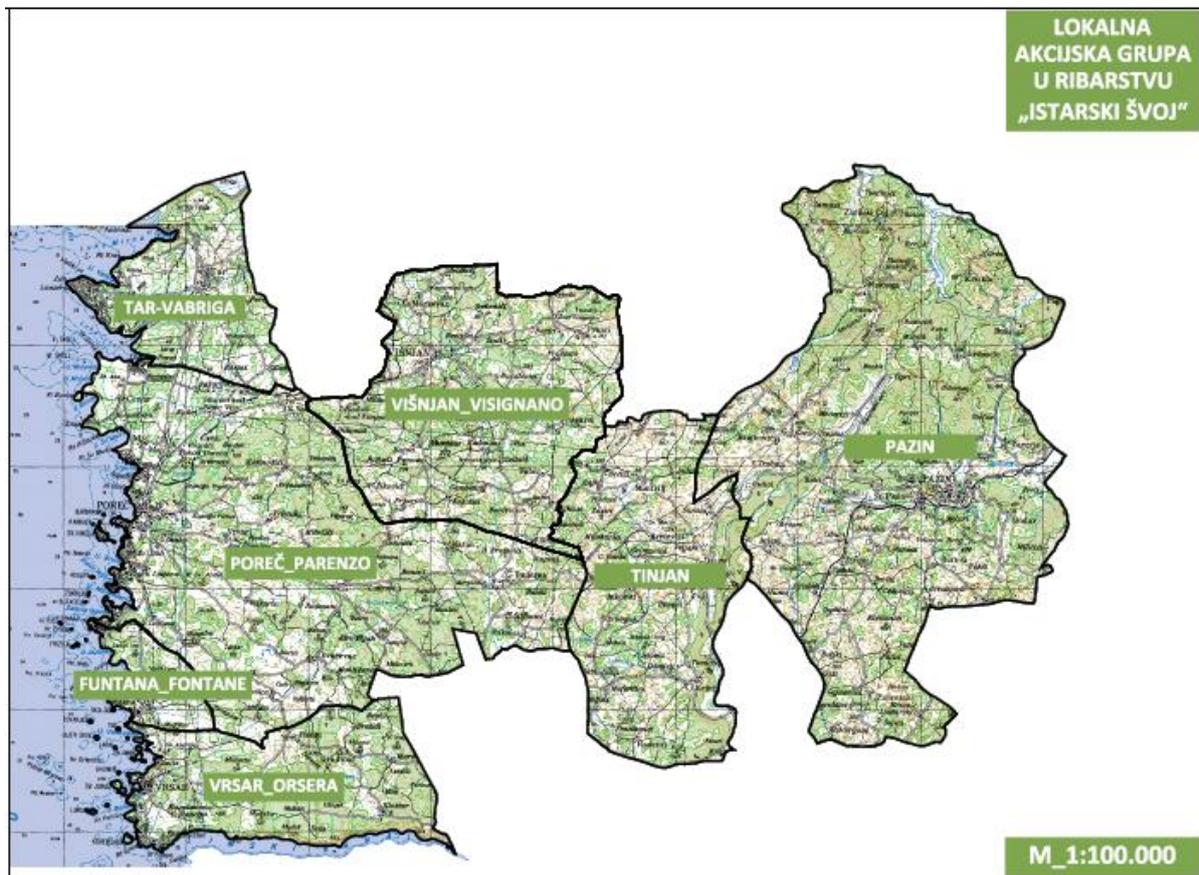
Izvor: vlastita obrada, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Popis stanovništva 2011.

1.1.1. Površina i granice područja

Područje FLAG-a obuhvaća kontinentalni i obalni dio Istre, odnosno 456,41 km² što čini 16,18% od površine Istarske županije. Granice FLAG-a u potpunosti prate administrativne granice područja. Na sjevernom dijelu graniči s administrativnim područjima Grada Novigrada, općinom Kaštelir-Labinci, Vižinadom, Karojbom, Motovunom i Gradom Buzetom. Na istočnom dijelu graniči s općinama Cerovlje i Gračišće, a na južnom dijelu graniči s gradom Rovinjom te općinama Sv. Lovreč, Kanfanar, Sveti Petar u Šumi i Žminj.

Prema Tablici 1. Osnovni podaci o FLAG-u „Istarski švoj“, po površini i broju stanovnika najveće i najstananjenije je područje grada Poreča s površinom od 136.5 km² i koji prema posljednjim službenim podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine broji 16.696 stanovnika. Po površini i broju stanovnika najmanja je Općina Funtana koja se prostire na 7.94 km² i ima 907 stanovnika. Detaljan tablični pregled površina jedinica lokalne samouprave prikazan je u prethodnom poglavlju Opće zemljopisne značajke područja.

Slika 1. Grafički prikaz FLAG-a

Ukupna duljina obale FLAG-a iznosi 72,8 km od čega 14 km čini obala općine Tar-Vabriga, 28,6 km je duljina obale grada Poreča, 21,6 km je duljina obale općine Vrsar i 8,6 km je duljina obale općine Funtana (Državna Geodetska Uprava).

Ribolovno more Republike Hrvatske dijeli se na jedanaest ribolovnih zona. Područje FLAG-a pripada **ribolovnoj zoni A** koja se nalazi u unutarnjem ribolovnom moru i vanjskom ribolovnom moru Republike Hrvatske, a omeđena je ravnom crtom koja polazi od točke A (LAT (φ) 45°28.70' N; LONG (λ) 013°35.14' E) na ušću Kanala sv. Odorika i proteže se

Savudrijskom valom odnosno Piranskim zalievom crtom sredine/ekvidistancije (do okončanja procesa razgraničenja između Republike Hrvatske i Republike Slovenije) do točke B (LAT (ϕ) 45°31.06' N; LONG (λ) 013°32.22' E), koja je na polovištu crte koja spaja rt Savudriju (Hrvatska) i rt Madonu (Slovenija). Granica se dalje proteže okomicom iz točke B na spojnicu rta Savudrija (Hrvatska) i rta Madona (Slovenija) te presijeca granicu određenu Osimskim sporazumima (1975.) u točki C, koja je ujedno i tromedna točka između teritorijalnih mora Italije, Slovenije i Hrvatske. Od točke C (Italija – Slovenija – Hrvatska) nastavlja se granicom određenom Osimskim sporazumima (1975.) na jugozapad do točke 4, te dalje do točke 5 teritorijalne granice na moru između Italije i Hrvatske (u duljini od 26 km) odnosno točke 1 epikontinentalne granice između Italije i Hrvatske. Od točke 5 granice određene Osimskim sporazumima (1975.) odnosno točke 1 epikontinentalne granice između Italije i Hrvatske, nastavlja se vanjskom granicom teritorijalnog mora Republike Hrvatske do točke X2. U istočnom dijelu se granica Ribolovne zone A nastavlja od točke A (LAT (ϕ) 45°28.70' N; LONG (λ) 013°35.14' E) na ušću Kanala sv. Odorika crtom niske vode uzduž obale kopna sjevernog i zapadnog dijela poluotoka Istre do točke na rtu Kamenjak (jug poluotoka Istre) iz koje je povučena crta azimutom 221° i presijeca ravnu polaznu crtu u točki X1 (koja odvaja unutarnje ribolovno more od vanjskoga ribolovnog mora) i nastavlja se do vanjske granice teritorijalnog mora Republike Hrvatske u točki X2 koja je ujedno i krajnja južna točka Ribolovne zone A¹.

Slika 2. Obala FLAG-a i granice ribolovnih zona A i H

Izvor: Pravilnik o granicama u ribolovnom moru RH NN5/11

Specifičnost Istarskog arhipelaga očituje se u pomanjkanju zakloništa od vremenskih nepogoda posebno na istočnoj obali Istre. Istarski akvatorij dijeli se na zapadnu obalu koja je niska i

¹ Sukladno Pravilniku o granicama u ribolovnom moru Republike Hrvatske NN 5/11

stjenovita te istočnu koja je strmija i dublja. Duljina zapadne obale iznosi cca. 400 km uključujući otoke, dok je istočna obala duljine cca. 100 km. U nacionalnim okvirima površine ribolovnih voda uz obale Istarske županije prostiru se na oko 3.000 km², dok se još 3.300 km² odnosi na Zaštićeni ekološki ribolovni pojas (ZERP). Konfiguracija obale te brojna naselja uvjetovale su postojanje više ribolovnih središta smještenih u manjim i većim lukama. Ribari s područja FLAG-a sukladno sezonalnosti ribolova i migracijama pojedinih vrsta riba i ostalih morskih organizama obavljaju ribolovnu aktivnost u različitim ribolovnim zonama.

1.1.2. Reljefne i klimatske karakteristike

Podneblje FLAG-a uvjetovano je geografskim položajem i reljefom. Blizina mora uz nizak reljef te izraziti rub na sjeveroistoku u zoni Ćićarije i Učke imaju veliki utjecaj na održavanje klimatske osobitosti istarskog kraja. Na području FLAG-a susreću se u većoj mjeri "crvena" i u manjoj mjeri "siva" Istra koje se odnose na vrstu zemlje koja prevladava područjem. Grad Poreč, te općine: Funtana, Tar-Vabriga, Tinjan, Višnjan i Vrsar nalaze se na području prekrivenom zemljom crvenicom, dok je Grad Pazin prekriven i zemljom crvenicom i zemljom sive boje. Crvena zemlja na području grada Pazina prostire se u južnom dijelu grada Pazina (područje kraške zaravni) koju karakteriziraju niski reljefni oblici i crvena porozna tla, dok ostatak grada karakterizira siva zemlja i područje s izrazitim strminama i brežuljcima koji su u sjevernim dijelovima često prožeti vodotocima. Za "Crvenu Istru" su karakteristični prostrani, niski i valoviti istarski travnjaci s blago zaobljenim kupastim i relativno niskim reljefnim oblicima (30 – 100 metara relativne visine). Taj blagi valoviti prostor na zapadu prelazi u nizine koje se spuštaju prema moru.

Istarski poluotok obilježava sredozemna klima duž obale koja se postupno mijenja prema unutrašnjosti i prelazi u kontinentalnu klimu zbog hladnog zraka koji struji s planina i zbog relativne blizine Alpa. Za sve jedinice lokalne samouprave koje se nalaze na području FLAG-a (izuzev Grada Pazina i Općine Tinjan) karakteristična je sredozemna klima čija su glavna obilježja topla i suha ljeta, s prosječnim brojem od oko 2.400 sunčanih sati godišnje. Zime su blage i ugodne, a snijeg je rijetka pojava. Godišnji prosjek temperatura zraka duž sjevernog dijela obale Istre iznosi oko 14°C. Siječanj je najhladniji mjesec sa srednjom temperaturom uglavnom oko 6°C, dok su srpanj i kolovoz najtopliji, sa srednjom temperaturom oko 24°C. Područje općine Tinjan pripada tipu klime submediteranskih osobina u manjem dijelu, dok je u većem dijelu to modificirana kontinentalna klima. Grad Pazin je smješten u središtu istarskog poluotoka, na zaravni koju okružuju okolna brda formirajući kotlinu. Kao takav obilježen je gotovo kontinentalnom klimom te su zime hladnije u odnosu na druge istarske gradove. Karakteristična su vruća ljeta u kojima je srednja mjesečna temperatura od 22 °C. Najsušniji dio godine izražen je ljeti. Od vjetrova na području grada prevladavaju bura, sjevernjak (tramontana) te istočnjak (levant). Temperatura mora najniža je u ožujku kada se kreće između 9 i 11°C, a s 24°C najviša je u kolovozu. Zaleđivanje obalnog ruba u malim i plitkim uvalama vrlo je rijetka pojava. Geomorfološke karakteristike terena te povoljan i pristupačan kraj omogućili su kvalitetan život ljudskih zajednica.

1.1.3. Kulturna i povijesna baština

Područje FLAG-a ima bogatu kulturnu i povijesnu baštinu. Pojedinačna nepokretna kulturna dobra ovog područja su građevine ili kompleksi građevina koje imaju izrazit povijesni i umjetnički značaj, a to su u prvom redu sačuvane crkve i kapelice među kojima je najpoznatija Eufrazijeva bazilika, najvrjedniji kulturni spomenik Grada Poreča kojeg je UNESCO 1997. godine zaštitio kao spomenik svjetske baštine. Elementi pokretne povijesne i kulturne baštine su i sačuvani oltari, freske i slično bogatstvo, prisutni u svim naseljima na području FLAG-a. Na području FLAG-a postoji veliki **popis zaštićenih kulturnih dobara, kulturnih dobara nacionalnog značenja i privremeno zaštićenih dobara**²:

1. Pokretna pojedinačno zaštićena kulturna dobra:
 - a. Sakralni /religijski predmeti: Dvije oltarne pale "Bogorodica s Djetetom i svecima i anđelima koji pjevaju" i "Polaganje u grob" u Vabrigi; Skulptura sv. Martina iz crkve sv. Martina u Taru; Slika "Uznesenje Bogorodice" – Kringa, Tinjan; Slika "Bogorodica od ružarija, članovi Svete lige i otajstva ružarija", Višnjan; Drveni retabl u crkvi sv. Antuna, Vrsar, Drveni oltarni retabl s pripadajućim antependijem i oltarnom palom "Bogorodica s Djetetom, sv. A. Padovanskim, sv. Rokom i sv. Sebastijanom", Vrsar; Sakralni inventar Franjevačke crkve Blažene Djevice Marije – Pazin; Sakralni inventar crkve sv. Nikole – Pazin; Kameni reljef sv. Martin i prosjak, Beram, Pazin; Skulptura "Sv. Antuna Opata" – Zarečje, Pazin; Sakralna zbirka Biskupskog ordinarijata, Poreč; Poliptih s prikazom Bogorodice sa svecima, Poreč; Humski triptih, Poreč;
 - b. Glazbeni instrumenti: Orgulje u crkvi sv. Petra i Pavla – Kringa, Tinjan; Orgulje u crkvi sv. Nikole – Pazin;
 - c. Arhivska građa: Cjelina arhivskih fondova i zbirki u posjedu Državnog arhiva u Pazinu;
 - d. Muzejska građa: Muzej grada Pazina i Etnografski muzej Istre u Pazinu; Zavičajni muzej Poreštine - Poreč;
 - e. Arheološka građa: **Amfora tipa Kapitan II, Poreč** (Rimska amfora tipa Kapitän II, izvađena je iz mora na području oko otoka Visa. Crvenkaste je boje, većim dijelom prekrivena morskim mikroorganizmima. Tijelo amfore je kruškoliko, ravnog šupljeg dna, naglašenog konusnog vrata i s visokim uspravnim ručkama. Otvor amfore ispod oboda ima prstenasto kružno udubljenje. Visina amfore iznosi 75 cm, a najveća širina u predjelu trbuha 25 cm. Promjer otvora je 6,8 cm. Proizvedena je na području Egeje u razdoblju od kr. 2.-4. st. Amfora je u privremeno pohranjena u Zavičajnom muzeju Poreštine u Poreču)
 - f. Ostalo: Komplet misnog ruha iz crkve sv. Kvirika i Julite, Višnjan.
2. Nepokretna pojedinačno zaštićena kulturna dobra:
 - a. Arheološka baština: Arheološko nalazište u Taru na Stanciji Blek te u neposrednoj okolini crkve sv. Marije od Mora u Vrsaru; Kompleks rimske vile na Puntićima, Poreč; **Podmorske arheološke zone (2 zone)** (kulturno - povijesna cjelina i arheološka baština; Područje sjeverno i južno od Porečkog zaljeva obuhvaćaju dvije hidroarheološke zone: 1. Područje od rta Zub na sjeveru do rta Maistro na jugu s prilaznim vodama, uvali Lunga, plićacima Erba, Keso i Čivran, i hridi nasuprot rta Satarož. Obuhvaća rimska naselja i zanatska središta u uvali Marina i Loron 2. Zona od uvale sv. Martina na sjeveru do uvale

² Središnji državni portal: Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, <http://data.gov.hr/dataset/registar-kulturnih-dobara>

- Malendrija i rta sv. Petra na jugu. Ova zona obuhvaća prilazne vode luke Poreč. Na ovom području nalaze se brojni ostaci rimskih vila i naselja); **Podmorska arheološka zona (6 zona)** (kulturno - povijesna cjelina i arheološka baština; podvodna arheološka zona južno od Poreča do Barbarige kod Bala obuhvaća 6 manjih zona: 1. Područje od otoka Veli Školj na sjeveru do plićaka Lis i Pojaga na ulazu u Linski kanal na jugu. 2. Područje od rta Križ do visine uvale sv. Feliks. 3. zonu od otoka Figarola na sjeveru do hrudi sv. Ivana sa svjetionikom te otoka i rta Gartinja na jugu s prilaznim vodama Rovinju 4. Zona prilaznih voda uvali sv. Pavla 5. Zona prilaznih voda uvali Kolone 6. zona prilaznih voda rtu Barbariga sa juga i sjevera); **Arheološko nalazište Loron** – (arheološko nalazište Loron kod Tara predstavlja ostatke maritimne villae rusticae korištene od 1. do 5. st. Osnovni tlocrt nastao je u doba cara Tiberija. Tada se u sklopu vile koristila peć za tegula koja je u funkciji do kraja 1.st. Na istočnoj strani zaljeva se krajem 1.st. razvio drugi proizvodni centar specijaliziran za izradu keramike za potrebe cijele Poreštine, a dio se vjerojatno izvezio i u druge krajeve do kraja 2. st. Osim pregradnji peći i cisterna, osnovni tlocrt južnog dijela vile u 2. i 3.st. se nije mijenjao. U 4.st. je adaptirana vila i formiran je stambeni dio sa sistemom za zagrijavanje. Proizvodni dio koncipiran je u objektu uljare iz 2. st. u sjevernom dijelu vile);
- b. Sakralna graditeljska baština: Ostaci crkve sv. Križa u Taru; Crkva sv. Jakova – Bačva i Crkva sv. Antuna u Višnjaju; Crkva sv. Marije od Mora i ostaci samostana u Vrsaru: Kompleks franjevačkog samostana s crkvom Pohoda Blažene Djevice Marije u Pazinu; Crkva sv. Nikole – Pazin; Crkva sv. Katarine – Lindar, Pazin; Crkva sv. Križa – Butoniga, Pazin; Crkva sv. Marije na Škriljinah – Beram, Pazin; Crkva sv. Martina – Beram, Pazin; Kompleks Eufrazijeve bazilike, Poreč (pod zaštitom UNESCO-a od 1997. godine);
 - c. Profana graditeljska baština: Zgrada Kaštela u Taru; Rodna kuća biskupa Jurja Dobrile, Veli Ježenj, Tinjan; Stancija sv. Ivan od šterne s crkvom sv. Ivana od šterne - Sveti Ivan, Višnja; Stambeno-atelijerski kompleks s galerijom Džamonja, Vrsar; Stupa na Pazinskom potoku – Zarečje, Pazin; Kaštel – Pazin; Sklop zgrada Palače Vergottini, Eufrazijeva ulica, Poreč; Vila Polesini, Marafor, Poreč; Gotička kuća, Decumanus 5, Poreč; Kuća "Dva sveca", Sv. Maura 16, Poreč; Palača Sinčić (Zavičajni muzej Poreštine), Decumanus 9, Poreč;
 - d. Sakralno-profana graditeljska baština: Samostan i crkva sv. Mihovila – Kloštar, Vrsar; Istarska sabornica (bivša crkva sv. Franje), Poreč;
 - e. Kulturno-povijesna cjelina: kulturno - povijesna cjelina Višnjana; Vrsara; Poreča; Lindara, Berama i Trviža na području Pazina.
3. Nepokretna pojedinačno preventivno zaštićena kulturna dobra:
 - a. Arheološka baština: Arheološki lokalitet Monte Ricco, Vrsar.
 4. Pokretna pojedinačno preventivno zaštićena kulturna dobra:
 - a. Sakralni/religijski premeti: Ostaci drvenog oslikanog tabulata iz crkve Sv. Petra i Pavla – Trviž, Pazin; Drveni retabl glavnog oltara crkve Sv. Petra i Pavla u Trvižu, Pazin;
 - b. Arheološka građa: Urna – Beram, Pazin;
 - c. Likovna umjetnost: Skulptura tri obeliska Ede Murtića, Poreč.
 5. Nepokretna pojedinačna kulturna dobra od nacionalnog značaja:

- i. Sakralna graditeljska baština: Crkva sv. Marije na Škriljanah – Beram, Pazin; Kompleks Eufrazijeve bazilike, Poreč.

Valorizacija kulturne baštine, bilo da se radi o materijalnoj ili nematerijalnoj, prepoznata je u turističkom sektoru, međutim promocija pomorske baštine nedovoljno je integrirana s cjelokupnom turističkom ponudom područja.

1.1.4. Prirodna baština i Natura 2000

Prirodna baština čini važan dio kulture koji obuhvaća ruralni i prirodni okoliš s pripadajućom florom i faunom. Ovakva vrsta lokacija sa zaštićenom baštinom često služi kao važna komponenta u turističkoj industriji neke zemlje koja privlači mnogo domaćih i stranih posjetitelja.

Zaštićenim dijelovima prirode na području Istarske županije upravlja javna ustanova Natura Histrica. Osnovna djelatnost ustanove je zaštita, održavanje i promicanje zaštićenih područja i drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti na području Istarske županije u cilju zaštite i očuvanja izvornosti prirode, osiguravanja neometenog odvijanja prirodnih procesa i održivog korištenja prirodnih dobara te nadzor provođenja uvjeta i mjera zaštite prirode na području kojim upravlja.

Prirodne vrijednosti zaštićene temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN80/13) na području FLAG-a su³:

- **Posebni rezervat u moru Limski zaljev** - prirodni je fenomen koji predstavlja potopljenu kanjonsku dolinu u kršu. Zbog mnogih pomorskih izvora-vrulja, more je smanjenog saliniteta, koji varira s godišnjim dobom i dubinom. More je manje prozirnosti nego na otvorenom što indicira bogatstvo planktona. Izražena su temperaturna kolebanja te visoka koncentracija kisika. Ova specifična svojstva uvjetuju bogatstvo morske faune i flore s izuzetnim zajednicama morskog dna. Područje je prirodno mrjestilište za neke vrste riba. Limski zaljev jednim dijelom pripada Općini Vrsar;
- Posebni rezervat šumske vegetacije Kontija na području Općine Vrsar;
- Geomorfološki spomenici prirode: Jama Baredine, Markova jama i Pincinova jama na području Općine Tar-Vabriga;
- Botanički spomenik prirode (spomenik parkovne arhitekture) Stablo čempresa u Kašćergi- na području Grada Pazina, skupina stabala oko crkvice sv. Ane kraj Červara i skupina stabala na području grada Poreča, skupina stabala u Vrsaru;
- Značajni krajobrazi: **Pazinski Ponor (Pazinska jama)** - prirodni je fenomen koji sa svojim nekadašnjim prirodnim nastavkom Limskom dragom, predstavlja najljepši primjer specifične evolucije krške hidrografije i morfologije u Istri. Na kontaktu nepropusnih flišnih i propusnih vapnenačkih slojeva došlo je do podzemne piraterije, odnosno prekida kontinuiranog površinskog toka i stvaranja grandioznog Pazinskog ponora. To je mjesto gdje najveća istarska ponornica Pazinčica svoj tok nastavlja kroz podzemlje. Kanjon i ponor, jama i prilaz do jame djelomično se kao šetnica koriste u turističke svrhe i u svrhe speleološkog turizma. Nalazi se na području Grada Pazina; **Limski zaljev** - predstavlja prvorazrednu prirodnu pojavu od velike naučne i estetske

³ Analize i izvještaji zaštićenih područja u Republici Hrvatskoj, <http://www.bioportal.hr/gis/>

vrijednosti. To je primjer potopljene kanjonske doline u kršu, a sa svojim prirodnim nastavkom Limskom dragom čini jedinstvenu cjelinu. Stvoren je u jurskim vapnencima, s dužinom oko 10 km, prosječnom širinom od 600 m i visinom kanjonskih strana do 150 m. Strane zaljeva su obrasle svim elementima makije crnika, zelenika, planika, lemprika, tetivika, tršlja, bjelograb, i crni jasen, a mikroklimatski uvjeti uzrokom su pojave submediteranske zajednice hrasta medunca i cera. Takva raznolikost vegetacije na uskom području predstavlja jedinstvenu rijetkost i posebnu ekološku rijetkost. Jednim se dijelom nalazi i na području općine Vrsar;

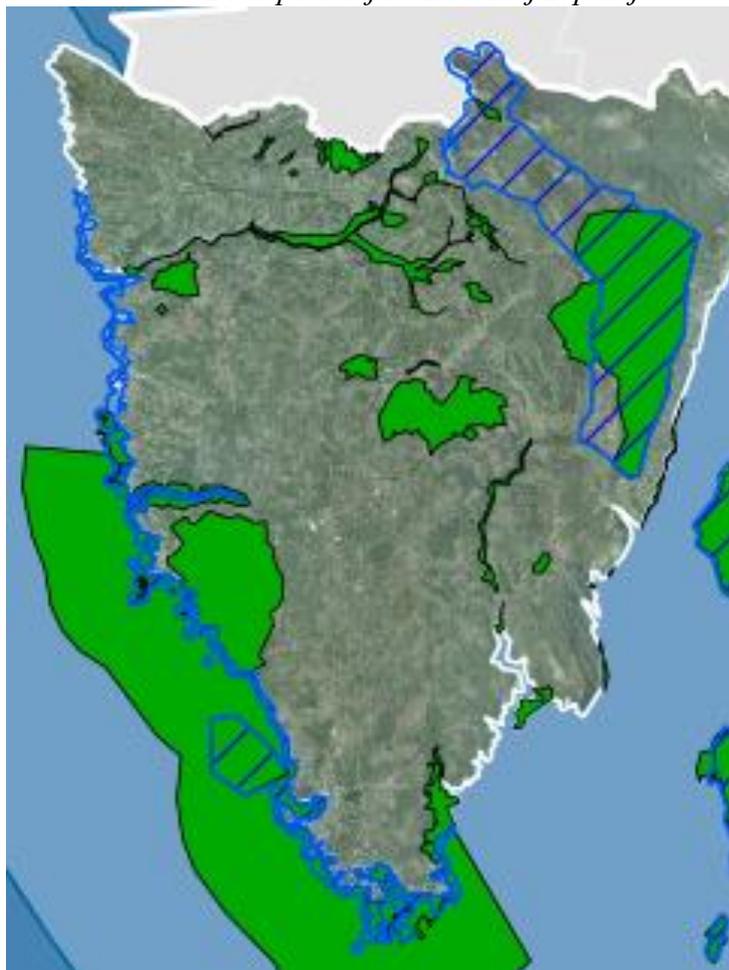
- Spomenik prirode – javor na Stanciji Bašarinka na području grada Poreča.

Natura 2000 je ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Njezin cilj je očuvati ili ponovno uspostaviti povoljno stanje više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta.

Područje FLAG-a karakterizira posebnost ušća rijeke Mirne s Tarskom valom, područje veličine oko 465 hektara koje obiluje bogatom florom i faunom s više stotina ptica, brojnim vodozemcima, gmazovima i sisavcima od kojih su mnogi zakonom zaštićeni. To je važna lokacija za seobu, prezimljavanje i gniježđenje ptica vodenih staništa. Na ovom se području tada zadržavaju žalari cirikavci, sibirski gnjezdari koji ljeti prelijeće preko tih krajeva u jatima od trideset primjeraka. Planirano je proglašenje područja posebnog ornitološkog rezervata. Određivanjem formalnog okvira za očuvanje raznolikosti ptica koje tu obitavaju zaštitit će se močvarno područje, jedno od rijetkih preostalih na Mediteranu.

Područje grada Pazina je također specifično jer se ističe s vrijednošću krajolika doline Pazinčice s Pazinskom jamom kao spomenikom prirode. Najveći vodotok je Pazinčica (Pazinski potok) koji ponire u Pazinsku jamu. Na području grada Pazina nalaze u cijelosti ili djelomično ukupno 4 sliva (sliv Mirne, podsliv Butoniga, sliv Pazinskog potoka, sliv bujice Čipri i sliv ponornice Brestovac) prema kojima otječe preko 40 kanala i potoka u kojima se voda zadržava uglavnom tijekom kišovitijih dijelova godina. Pazinski potok je zakonom zaštićen kao značajni krajobraz. Zaštićeno područje obuhvaća kanjon i ponor Pazinčice, dužine i dubine oko 500 i 100 metara, te Pazinsku jamu.

Slika 3. Natura 2000 područja u Istarskoj županiji

Izvor: <http://www.biportal.hr/gis/>

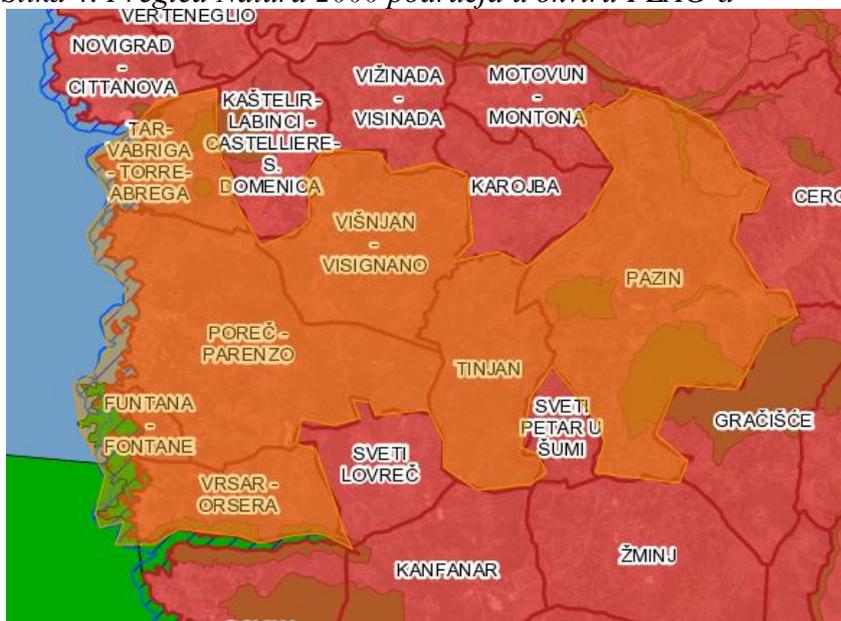
Popis NATURA 2000 područja⁴ na području FLAG-a:

1. Akvatorij zapadne Istre prepoznato je kao **područje očuvanja značajno za ptice (POP)** pod kodom lokaliteta HR1000032, proteže se duž cijele obale FLAG-a „Istarski švoj“
2. **Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS):**
 - a. Vrsarski otoci (HR3000003) na području Općine Vrsar i Općine Funtana;
 - b. Mirna i šire područje Butonige (HR2000619) djelomično na području grada Pazina;
 - c. Akvatorij zapadne Istre (HR5000032) djelomično na području Općine Vrsar;
 - d. Limski zaljev kopno (HR2000629) djelomično na području Općine Vrsar;
 - e. Pazinski potok (HR2001386) na području grada Pazina;
 - f. Grdoselski potok (HR2001396) na području grada Pazina;
 - g. Pazinština (HR2001365) djelomično na području grada Pazina;
 - h. Klaričeva jama (HR2001144) na području Općine Vrsar;
 - i. Tarska uvala – Istra (HR2000703) na području općine Tar-Vabriga;
 - j. Vela Traba (HR2001322) na području grada Pazina;
 - k. Ušće Mirne (HR3000433) djelomično na području Općine Tar-Vabriga;

⁴ <http://www.biportal.hr/gis/>

- l. Pincinova jama (HR2000100) na području Općine Tar-Vabriga;
- m. Područje oko Markove jame – Istra (HR2000083) djelomično na području Općine Tar-Vabriga;
- n. Linski kanal – more (HR3000001) – djelomično na području općine Vrsar.

Slika 4. Pregled Natura 2000 područja u okviru FLAG-a

Izvor: <http://www.bioportal.hr/gis/>

1.1.5. Stanje društvene i komunalne infrastrukture

Područje FLAG-a pripada obrazovnom sustavu Istarske županije koji uključuje obrazovne programe koji se provode na razini predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja te cjeloživotnog obrazovanja.

Na području FLAG-a djeluje ukupno 14 dječjih vrtića: 1 na području grada Pazina, 6 na području grada Poreča, 1 u općini Funtana, 2 područna u Općini Tar-Vabriga, 1 područni u Općini Tinjan, 1 u Općini Višnjan i 2 u Općini Vrsar od čega jedan područni. Od navedenih dječjih vrtića troje izvode programe na talijanskom jeziku za pripadnike talijanske nacionalne manjine (Varvari na području grada Poreča, općina Tar-Vabriga i općina Vrsar).

Sustav osnovnoškolskog obrazovanja na području FLAG-a obuhvaća 7 osnovnih škola, od kojih neke imaju svoje podružnice: Osnovna škola Vladimira Nazora Pazin, Osnovna škola Poreč, Talijanska osnovna škola Bernardo Parentin Poreč, Osnovna škola Tar-Vabriga, Osnovna škola Vladimira Nazora Vrsar, Osnovna škola Jože Šurana Višnjan te Umjetnička škola Poreč. U sklopu Osnovne škole Vladimira Nazora Pazin na području općine Tinjan djeluje Područna škola Tinjan, a na području grada Poreča u sklopu Osnovne škole Poreč djeluju Područna škola Veli Maj, Područna škola Žbandaj i Područna škola Nova Vas. Umjetnička škola Poreč ima podružnicu na području općine Vrsar, a Osnovna glazbena škola u Pazinu priključila se osnovnoj školi Vladimira Nazora Pazin i od školske godine 2014./2015. djeluje kao Glazbeni odjel. Osnovnih škola zajedno s podružnicama ima ukupno 12.

Na području FLAG-a djeluju ukupno četiri srednjoškolske ustanove. Visokoškolsko obrazovanje na tom području odvija se putem Preddiplomskog stručnog studija poduzetništva u Pazinu i Stručnog studija vinarstva i mediteranske poljoprivrede u Poreču, u sklopu Veleučilišta u Rijeci te Preddiplomskog stručnog studija turističkog i hotelskog menadžmenta u sklopu Sveučilišta Libertas. Ustanove visokoškolskog obrazovanja u Istarskoj županiji predstavljaju svojevrsan potencijal ulaganja za budućnost.

Na području FLAG-a postoje dvije ispostave Istarskih domova zdravlja: u Pazinu i Poreču te zdravstvene stanice (ambulante) u Vrsaru, Taru, Funtani, Tinjanu i Višnjanu. Najbliže opće bolnice nalaze se u Puli i Rijeci.

Na području FLAG-a postoji Centar za socijalnu skrb u Pazinu koji je nadležan za Grad Pazin i Općinu Tinjan te Centar za socijalnu skrb u Poreču koji je nadležan za ostale općine s navedenog područja, odnosno za Grad Poreč, Općinu Funtana, Općinu Tar-Vabriga, Općinu Višnjan i Općinu Vrsar.

Na području FLAG-a djeluju i dvije Područne vatrogasne zajednice i to u Pazinu i Poreču. Područna vatrogasna zajednica Poreč obuhvaća Javnu vatrogasnu postrojbu "Centar za zaštitu od požara" Poreč, Dobrovoljno vatrogasno društvo "Plamen Višnjan", Dobrovoljno vatrogasno društvo "Lampo" Tar-Vabriga i Dobrovoljno vatrogasno društvo Vrsar. Područna vatrogasna zajednica Pazin obuhvaća Javnu vatrogasnu postrojbu Pazin i Dobrovoljno vatrogasno društvo Pazin.

Područje je u potpunosti pokriveno elektroenergetskim razvodom iako su u pojedinim naseljima potrebna proširenja postojećih mreža javne rasvjete. Do svih je naselja izgrađena vodovodna mreža.

Cijelo područje FLAG-a ima riješenu vodovodnu mrežu, a opskrbljuje se vodom iz sustava Istarski vodovod d.o.o. Buzet i to iz izvora Sv.Ivan i Gradole te Akumulacije Butoniga. Istarski vodovod d.o.o. Buzet zadužen je za vodoopskrbu većeg dijela Istarske županije.

Područje je gotovo potpuno pokriveno fiksnim telefonskim linijama i mobilnom telefonijom, time je omogućeno spajanje računala na brzu internetsku mrežu, što je važno za razvoj gospodarstva, posebno turizma, ali i kvalitete života stanovnika.

Geoprometni položaj područja FLAG-a određen je sustavom državnih cestovnih pravaca prema Rijeci – Puli – Koprivnici – Trstu te sustavom županijskih i lokalnih cesta.

Lukama javnog prometa županijskog i lokalnog značaja na području cijelog FLAG-a upravlja lučka uprava Poreč, a turistički i trgovački promet postoji u lukama Poreč, Vrsar, Funtana, Červar Porat i na području Tar-Vabriga. Iskrcajna mjesta za ribarska plovila duljine iznad 15 metara nalaze se u Općini Tar-Vabriga u Santa Marini, u Općini Vrsar i u Gradu Poreču, a iskrcajna mjesta za ribarska plovila duljine ispod 15 metara na području Općine Tar-Vabriga u Tarskoj Uvali i u Općini Funtana.

Željeznički promet prisutan je na području Pazina i odvija se putem jednokolosječne željezničke pruge od značaja za regionalni promet koja povezuje Pazin s Pulom na jugu te Buzetom, odnosno državnom granicom na sjeveru. Željeznička povezanost Pazina s ostalim hrvatskim županijama moguća je isključivo preko Slovenije. Na području Pazina nalazi se jedan željeznički kolodvor i to u najvećem naselju – Pazin, u blizini autobusnog kolodvora, te jedno stajalište u naselju Heki. Što se tiče pomorskog prometa, na području FLAG-a ne postoje državne trajektne, brodske ili brzobrodske linije.

Lokalni te međugradski autobusni prijevoz ponajviše je u funkciji radnih i školskih putovanja čemu je usmjerena većina linija te je stoga njihova učestalost zadovoljavajuća u vrijeme najvećih jutarnjih i popodnevni opterećenja.

U Općini Vrsar postoji i manji aerodrom tercijarne 1A kategorije, u okviru kojega je i sezonski granični zračni carinski prijelaz od međunarodnog značaja II. kategorije.

Na području Grada Poreča i Općina Funtana, Tar-Vabriga, Višnjan i Vrsar otpad skuplja komunalno poduzeće Usluga Poreč d.o.o. i odlaže ga na odlagalištu otpada Košambra. Odlagalište Košambra se nalazi oko 2,5 km jugoistočno od centra grada Poreča. Na području Grada Pazina i Općine Tinjan otpad sakuplja Usluga d.o.o. Pazin sa službenim odlagalištem komunalnog otpada „Jelencići V“ koje se nalazi oko 2,7 kilometara jugozapadno od grada Pazina.

1.2. Gospodarske značajke FLAG-a

1.2.1. Glavne gospodarske djelatnosti i stanje gospodarstva

Razvoj gospodarstva Istre određen je prirodnim predispozicijama kao što su zemljopisni položaj, prirodni resursi i klima, a s druge je strane, određen gospodarskom tradicijom, tržišnim uvjetima, tehničko-tehnološkim napretkom i razinom razvoja infrastrukture. Razvijenost jedinica lokalne samouprave na području FLAG-a sukladno vrijednosti indeksa razvijenosti na lokalnoj razini (razdoblje 2014.-2016.) je sljedeći: Grad Poreč, Grad Pazin, općine: Tar-Vabriga, Funtana, Vrsar pripadaju 8. skupini, dok Općina Višnjan i Općina Tinjan pripadaju 7. skupini ⁵.

Najznačajnije gospodarske djelatnosti u Istarskoj županiji su prerađivačka industrija, turizam i trgovina koje generiraju 70% ukupnog prihoda, uz napomenu da je u posljednjih nekoliko godina uočljiv stalni rast stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti. Dominantne djelatnosti u stvaranju ukupnog prihoda na području FLAG-a su turizam, iznajmljivanje privatnog smještaja, uslužne djelatnosti, trgovina na veliko i malo, prerađivačka industrija, autoprijevoznništvo i građevinarstvo, ribarstvo, poljoprivreda i maslinarstvo.

Na području FLAG-a nalazi se 11 poslovnih zona (poduzetničke zone na području Pazina: Poslovna zona Ciburi I, Ciburi II, Podberam, Industrijska zona Pazinka I, Radna zona Pazinka II i Poslovna zona Lešće; na području Grada Poreča: Gospodarska zona Buići-Žbandaj i Radna zona Kukci, Zona Neon u Općini Vrsar, Zona Butori u Općini Tinjan, Zona Milanezi u Općini Višnjan).

Ribarstvo na području FLAG-a uglavnom ima lokalno značenje kao izvor posla i primanja za značajan broj ribarskih obitelji. Na obali je također usko vezano uz turističku sezonu gdje predstavlja značajnu gospodarsku djelatnost za promicanje gastronomske ponude.

Na području FLAG-a registrirano je sveukupno 3.660 gospodarskih subjekata (1926 tvrtki i 1734 obrta) od čega je **111 gospodarskih subjekata registrirano za obavljanje djelatnosti ribarstva** (6 tvrtki i 105 obrta). U tablicama u nastavku dan je detaljan popis tvrtki i obrta po pojedinim jedinicama lokalne samouprave na području FLAG-a. Najviše gospodarskih

⁵ <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112>

subjekata registriranih za djelatnost ribarstva nalazi se na području Grada Poreča, Općine Vrsar i Općine Tar-Vabriga.

Tablica 2. Poslovni subjekti na području FLAG-a u 2015. godini

Područje FLAG-a	Ukupan broj svih aktivnih poslovnih subjekata	Tvrtke registrirane za djelatnost A03 Ribarstvo
Grad Pazin	276	0
Grad Poreč	1255	3
Općina Funtana	39	0
Općina Tar-Vabriga	99	2
Općina Tinjan	41	0
Općina Višnjan	93	0
Općina Vrsar	123	1
UKUPNO	1926	6

Izvor: FINA (popis tvrtki koje su predale GFI za 2015. godinu)

Tablica 3. Obrtnici na području FLAG-a u 2015. godini

Područje FLAG-a	Broj aktivnih obrtnika	Obrti registrirani za djelatnost ribarstva
Grad Pazin	383	1
Grad Poreč	898	41
Općina Funtana	84	11
Općina Tar-Vabriga	105	26
Općina Tinjan	58	0
Općina Višnjan	60	1
Općina Vrsar	146	25
UKUPNO	1734	105

Izvor: Ministarstvo poduzetništva i obrta, Preglednik obrtnog registra Republike Hrvatske, rujan 2015. godine (<http://or.minpo.hr/pretraga.htm>)

Na području FLAG-a za sada se uzgoj školjaka obavlja u Limskom zaljevu koji jednim dijelom pripada Općini Vrsar te na području Općine Tar-Vabriga i Grada Poreča. Uzgojem školjaka na području FLAG-a bave se: VALAMAR RIVIERA d.d.; Istrida d.o.o.; Cromaris d.d.; Obrt za uzgoj školjaka i trgovinu Marcanela, vl. Mirko Dassena; obrt za školjarstvo i trgovinu vl. Masimo Labinac; Nivio obrt za morski ribolov, uzgoj i trgovinu, vl. Gianluca i Nivio Stojnić; Dassena obrt za uzgoj i izlov morskih organizama, vl. Livio Dassena; Oli mare d.o.o.

Najzastupljenije vrste u ulovu i iskrcaju su srdela, incun, muzgavac, trlja blatarica i list. Najčešće se plivaričari, a to je ribolov okružujućim mrežama plivaricama s kojima se lovi uglavnom plava riba odnosno: srdela, incun, tuna, šnjur, papalina, skuša, palamida, lokarda i ostale ribe. Uzgoj morske ribe i školjki može predstavljati vrlo značajnu gospodarsku djelatnost, a potrebno ju je razvijati prvenstveno u potencijalu uzgoja školjaka.

Osim gospodarskih subjekata na području FLAG-a evidentirano je osam udruga u području ribarskog sektora. Radi se o četiri športsko-ribolovna društva u Vrsaru, Funtani, Pazinu i

Poreču, jednom ronilačkom klubu u Poreču, udruzi ribara u Taru, udruzi za održivi i razvoj i zaštitu mora i priobalja u Poreču te društvu za podvodne djelatnosti i športski ribolov⁶.

Na području FLAG-a djeluju dvije ribarske zadruge i to ribarska -zadruga Istra i ribarska zadruga Punta zub.

1.2.2. Tržište radne snage

Prema podacima o trenutačnoj aktivnosti (stanovništvo staro 15 i više godina) Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine, područje FLAG-a ukupno broji 29.442 osobe starije od 15 i više godina, od čega je zaposleno njih 14.158. Nezaposlenih osoba, uključujući i one osobe koje traže prvo ili ponovno zaposlenje ima 1.874, dok je ekonomski neaktivno 13.401 osoba. Posljednjoj skupini pripadaju umirovljenici, osobe koje se bave obavezama u kućanstvu, učenici ili studenti te ostale neaktivne osobe. Podaci su nepoznati za ukupno 9 osoba.

Tablica 4. Stanovništvo na području FLAG-a staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti

Grad ili općina	Ukupno	Zaposleni	Nezaposleni	Ekonomski neaktivni
Grad Pazin	7.494	3.607	413	3.470
Grad Poreč	14.239	6.847	1.038	6,35
Općina Funtana	784	340	42	402
Općina Tar-Vabriga	1.703	920	122	661
Općina Tinjan	1.438	659	62	717
Općina Višnjan	1.942	897	105	940
Općina Vrsar	1.842	888	92	861
UKUPNO	29.442	14.158	1.874	13.401

Izvor: vlastita obrada, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Popis stanovništva 2011.

⁶ Ministarstvo uprave, Registar udruga u Republici Hrvatskoj, rujn 2015. (<https://registri.uprava.hr/#!udruge>)

Tablica 5. Detaljniji podaci o nezaposlenosti na području FLAG-a

Grad ili općina	Nezaposleni		
	Ukupno	Nezaposleni, traže prvo zaposlenje	Nezaposleni, traže ponovno zaposlenje
Grad Pazin	413	49	364
Grad Poreč	1.038	61	977
Općina Funtana	42	2	40
Općina Tar-Vabriga	122	10	112
Općina Tinjan	62	2	60
Općina Višnjan	105	4	101
Općina Vrsar	92	3	89
UKUPNO	1.874	131	1.743

Izvor: vlastita obrada, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Popis stanovništva 2011.

Tablica 6. Detaljniji podaci o ekonomski neaktivnim osobama na području FLAG-a

Grad ili općina	Ekonomski neaktivni				
	Ukupno	Umirovljenici	Osobe koje se bave obavezama u kućanstvu	Učenici ili studenti	Ostale neaktivne osobe
Grad Pazin	3.470	2.054	287	746	383
Grad Poreč	6.350	3.518	658	1.171	1.003
Općina Funtana	402	198	63	63	78
Općina Tar-Vabriga	661	377	99	101	84
Općina Tinjan	717	405	86	130	96
Općina Višnjan	940	495	190	132	123
Općina Vrsar	861	496	98	134	133
UKUPNO	13.401	7.543	1.481	2.477	1.900

Izvor: vlastita obrada, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Popis stanovništva 2011.

Od ukupno 34.351 stanovnika na području FLAG-a, prihode od stalnog rada prima 13.012 osoba, prihod od povremenog rada 2.095 osoba, prihode od poljoprivrede 314, starosnu mirovinu 5.826, ostale mirovine 1.927, prihode od imovine 530, socijalne naknade 888, ostale prihode 878, povremene potpore drugih 753, a bez prihoda je 7.130 osoba. Podaci su nepoznati za ukupno 10 osoba s navedenog područja. Detaljnije informaciju za pojedini grad ili općinu nalaze se u tablici u nastavku (napomena: broj podataka po stupcima veći je od podatka „Ukupno“ u tablici 7. jer su osobe mogle dati i dva odgovora i stoga su te osobe iskazane u dva stupca).

Tablica 7. Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život na području FLAG-a

Grad ili općina	Ukupno	Prihodi od stalnog rada	Prihodi od povremnog rada	Prihodi od poljoprivrede	Starosna mirovina	Ostale mirovine	Prihodi od imovine	Socijalne naknade	Ostali prihodi	Povremena potpora drugih	Bez prihoda	Nepoznato
Grad Pazin	8.638	3.442	215	70	1.553	562	31	285	205	45	2.397	4
Grad Poreč	16.696	6.305	1.233	90	2.814	778	329	378	441	534	4.591	5
Općina Funtana	907	300	110	10	160	45	27	13	39	62	233	-
Općina Tar-Vabriga	1.990	780	135	41	283	116	44	43	58	9	574	-
Općina Tinjan	1.684	634	42	28	250	176	8	55	30	15	490	-
Općina Višnjan	2.274	831	93	45	374	135	9	49	53	22	716	-
Općina Vrsar	2.162	720	267	30	392	115	82	65	52	66	526	1
UKUPNO	34.351	13.012	2.095	314	5.826	1.927	530	888	878	753	7.130	10

Izvor: vlastita obrada, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Popis stanovništva 2011.

U nastavku je prikazan broj zaposlenih osoba prema djelatnosti A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo podijeljeni prema starosnoj dobi.

Tablica 8. Zaposleni prema području djelatnosti A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo na području FLAG-a

Grad ili općina	Područje djelatnosti	Ukupno	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i više
Grad Pazin	A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	140	1	8	14	16	12	21	26	23	15	4	-
Grad Poreč	A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	195	1	6	15	14	20	27	27	39	40	4	2
Općina Funtana	A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	21	-	-	1	6	2	2	2	4	3	1	-
Općina Tar-Vabriga	A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	85	2	6	8	5	6	7	17	21	9	2	2
Općina Tinjan	A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	28	-	1	1	4	1	7	5	5	4	-	-
Općina Višnjan	A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	58	-	3	8	2	8	9	5	12	8	2	1
Općina Vrsar	A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	59	1	3	3	8	7	7	8	13	6	2	1
UKUPNO	-	586	5	27	50	55	56	80	90	117	85	15	6

Izvor: vlastita obrada, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Popis stanovništva 2011.

1.3. Definicija i kapacitet ribolovnog područja FLAG-a

FLAG se prostire na području naselja i akvatorija zapadne obale Istre to od Limskog kanala do Tarske uvale kao jedinstvena geografska cjelina. Na području FLAG-a djeluje najveća ribarska zadruga u Istri koja upravlja zgradom veletržnice u Poreču te jamči značajni otkupni i preradbeni kapacitet ribarima ovog područja. Ribarstvo u ovom dijelu Istarske županije predstavlja važnu gospodarsku granu, a osnivanjem FLAG-au ribarski sektor se uvodi još sustavnije gospodarenje spušteno na lokalnu razinu.

1.3.1. Kategorizacija i opis flote

Kategorizaciju flote determinirale su biocenološke karakteristike kao i struktura dna. Sukladno tome razlikuju se pelagijska, demerzalna (pridnena) i priobalna ribarska naselja. Nastavno na to ribolov se dijeli na:⁷

- **Ribolov povlačnim ribolovnim alatima** (pridnena koća, pelagijska koća, obalna koćica, kongol i strašin, dredže i hidraulična dredža-vongolara);
- **Ribolov okružujućim ribolovnim alatima** (mreže plivarice- plivarica tunolovka, palamidara, srdelara, iglicara, ciplarica, oližnica);
- **Ribolov obalnim mrežama potegačama** (potegača srdelara, girarica, migavica, šabakun, iglicara, oližnica);
- **Ribolov tramatom** (ludrom, zagonicom i fružatom);
- **Ribolov mrežama stajaćicama** (ribolov topljenjem mreža na doček i topljenjem na zapas);
- **Ribolov vršama i drugim klopnama** (vrše za lov ribe, za lov škampa i za lov krupnih rakova, stajaći kogol, stajaći jednokrlni kogol);
- **Ribolov ostima** (probodni ribolovni alat);
- **Ribolov udičarskim alatima** (ribolov parangalima i povrazima);
- **Lov i sakupljanje drugih morskih organizama.**

S obzirom na gore navedenu strukturu alata razlikuju se višenamjenska plovila koja u određena doba sezone vrše ribolov različitim ribolovnim alatima. Ribarska flota dijeli se na brodove i brodice. Ribarski brod je brod s mehaničkim porivom namijenjen i opremljen za ulov ribe i drugih živih bića iz mora ili na morskom dnu a čija je duljina veća od 12 metara a bruto tonaža veća od 15 tona⁸. Ribarska brodice nije definirana Pomorskim zakonikom, ali se u kategoriji „brodica“ za gospodarske namjene ističe da je između ostalih namjena brodice za gospodarske svrhe i za obavljanje ribolova. Ribolovna flota Republike Hrvatske registrirana je po matičnim i iskrcajnim lukama u područnim jedinicama Uprave ribarstva koje izdaju povlastice za obavljanje gospodarskog ribolova na moru, a smještene su u primorskim županijama.

⁷ Pravilnik o ribolovnim alatima i opremi za gospodarski ribolov na moru 148/10

⁸ <http://www.zakon.hr/z/310/Pomorski-zakonik>

Tablica 9. Broj plovila prema dužini s matičnom lukom na području FLAG-a u 2015. godini

Matična luka	<12 m		12-17,99 m		18-23,99 m		24-40 m		Ukupno	
	Broj plovila	GT (zbroj)	Broj plovila	GT (zbroj)	Broj plovila	GT (zbroj)	Broj plovila	GT (zbroj)	Broj plovila	GT (zbroj)
Funtana	13	56,47	2	21,59					15	78,06
Poreč	71	224,2	9	160,41	1	55	1	123	82	562,61
SANTA MARINA	13	46,74	5	81,27					18	128,01
Tar	7	11,6			1	32			8	43,6
Tarska uvala	2	15,95	1	11					3	26,95
Vrsar	23	109,06	14	246,92			1	173	38	528,98
Ukupni zbroj	129	464,02	31	521,19	2	87	2	296	164	1368,21

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede 2016.

U Prilogu 7. prikazan je broj ribarskih plovila na području FLAG-a po vrstama alata u 2015. godini.

Područje FLAG-a karakterizira prisutnost migratorne i stacionarne flote.

1.3.2. Pregled stanja ribarske infrastrukture na području FLAG-a

Luke/iskrcajna mjesta na području FLAG-a nalaze se u Funtani, Vrsaru, Poreču te Santa Marini i Tarskoj Uvali u Općini Tar-Vabriga. Navedene luke uzimaju se za matične luke prilikom izrade tablica koje slijede.

Tablica 10. Broj ribarskih brodova koji su iskrcavali u lukama na području FLAG-a

Iskrcajno mjesto	2013.	2014.	2015.
Funtana	20	28	25
Poreč	64	68	77
Santa Marina	26	22	26
Tarska uvala	12	17	26
Vrsar	73	75	62
UKUPNO	195	210	216

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016.

Tablica 11. Broj brodova po iskrcaju u matične luke na području FLAG-a

Iskrcajno mjesto	2013.	2014.	2015.
Poreč	32	35	40
Vrsar	28	25	25
Santa Marina	11	10	11
Funtana	10	11	11
Tar	2	3	4
UKUPNO	83	84	91

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016.

U Prilogu 1. strategije prikazana je tablica s ukupnim brojem ribarskih brodova koji su iskrcavali u lukama FLAG-a.

Istarska županija je 2009. godine dala izraditi prvi strateški dokument pod nazivom „Program izgradnje ribarske infrastrukture u Istarskoj županiji“. Program je prihvaćen kao cjeloviti strateški dokument za razvoj i unapređenje ribarske infrastrukture. Sukladno navedenom Programu definirane su potrebe izgradnje ribarske infrastrukture luka lokalne inicijative kako slijedi u nastavku.

Tablica 12. Prijedlog kategorizacije postojećih luka na području FLAG-a

Razina	Mala - I kategorija	Srednja - II kategorija	Velika - III kategorija
Iskrcajna obala	+	+	+
Pristup transportnih vozila	+	+	+
Parkirna mjesta za vozila	+	+	+
Ograđen prostor		+/- poželjno	+
Prihvatno skladište / vaga		+/- poželjno	+
Sanitarni čvor			+
Pitka voda		+	+
Električna energija		+	+
Rasvjeta		+	+
Ledomat / komora za led		+	+
Transporteri		+/- poželjno	+
Spremnici i palete za led		+/- poželjno	+
Zbrinjavanje otpadne vode		+/- poželjno	+
Spremnik za animalni otpad		+/- poželjno	+
Komore za zamrzavanje i skladištenje		+/- poželjno	+
Prostor za ambalažu		+/- poželjno	+
Prostorije za službenu administraciju		+/- poželjno	+
Remont broda		+/- poželjno	+/- poželjno
Benzinska crpka			+/- poželjno
Betonirane površine kod iskrcajni i manipulativnih površina		+	+
Manipulativne površine		+	+

Izvor: Program izgradnje ribarske infrastrukture u Istarskoj županiji (Agronomski fakultet 2009.)

1.3.3. Ulovne vrste riba i ostalih morskih organizama

Uz zapadnu obalu Istre pojavljuju se neke gospodarski značajne vrste riba i drugih morskih organizama koje su rijetke ili se uopće ne susreću u ostalim dijelovima hrvatskog ribolovnog mora. U tom dijelu Jadrana nalazimo borealne vrste iverak, *Platichthys flesus* i molet ili pišmolj, *Meralangius sprattus* te dvije druge vrste borealnog karaktera: srdelu, *Sardina pilchardus* i papalinu, *Sprattus sprattus* koje upravo u ovom djelu Jadrana stvaraju najgušće koncentracije, premda ih nalazimo i u drugim dijelovima Jadrana. Na području FLAG-a nalaze se i neke vrste roda *Solea* (*S. solea*, *S. kleini*, *S. lascris*) što ih čini osobito značajnim s komercijalnog gledišta gdje se Istra ubraja u glavna lovišta za tu vrstu. Ostala područja detritičnih, više ili manje zamuljenih dna u sjevernom Jadranu bogato je ribama; trlja blatarica, *Mullus barbatus*, arbun, *Pagellus erythinus* i mol ili oslić, *Merluccius merluccius*. Područje je također poznato po značajnim količinama glavonožaca kao što su sipa, *Sepia officinallis* i muzgavac, *Ozaena moschata*. Od rakova je izuzetno značajna vrsta rakovica, *Maja squinado*, hlap, *Homarus gammarus* i vabić, *Squilla mantis*. Od školjkaša je zasigurno komercijalno najznačajnija vrsta

jakovljeva kapica, *Pecten jacobaeus* koja se jedino na tom području Jadrana izlovljava u velikim količinama i posebnom vrstom ribolovnog alata-ramponom. Kao i u ostalim ribolovno bogatim zonama i na ovom su području zabilježene značajne količine male plave ribe, posebice srdele, incuna i papaline. Pored aktivnosti ribolova na području FLAG-a postoji i jedno uzgajalište ribe u Limskom kanalu kapaciteta 500 tona. Limski kanal kao tradicijski vrlo značajan lokalitet izdvaja se i po uzgoju školjaka te područje obuhvaća kapacitet od preko 500 tona te zajedno s uzgajalištima školjaka koja se nalaze na području Vabrige zaokružuju cjelinu od preko 700 tona ukupno registrirana kapaciteta. Na području Istarske županije u 2015. godini iskrcano je 21.429.190,83 kg ribe i ostalih morskih organizama od ukupnog iskrcaja na područje FLAG-a otpada 2.971.926,04 kg što predstavlja skoro 14% ukupnog iskrcaja Istarske županije.⁹

Tablica 13. Prikaz količina iskrcaja ribe i ostalih morskih organizama u kg (Istarska županija/FLAG)¹⁰

	2013.	2014.	2015.
Ukupno IŽ:	13.160.817,60	19.486.069,09	21.429.190,83
Ukupno FLAG:	2.124.965,69	3.250.758,29	2.971.926,04
Ukupno OSTALI:	11.035.851,91	16.235.310,80	18.457.264,79
Zastupljenost %	16,15	16,68	13,87

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016.

Navedeni podaci potvrđuju činjenicu da područje lokalne inicijative spada među značajna ribarstvena područja s znatnim udjelom u ukupnom iskrcaju iz čega proizlazi nužnost očuvanja ribarske tradicije.

Tablica 14. Iskrcaji na području FLAG-a u kg

	2013.	2014.	2015.
Ukupno:	2.124.965,69	3.250.758,29	2.971.926,04
bijela riba	152.978,81	152.789,81	163.226,94
glavonošci	169.044,19	228.414,83	139.531,00
hrskavična riba	2.471,24	5.590,00	5.719,80
mala plava riba	1.577.808,10	2.538.468,20	2.335.636,45

⁹ Uprava ribarstva 2016

¹⁰Kad iz ukupna ulova i iskrcaja na području IŽ izdvojimo iskrcaj sitne plave ribe koji većim djelom ne čine domicilni brodovi ukupan izlov ostale ribe svodi se na 2.330.140 kg od čega na područje FLAG-a otpada 636.290 kg odnosno 27,31%

ostali organizmi	4.352,50	4.793,10	5.683,64
rakovi	6.012,15	21.522,90	19.646,75
školjkaši	103.406,20	215.934,00	249.200,91
velika plava riba	94.881,40	83.184,95	53.152,85

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016.

U Prilozima 2. do 6. LRSR prikazana je količina iskrcaja vrsta riba po lukama na području FLAG-a.

1.4. Organizacijska struktura prodaje ribe na području FLAG-a

Na području FLAG-a nalazi se nekolicina jakih gospodarskih subjekata iz područja ribarstva. Neki od njih su Ribarska zadruga Istra koja samostalno plasira ribu svojih članova na tržište te tvrtka S.I.C. d.o.o. koja se bavi otkupom i preradom ribe. Pored navedena dva organizacijska oblika na području inicijative djeluje i velik broj manjih koji se bave otkupom i komercijalizacijom uzgojne ribe od poznatih uzgajališta kao što su Cromaris, Sardina, Kornati Iticca. Dio prometa odnosi se i na uzgoj i trgovinu uzgojnim školjkama, prvenstveno dagnjom. Polazeći od činjenice da u Hrvatskoj danas nema funkcionalnih veletržnica i aukcijske prodaje prepoznajemo: mjesta za prikupljanje i prodaju ribe, stanice za prodaju na veliko, maloprodajne centre i ribarnice i veleprodajne centre i ribarnice.

Kroz njih razlikujemo registrirane i ovlaštene subjekte u poslovanju s ribom i ostalim morskim organizmima: **mjesta za prikupljanje i prodaju ribe** (posebno određeni prostori u naseljima, lukama/pristaništima na kojima ribari i/ili uzgajivači prodaju ribu za daljnju **gospodarsku uporabu**), **stanice za prodaju na veliko** (posebno uređeni registrirani objekti u kojima se obavlja organizirana prodaja ribe neposrednom pogodbom ili direktno poznatim kupcima), **maloprodajna mjesta** (lokalne tradicijske ribarnice i štandove) i **vleprodajna mjesta** (velike komercijalne lance i njihove ribarnice).

Kroz ovaj prikaz ribolovna i tržišna kapaciteta može se zaključiti da je područje FLAG-a značajno ribarstveno područje, da je na istom moguće graditi i razvijati nove zajedničke sadržaje u vezi s ribarstvom, razvijati kulturu potrošnje ribe u obalnim općinama i općinama koje gravitiraju iskrcajnim mjestima i koji bi održali tradicijske vrijednosti ribarskih zajednica na visokom nivou u sinergiji s turizmom, promocijom kulturna nasljeđa, novim ribolovnim aktivnostima te zadržavanjem i razvojem ribarske infrastrukture.

1.5. Demografske i socijalne značajke područja

1.5.1. Broj i gustoća stanovnika

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, FLAG broji 34.351 stanovnika što čini 16,51% ukupnog broja stanovnika Istarske županije. Prosječna gustoća naseljenosti tog područja 2011. godine bila je 75,26 stanovnika na km². Među navedenim gradovima i općinama najveću gustoću naseljenosti ima Općina Funtana, a najmanju Općina Višnjan.

Tablica 15. Gustoća naseljenosti FLAG-a

Grad ili općina	Površina u km ²	Broj stanovnika	Gustoća naseljenosti na km ²
Grad Pazin	136.5	8.638	63.28
Grad Poreč	139	16.696	120.12
Općina Funtana	7.94	907	114.23
Općina Tar-Vabriga	28.2	1.990	70.57
Općina Tinjan	54.46	1.684	30.92
Općina Višnjan	67.45	2.274	33.71
Općina Vrsar	22.86	2.162	94.58
UKUPNO	456.41	34.351	75.26

Izvor: vlastita obrada, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Popis stanovništva 2011.

Prema podacima popisa stanovništva iz 2011. godine, radni kontingent na području FLAG-a čini 24.091 osoba, od toga 11.972 muškaraca i 12.119 žena. Sveukupni radni kontingent žena i muškaraca iznosi 70,13% od ukupnog broja stanovnika FLAG-a. Prema Popisu stanovništva iz 2011., prosječna starost stanovnika na području FLAG-a iznosila je 42,0 godine.

1.5.2. Demografska kretanja stanovnika

Prema popisu stanovništva 2001. područje FLAG-a brojalo je 33.347 stanovnika, odnosno 16,16% ukupnog broja stanovnika Istarske županije. S druge strane, navedeno područje prema Popisu iz 2011. godine broji 34.351 stanovnika ili 16,51% ukupnog broja stanovnika Istarske županije. Stoga, u posljednjem međupopisnom razdoblju 2001.-2011. stanovništvo FLAG-a bilježi porast od 1.004 stanovnika. Porast bilježe grad Poreč te općine Funtana, Tar-Vabriga, Višnjan i Vrsar. Izuzetak su općine koje se nalaze na kontinentalnom području Istre: Grad Pazin i Općina Tinjan. Najveću stopu porasta imala je općina Tar-Vabriga –Torre –Abrega od 25,2%, a najveći je postotak pada broja stanovnika imao je Grad Pazin i to -6,8%.

Demografska situacija u gradovima i općinama pokazuje i utjecaj mehaničkog priljeva stanovništva u ukupnoj masi novih stanovnika, posebice u segmentu radno sposobnog stanovništva. Taj je trend izraženiji u obalnom prostoru, a u gradovima i općinama u unutrašnjosti su prisutni nepovoljniji demografski trendovi.

1.5.3. Obrazovna struktura stanovništva

Prema podacima iz Popisa stanovništva 2011. godine, ukupni broj stanovnika na razini FLAG-a bez škole i nezavršene osnovne škole iznosi 2.070, tj. 7,06%. Osnovnu školu je završilo 6.070 osoba odnosno 20,62%. Srednju je školu završilo njih 16.605, odnosno 56,40%, od čega je za zanimanja do 3.g. i škola za KV i VKV radnike završilo 9.216 njih (55,50%), srednju školu za zanimanja u trajanju 4.g. i više je završilo samo njih 5.955 (35,86%), a gimnaziju njih samo 1.434 (8,64%). Visoko obrazovanje ima 4.670 osoba s područja FLAG-a, odnosno 15,86%. Od toga je višu školu i stupanj fakulteta i stručni studij pohađalo 1.976 osoba (42,31%), fakultete, umjetničke akademije i sveučilišne studije 2.497 (53,47%), magisterij njih 146 (3,13%), a doktorat 51 (1,09%). Informacije nisu poznate za 18 stanovnika FLAG-a, odnosno 0,06%. Detaljnije u tablici u nastavku.

Tablica 16. Stanovništvo starije 15 i više godina po obrazovanju na području FLAG-a

Grad ili općina	Ukupno	Bez škole	1-3 razred osnovne škole	4-7 razred osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovane	Nepoznato
Grad Pazin	7.494	34	47	257	2.010	3.871	1.274	1
Grad Poreč	14.239	88	96	758	2.220	8.494	2.567	16
Općina Funtana	784	14	2	58	108	472	130	-
Općina Tar-Vabriga	1.703	13	14	162	342	998	174	-
Općina Tinjan	1.438	12	28	72	495	677	154	-
Općina Višnjan	1.942	14	29	284	447	991	177	-
Općina Vrsar	1.842	12	19	66	448	1.102	194	1
UKUPNO	29.442	187	235	1.657	6.070	16.605	4.670	18

Izvor: vlastita obrada, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Popis stanovništva 2011.

2. Analiza razvojnih potreba i potencijala područja, uključujući SWOT analizu

Razvojne potrebe i potencijal područja FLAG-a identificirani su na temelju analize postojećih dokumenata i podataka, postojećih saznanja raznih stručnjaka i testiranjem hipoteza na terenu obavljenih u prvoj fazi izrade lokalne razvojne strategije u ribarstvu koja se odnosi na analizu sekundarnih podataka te na temelju održanih radionica koje su okupile razne tematske radne skupine uključujući gospodarski, javni i civilni sektor.

Veliku prednost FLAG-a predstavlja povoljan geografski položaj, bogata tradicija i očuvani okoliš. **Visoki razvojni potencijal može se ostvariti kroz suradnju s turističkim sektorom** budući da područje FLAG-a obuhvaća neka od najpopularnijih turističkih odredišta na Jadranu. Međutim, realna situacija na terenu pokazala je da postoji sukob između turističkog i ribarskog sektora gdje se turizam razvija potiskujući razvoj ribarstva. Taj je negativan trend potrebno preokrenuti i potaknuti zajednički razvoj komplementarnih djelatnosti u svrhu oživljavanja tradicije, razvoja novih djelatnosti, educiranja potrošača, jačanja prepoznatljivosti lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture, lokalnih proizvođača i ribarskih mjesta.

Glavna razvojna potreba FLAG-a odnosi se na **potrebu poticanja potrošnje lokalnih, sezonskih proizvoda ribarstva i akvakulture**, koja je na razini FLAG-a kao i na nacionalnoj razini vrlo niska. Potrebno je osvijestiti potrošače o dobrobitima konzumacije navedenih proizvoda te poticati potrošnju navedenih proizvoda od malih nogu kako bi se usvojile zdrave navike.

2.1. Rezultati analize stanja, testiranih hipoteza i održanih radionica

Ribarska infrastruktura – ribarska lučka infrastruktura na području FLAG-a je zastarjela i nedovoljno razvijena. Broj ribarskih vezova je nedostatan. Iako na području FLAG-a postoji dovoljan broj iskrcajnih mjesta, ona su nedovoljno opremljena. Za vrijeme ljetnih mjeseci dolazi do preopterećenosti ribarskih luka gdje se prednost daje turističkom pomorskom prometu dok na kopnenom dijelu tik uz more prometuju vozila koja opskrbljuju brojne ugostiteljske objekte te na taj način ometaju rad ribara.

Akvakultura – razvijenost djelatnosti akvakulture na području FLAG-a je zadovoljavajuća u pogledu lokalnih potreba, ali ne i za daljnji razvoj ozbiljnijeg poslovanja. Najveći udio proizvodnje odnosi se na uzgoj školjkaša. Na području FLAG-a postoji nekolicina uzgajivača

školjaka malih kapaciteta. Problem daljnjeg razvoja leži u nedostatnoj i dotrajaloj mehanizaciji uzgajivača. Zakonodavstvo koje regulira sektor ribarstva i akvakulture je nejasno i nesređeno te nedostaje suradnja s lokalnim vlastima. Potrebno je analizirati mogućnosti razvoja akvakulture u kontinentalnom dijelu FLAG-a te istražiti biološke resurse područja.

Gospodarstvo – ribarstvo na području FLAG-a predstavlja važnu gospodarsku granu. Priobalna mjesta su vlastiti razvoj prvenstveno temeljila na djelatnosti ribarstva koja je bila prisutna mnogo prije turizma. Važno je napomenuti i popratne djelatnosti koje imaju neizravne koristi od razvoja djelatnosti ribarstva, a odnose se na razne djelatnosti uključujući trgovine, stolarije, škverove, tokare, strojare i sl. Potrebno se je fokusirati na uzgoj i dodavanje vrijednosti ribi i ribljim proizvodima.

Turizam – na području FLAG-a postoji visoki potencijal prirodnih vrijednosti, kulturno-povijesne i tradicijske baštine kao mogućnost za razvoj selektivnih oblika turizma vezanih uz djelatnost ribarstva i akvakulture. Jedan dio ribara se već preorijentirao na način da se zimi bave osnovnom ribarskom djelatnošću dok u ljetnim mjesecima rade u sektoru turizma. Zbog nespremnosti na prilagodbu, opiranjju promjenama i zahtjevnim administrativnim procedurama malen broj ribara se odlučuje pokrenuti vlastitu dodatnu djelatnost. Dio ribara koji se opredijelio za doregistraciju djelatnosti bavi se pretežito ribolovnim turizmom. U tom pogledu potrebno je poticati razvoj privatnog poduzetništva i otvaranje novih djelatnosti. U suradnji s ribarskim sektorom trebalo bi obogatiti turističko-gastronomsku ponudu kontinentalnog dijela FLAG-a te pojačati plasman proizvoda ribarstva i akvakulture na svim turističkim odredištima u suradnji s turističkim zajednicama i ugostiteljskim sektorom. Hotelske kuće i restorani na području FLAG-a prvenstveno su orijentirani proizvodima ribarstva i akvakulture iz uzgoja i uvoza. Razvoj turizma potiskuje djelatnost ribarstva umjesto da se zajednički razvijaju. Potrebno je iskoristiti razne ribarske aktivnosti koje trenutno „ometaju razvoj turizma“ kao što su na primjer aktivnosti iskrccavanja i čišćenja ribe te pletenja mreža kao tradicionalne aktivnosti ribarskoga mjesta koji će biti atrakcija i doživljaj za turiste. Nužno je oživjeti ribarska mjesta i percepciju istih kod domaćih potrošača i turista.

Tržište – potrošnja ribe po glavi stanovnika je vrlo niska kao i na nacionalnoj razini. Kao razlog nedovoljne potrošnje ribe na domaćem tržištu ističu se visoka maloprodajna cijena ribe i nedovoljna osviještenost stanovništva o dobrobitima konzumacije svježe lokalne ribe. Nedostatak službene evidencije potrošnje ribe na nacionalnoj razini ne omogućuje uvid u stvarnu potrošnju. FLAG bi svakako trebao imati ključnu ulogu u povećanju ribolovnog tržišta i poboljšanju efikasnosti djelatnosti ribarstva. Potrebno je ulagati u aktivnosti marketinga i edukacije potrošača. Trenutno najveće tržište za plasman ribe i morskih organizama predstavlja tržište susjedne Republike Italije gdje prisutni talijanski veletrgovci otkupljuju većinu ulovljene ribe na području FLAG-a. Nedostatak izvozne strategije i ovisnost ribara o jednom ili nekoliko otkupljivača stavlja ribare u podređeni položaj i ne omogućuje kvalitetno poslovanje. Upravo iz razloga što se gotovo sav ulov plasira na talijansko tržište u lokalnim ribarnicama i trgovačkim lancima prisutno je sve više proizvoda ribarstva i akvakulture iz uzgoja.

Obrazovanje i radna snaga - kod obavljanja djelatnosti javlja se problem pronalaska kvalitetne radne snage. Često se zapošljava needucirana radna snaga u koju je potrebno uložiti jako puno vremena. Ističe se potreba za uvođenjem neformalnih programa obrazovanja i tečaja za dodatno usavršavanje za ribare i ostale članove ribarske zajednice.

Zaštita okoliša i održivi razvoj – područje FLAG-a karakterizira očuvani okoliš te se smatra da postoji rastući interes o potrebi zaštite okoliša i očuvanja krajobraza te održivog korištenja kulturno-povijesne i tradicijske baštine. Potrebno je ulagati stalne napore u podizanje ekološke svijesti lokalnog stanovništva i turista o savjesnom i održivom korištenju prirodnih resursa i brizi za zaštitu okoliša. Još je uvijek nedovoljno prepoznat potencijal i prednosti korištenja alternativnih izvora energije u sektoru ribarstva i akvakulture.

Organiziranost ribara – ribari na području FLAG-a dobro surađuju putem Ribarske zadruge koja omogućuje velikom broju ribara siguran i kontinuirani plasman na inozemnom tržištu. Često se ističe sukob koji je sve izraženiji između ribara koji se koriste različitim ribolovnim alatima. Iako na području FLAG-a postoji infrastruktura veletržnice ribe kojom upravlja Ribarska zadruga Istra, smatra se da veletržnica nije dodatno ojačala poziciju lokalnih ribara iz razloga što je ponuda ribe veća od potražnje te se gotov sav ulov izvozi u Italiju gdje nekoliko otkupljivača diktira cijenu. Kao takva tržnica ne može profunkcionirati sve dok nema zainteresiranih kupaca koji bi se nadmetali za kupnju ribe. Potrebno je ciljanim aktivnostima povećati promociju i potražnju ribe na domaćem tržištu kako bi se smanjila ovisnost o nekoliko otkupljivača i postigla bolja cijena i uvjeti poslovanja za lokalne ribare. Na svim razinama nedostaje participan pristup te bi se trebalo pojačati i omogućiti sudjelovanje ribara i ostalih relevantnih dionika u sektoru ribarstva i akvakulture u procesu odlučivanja i kreiranja politika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Pomorska baština i tradicijske djelatnosti – potrebno je valorizirati i revitalizirati nedovoljno iskorištenu kulturno-povijesnu baštinu i potaknuti očuvanje tradicijskih vrijednosti područja FLAG-a u sektoru ribarstva i akvakulture.

Većina ribara upoznata je s nacionalnim potporama Ministarstva poljoprivrede Uprave ribarstva, međutim vrlo je malen broj upoznat sa mogućnostima sufinanciranja projekata iz sredstava Europske unije odnosno iz Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. Potrebno je ulagati napore u povećanje kompetitivnosti ribara, poticati mlade, kvalificirane i poduzetne osobe za rad u ribarskoj industriji s posebnim naglaskom na marginalizirane ciljne skupine, poticati cjeloživotno obrazovanje, skratiti lanac opskrbe, te doprinijeti stabilnijim prihodima osoba u sektoru ribarstva i akvakulture.

2.2. Snage, slabosti, prilike i prijetnje područja FLAG-a

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu (LRSR) uključuje SWOT analizu koja se temelji na osnovnim karakteristikama područja FLAG-a, društveno-ekonomskom i ekološkom kontekstu, analizi postojećih dokumenata i politika te savjetovanju sa zajednicom i lokalnim dionicima temeljem provedene analize na terenu i održanih radionica koje su okupile razne tematske radne skupine uključujući gospodarski, javni i civilni sektor.

SWOT analiza u nastavku predstavlja temelj za razradu prioritarnih aktivnosti s obzirom da je ona ogledalo unutarnjih snaga i slabosti ribarstvenog područja te mogućih prilika i prijetnji.

SNAGE

- Čistoća, prozirnost i krajobrazna raznolikost mora na području FLAG-a
- Povoljni klimatski uvjeti
- Zaštićena područja prirode i NATURA 2000 područja
- Povoljan geoprometni položaj i raskrižje važnih europskih kopnenih i morskih putova
- **Raznolikost flore i faune u obalnim područjima FLAG-a**
- **Bogata arheološka baština na području FLAG-a**
- **Visoka kvaliteta proizvoda ribarstva zbog povoljnih okolišnih uvjeta i širok asortiman ponude svježih morske ribe kroz cijelu godinu**
- Područje FLAG-a poznato je turističko i gastronomsko odredište, sa dugogodišnjim iskustvom u pružanju turističkih usluga
- **Veliki broj turističkih manifestacija na području FLAG-a koji privlače veliki broj osoba**
- Raznolikost ribolovnih tehnika (višenamjenska flota)
- Izrađena studija izgradnje ribarske infrastrukture u Istarskoj županiji
- **Snažna i funkcionalna ribarska zadruga na području FLAG-a**
- Izgrađena infrastruktura veletržnice ribe na području FLAG-a
- Relativno visoka razvijenost jedinica lokalne samouprave na području FLAG-a
- **Područje FLAG-a predstavlja izuzetno atraktivnu i poželjnu lokaciju za život**
- Pozitivna demografska kretanja stanovništva na cjelokupnoj razini područja FLAG-a
- Visok udio obrazovanog stanovništva sa srednjom školom ili visokim stupnjem obrazovanja (72,26%)
- Veliki radni kontingent u odnosu na ukupni broj stanovnika na području FLAG-a (70,13%)
- **Proaktivan FLAG kao podrška lokalnom razvoju**
- **Pozitivna sinergija ribara, ribarskih zadruga i trgovaca za zajedničko dobro i promociju novih vrijednosti i proizvoda**

SLABOSTI

- Nedostatan broj lukobrana ili valobrana koji bi dodatno povećali sigurnost pojedinih luka i operacionalizaciju njezinih sadržaja na obali
- Nedostatan broj ribarskih vezova i stalnih privezišta za ribare
- Visoka cijena naplate komunalnog veza u domicilnim i tranzitnim lukama i sidrištima
- Nedostatak skladišnih i rashladnih kapaciteta
- Nedostatak ograđenog prostora i osnovnih sadržaja za zbrinjavanje otpada i prihvata ambalaže
- Nedostatan broj crpki za ribarsko gorivo (1 crpka u Poreču koja s obzirom na površinu ribarstvenog područja FLAG-a ne zadovoljava potrebe plovila stacioniranih duž obale)
- Nedostatak servisnih stanica na obali
- Nedostatna kopnena infrastruktura za marikulturu
- Relativno stara i nedovoljno opremljena ribolovna flota za iskorištavanje resursa vanjskog ribolovnog mora
- Mali broj ribarskih plovila dužih od 12 m
- Nedostatak prerađivačkih kapaciteta i proizvodnje
- Ograničen fizički prostor koji dovodi do sve učestalijih sukoba između korisnika (npr. sukob marikulture ili ribolova i turizma)
- Nepostojanje akreditiranog laboratorija koji će osigurati efikasno praćenje stanja i normativa proizvodnje, te sustavno praćenje kvalitete vode i mesa školjkaša
- **Loši uvjeti rada u pogledu zaštite zdravlja i sigurnosti (znanje i dotrajala oprema)**
- Nedovoljno razvijena gospodarska grana marikulture na području FLAG-a
- **Slaba informiranost o lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture**
- **Nedovoljno osviješteno tržište o dobrobitima konzumaciji proizvoda ribarstva i akvakulture**
- Nedostatni prirodni uvjeti za razvoj slatkovodne akvakulture (nedovoljna količina vode)
- Nedovoljan broj proizvoda dodane vrijednosti
- **Slaba diversifikacija i nizak stupanj promocije lokalnih proizvoda**
- **Manjak inovativnosti i poduzetništva**
- **Nedostatak međugeneracijskog obnavljanja u ribolovu i nedostatak interesa mladih, kvalificiranih i poduzetnih osoba za rad u ribarskoj industriji**
- **Slaba dostupnost ribe u kontinentalnom dijelu FLAG-a**

PRIILIKE

- **Veliki potencijal kao turističko i gastronomsko odredište**
- **Rastući turistički sektor s potencijalnim povećanjem tržišne potražnje**
- **Diversifikacija turističke ponude i jača integracija sa turističkim sektorom**
- Populariziranje ribolovnog turizma
- **Brendiranje, licenciranje i promocija kvalitete lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture (istarski švoj, kamenica..)**
- Povećanje konkurentnosti istarskih ribara na europskom tržištu
- Pristupačnije cijene u industrijskim zonama u kontinentalnim dijelovima FLAG-a za izmještanje i/ili razvoj prerađivačkih kapaciteta
- Korištenje sredstava EU namijenjena ribarstvu koja će omogućiti prilagodbu ribolovnog kapaciteta, razvoj infrastrukture u ribarskim lukama i iskrcajnim mjestima, razvoj marikulture i akvakulture
- Povećanje važnosti “plavog rasta”
- **Povećanje svijesti o okolišu i održivosti prirodnih resursa** (očuvanje cjelovitosti obalnih ekosustava, krajobraza i geomorfologije)
- **Povećanje svijesti o održivom upravljanju i razvojnim mogućnostima (npr. kulturna baština, turizam..)**
- **Razmjene iskustava** u provedbi Zajedničke ribarske politike (ZRP) i pripadajućih mjera strukturne politike te daljnji razvoj ribarskih zajednica kroz suradnju (lokalna, granična i prekogranična)
- Iskorištavanje razvojnog potencijala ribarstvenih područja kroz pripremu i provedbu lokalnih razvojnih strategija
- Cjeloživotno obrazovanje i mogućnosti strukovnog obrazovanja
- **Diversifikacija i dodavanje vrijednosti proizvodima ribarstva**
- **Jačanje suradnje i koordinacije svih zainteresiranih strana vezanih uz morska područja**
- Uspostava ribarske mini burze u sklopu veletržnice
- Napredak tehnologije u svrhu napretka lokalne ribarske zajednice
- Potrošnja ribe u privatnim i javnim ustanovama

PRIJETNJE

- **Gašenje tradicije konzumacije proizvoda ribarstva i akvakulture što za posljedicu ima malu potrošnju ribe po glavi stanovnika na lokalnoj i nacionalnoj razini**
- Centralizirani sustav upravljanja sektorom ribarstva u RH
- Neregistrirana siva zona ribarske ekonomije
- **Organizacijski, ekonomski i pravni problemi prisutni na tržištu svježe ribe**
- **Nesagledavanje stvarnih potreba u planiranju ribarske infrastrukture i suprastrukture od strane pojedinih općina i gradova**
- **Smanjenje ribolovnih resursa u Jadranskom moru, restrikcije ulova**
- Otvaranje plinskih i naftnih platforma i bušotina u Jadranu –potencijalne ekološke katastrofe
- Povećanje prometa na moru uz potencijalno veći rizik od pomorskih nesreća i zagađenja
- Konkurencija za morski prostor i korištenje obalnog područja (nautički turizam, sportske luke i lučice)
- **Nepopularno zanimanje / unosnije alternativne mogućnosti karijere za mlade**
- **Gubitak tradicionalnih vještina i znanja**
- **Neunosno poslovanje radi rastućih troškova poslovanja (naročito goriva) i niske cijene prve prodaje proizvoda ribarstva**
- Promjenjive klimatske promjene i njihov utjecaj na morski okoliš
- Visoki troškovi energenata i ostali ulazni troškovi
- Konkurencija od proizvođača s nižim troškovima proizvodnje (europski i međunarodni)
- Ograničena kupovna moć domaćih potrošača
- Visoka cijena proizvoda ribarstva
- Povećana mogućnost uvođenja štetnih vodenih organizama i patogena u Jadran putem balastnih voda zbog internacionalnog prijevoza roba u Europu
- Neadekvatna porezna politika u segmentu ribarstva

Prilikom definiranja ciljeva i formiranja pojedinih mjera istražila se **povezanost između vanjskih i unutarnjih čimbenika provedene SWOT analize**. Uzimajući u obzir Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. godine i prioritete koji će se rješavati na nacionalnoj razini, lokalna razvojna strategija u ribarstvu fokusirati će se na nekoliko ključnih prioriteta i u okviru njih rješavati uočene potrebe lokalne zajednice.

- Potrebno je putem organiziranog i proaktivnog FLAG-a osmisliti jedinstveni vizualni identitet koji će postati prepoznatljiv među lokalnim stanovništvom i turistima, te će njegovo korištenje nedvosmisleno upućivati da se radi o lokalnim subjektima i proizvodima ribarstva i akvakulture. Osim toga, organizirat će se ciljane edukativne aktivnosti koje će isticati prednosti i dobrobiti konzumacije proizvoda ribarstva i akvakulture. Na taj način će se minimizirati slaba informiranost potrošača o lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture i povećati potrošnja ribe po glavi stanovnika.
- Potrebno je iskoristiti priliku pozitivne sinergije ribara, ribarskih zadruga i trgovaca za zajedničko dobro i promociju novih vrijednosti i proizvoda kako bi se omogućilo jačanje prepoznatljivosti i unapređenje lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture, lokalnih proizvođača i ribarskih zajednica, a sve s ciljem sprečavanja slabe diversifikacije i niskog stupnja promocije lokalnih proizvoda te posljedično slabe informiranosti potrošača o lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture.
- Potrebno je povećati dostupnost proizvoda ribarstva i akvakulture posebice na kontinentalnom dijelu područja FLAG-a te nastojati povećati potrošnju proizvoda ribarstva i akvakulture po glavi stanovnika. Otvaranjem prodajnih objekata koji bi usluživali brzu riblju hranu omogućilo bi se dopiranje do brojnih ciljanih skupina kao što su polaznici osnovnih i srednjih škola, zaposlenici poslovnih subjekata u blizini prodajnih objekata. Iskoristiti će se prepoznata snaga visoke kvalitete proizvoda ribarstva zbog povoljnih okolišnih uvjeta i širok asortiman ponude svježih morske ribe kroz cijelu godinu kako bi se minimizirala prijetnja smanjenja tradicije konzumacije proizvoda ribarstva i akvakulture što za posljedicu ima malu potrošnju ribe po glavi stanovnika na lokalnoj i nacionalnoj razini. Nabava specijaliziranih vozila i otvaranje prodajnih objekata omogućiti će minimiziranje slabosti koje se odnose na slabu dostupnost ribe u kontinentalnom dijelu FLAG-a omogućavajući na taj način teritorijalnu koheziju uključenih područja.
- Iskoristiti će se veliki potencijal povećanja pripreme i konzumacije jela od ribe u raznim privatnim i javnim ustanovama s prvenstveno fokusom na dječje vrtiće i osnovne škole te će se time potaknuti oživljavanje tradicije konzumacije proizvoda ribarstva i akvakulture i povećanje potrošnje ribe po glavi stanovnika.
- Potrebno je iskoristiti napredak tehnologije kako bi se ribarima omogućili bolji uvjeti poslovanja i otvaranje novih tržišta i mogućnosti, a u cilju smanjenja ovisnosti o jednom ili nekolicini kupaca koji diktiraju cijenu i uvjete poslovanja. Napredak tehnologije treba iskoristiti i u svrhu promocije društvene i kulturne baštine ribarskih i akvakulturnih područja.
- Potrebno je iskoristiti priliku rastućeg turističkog sektora s potencijalnim povećanjem tržišne potražnje i veliki radni kontingent u odnosu na ukupni broj stanovnika kako bi se putem ciljanih edukacija i potpora omogućilo otvaranje i razvoj novih djelatnosti ili

cjeloživotno obrazovanje u svrhu valorizacije ribarskog područja. Na taj način poticati će se inovativnost i poduzetništvo s fokusom na marginalizirane skupine kao što su žene, mladi, osobe s invaliditetom i nezaposlene osobe te će se smanjiti nezaposlenost stvaranjem novih radnih mjesta.

- Inkubator znanja omogućiti će održavanje edukativnih aktivnosti usmjerenih na cjeloživotno učenje, unaprjeđenje vještina i sposobnosti članova ribarske zajednice utječući tako na smanjenje nedostatka međugeneracijskog obnavljanja u ribolovu i nedostatak interesa mladih, kvalificiranih i poduzetnih osoba za rad u ribarskoj industriji. Na taj način minimizirati će se uočena prijetnja gubitka tradicionalnih vještina i znanja.
- Strategijom će se minimizirati uočena slabost nedostatka službenih podataka i statistika koje se odnose na dostupne resurse i razinu potrošnje proizvoda ribarstva i akvakulture kako bi se izbjegla prijetnja neregistrirane sive zone ribarske ekonomije. Navedene sektorske studije su od velike važnosti kako bi se učinak strategije u budućnosti mogao pratiti.
- Iskoristiti će se veliki potencijal područja FLAG-a kao turističkog i gastronomskog odredišta organizacijom manifestacija i događanja koje će povećati broj posjetitelja i razvojem društvenih sadržaja s ciljem podizanja opće svijesti o ribarstvenom području i njegovim značajkama. Na ovaj način iskoristiti će se pozitivna sinergija ribara, ribarskih zadruga i trgovaca za zajedničko dobro i promociju novih vrijednosti i lokalnih proizvoda. Specijalizirani skupovi koji će se održavati u okviru manifestacija i događanja omogućiti će zajedničku raspravu i definiranje prijedloga za rješavanje raznih problema s kojima se ribarska zajednica susreće. Na ovaj će se način prijetnja organizacijskih, ekonomskih i pravnih problema koji su prisutni u sektoru ribarstva i akvakulture svesti na najmanju moguću mjeru.
- Kako bi se povećala svijest šire javnosti o okolišu i održivosti prirodnih resursa potrebno je organizirati niz edukativnih i provedbenih aktivnosti o savjesnom korištenju morskih staništa ali i provesti relevantne studije koje se odnose na učinkovito upravljanje okolišnim resursima. Na taj način minimizirati će se prijetnja povećanog zagađenja i nesavjesnog korištenja morskih staništa pogotovo tijekom ljetnih mjeseci kada se naglo povećava broj posjetitelja.
- Na području FLAG-a postoji nekoliko vrijednih arheoloških nalazišta u vidu podmorskih arheoloških zona. Kako bi se povećala svijest o održivom upravljanju i razvojnim mogućnostima područja potrebno je omogućiti istraživanja u svrhu valorizacije kulturne baštine i nasljeđa. Osim navedenoga, potrebno je uložiti dodatne napore kako bi se promovirala ribarstvena, akvakulturna, pomorska i kulturna baština na području FLAG-a i postigla veća integracija s turističkim sektorom.

3. Opis i hijerarhija ciljeva LRSR te integriranog i inovativnog karaktera LRSR uključujući jasne i mjerljive pokazatelje ostvarenja ili rezultata

Prilikom izrade lokalne razvojne strategije u ribarstvu (u daljnjem tekstu LRSR) definirana je razvojna vizija FLAG-a, odnosno željeno buduće stanje kojem se teži i kojeg se treba dostići provedbom planiranih operacija u okviru zadanih prioriteta i ciljeva.

Razvojna vizija FLAG-a „Istarski švoj“ glasi:

„FLAG „Istarski švoj“ – skladno područje bogate ribarske tradicije i očuvanog okoliša, mjesto jednakih mogućnosti i visoke kvalitete života“

Pri definiranju razvojnih potreba područja koristio se pristup „odozdo prema gore“ u kojem su sudjelovali brojni dionici iz gospodarskog, civilnog i javnog sektora.

3.1. Ciljevi, prioriteti, mjere LRSR za područje FLAG-a temeljeni na mogućnostima iz Operativnog programa

Opći cilj LRSR jest ostvariti održiv i učinkovit ribarski sektor i povećati kvalitetu života na području ribarske zajednice FLAG-a do kraja 2020. godine

Specifični ciljevi pridonose općem cilju i sadržavaju ono što se provedbom planiranih mjera namjerava postići.

Specifični cilj 1: Povećanje konkurentnosti ribarskog sektora u skladu sa suvremenim tržišnim prilikama, kroz diversifikaciju i jačanje kapaciteta ribarske zajednice

Specifični cilj 2: Učinkovito upravljanje resursima te očuvanje prirodne i kulturne baštine u svrhu održivog razvoja ribarske zajednice

U okviru specifičnog cilja 1, unutar **Prioriteta 1** „Stvaranje dodanih vrijednosti, stvaranje radnih mjesta, privlačenje mladih ljudi i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca proizvoda ribarstva i akvakulture“ programirane su sljedeće mjere:

- **Mjera 1:** Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja, proizvoda i usluga izradom jedinstvenog vizualnog identiteta;
- **Mjera 2:** Ulaganje u prodajna mjesta, kušaone i nabava vozila za proizvode ribarstva i akvakulture s jedinstvenim vizualnim identitetom;
- **Mjera 3:** Poticanje povećanja potrošnje ribe u odgojno obrazovnim ustanovama.

U okviru Specifičnog cilja 2, u **Prioritetu 3** „Jačanje uloge ribarstvenih zajednica u lokalnom razvoju, upravljanju lokalnim ribarstvenim resursima i pomorskim aktivnostima na održivi način te jačanju svijesti o održivom korištenju okoliša u ribarstvenom i akvakulturnom području“ programirana je mjera:

- **Mjera 5:** Organizacija edukativnih događaja u svrhu jačanja uloge ribarstvene zajednice u lokalnom razvoju te jačanje svijesti o savjesnom korištenju ribarstvenih resursa, zaštiti mora i voda.

Kroz **Prioritet 5** „Promicanje društvene dobrobiti i kulturne baštine u ribarstvenim i akvakulturnim područjima, uključujući ribarstvenu, akvakulturnu i pomorsku kulturnu baštinu,, programirana je mjera:

- **Mjera 7:** Promicanje ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine

Intervencijska logika ciljeva, prioriteta i mjera prikazana je u Prilogu 8. LRSR.

3.2. Opis mjera uključujući definiranje korisnika, kriterija prihvatljivosti

U nastavku su navedeni **opći uvjeti prihvatljivosti** koji se primjenjuju na sve mjere LRSR-a:

- nositelj projekta mora imati stalno prebivalište i/ili sjedište na području ribarstvenog obuhvata FLAG-a;
- nositelj projekta mora imati podmirene odnosno regulirane financijske obveze prema državnom proračunu Republike Hrvatske u trenutku podnošenja prijave projekta;
- nositelj projekta ne smije biti u stečaju, predstečajnom postupku, likvidaciji ili blokadi u trenutku podnošenja prijave projekta;
- nositelj projekta ne smije biti u sukobu interesa s izvođačima radova i/ili ponuditeljima/dobavljačima roba i/ili usluga koji su predmet ulaganja;
- aktivnosti odnosno operacije se moraju provoditi na području ribarstvenog obuhvata FLAG-a (osim dijelova aktivnosti koje se odnose na studijska putovanja i sudjelovanje na sajmovima u zemlji i inozemstvu);
- prihvatljive aktivnosti odnosno operacije ne smiju biti financirane drugim javnim izdacima. Iznimno, u slučaju kada se aktivnost ili operacija u okviru LRSR financira i drugim javnim izdacima, ukupni intenzitet potpore ne smije biti veći od intenziteta potpore utvrđenog za tu operaciju u okviru LRSR;
- sva plaćanja moraju se potkrijepiti računima i izvodima koji dokazuju plaćanje ili njima ekvivalentnim dokumentima;
- ukoliko kod prihvatljivih aktivnosti odnosno operacija postoji mogućnost negativnog utjecaja na okoliš i/ili ekološku mrežu, tada aktivnosti odnosno operaciji treba prethoditi procjena očekivanog utjecaja na okoliš u skladu sa primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima.

Specifični uvjeti prihvatljivosti su navedeni u sklopu opisa svake mjere te u pripadajućem FLAG Natječaju. **Specifični kriteriji odabira** projekata su navedeni u Prilogu 9. Kriteriji odabira po mjerama.

Intenzitet potpore za operacije u okviru LRSR iznosi 50 % ukupnih prihvatljivih troškova u okviru te operacije, sukladno članku 95. stavku 1. Uredbe (EU) br. 508/2014. Iznimno, intenzitet potpore iznosi 100% ukupnih prihvatljivih troškova ukoliko je korisnik javnopravno tijelo ili poduzeće kojem je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa iz članka 106. stavka 2. Ugovora o financiranju EU, ako je potpora odobrena za obavljanje takvih usluga, sukladno sa člankom 95. stavkom 2. točkom a) Uredbe (EU) br. 508/2014.

Prema Pravilniku o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbi lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (u daljnjem tekstu: Pravilnik za provedbu LRSR) intenzitet potpore može biti veći od 50 %, ali najviše 100 % ukupno prihvatljivih troškova ukoliko operacija zadovoljava jedan od sljedećih kriterija:

- a) od zajedničkog je interesa;
- b) ima zajedničkog korisnika;
- c) ima inovativne značajke, prema potrebi, na lokalnoj razini.

- Operacije **od zajedničkog interesa** su operacije koje uključuju aktivnosti za promociju ribarstvenog područja i proizvoda ribarstva s područja. Predviđeni intenzitet potpore u slučaju zadovoljavanja kriterija od zajedničkog interesa iznosi 100 %. Mogućnost udovoljavanja kriterija „od zajedničkog je interesa“ je predviđena provedbom promotivnih aktivnosti u okviru svih programiranih mjera ove LRSR.
- Operacije koje **imaju zajedničkog korisnika** odnose se na provođenje prihvatljivih aktivnosti u okviru operacija od strane ribarskih zadruga i/ili organizacija subjekata u ribarstvu i akvakulturi i/ili udruga i/ili jedinica lokalnih samouprava (JLS) i/ili trgovačkih društava u većinskom vlasništvu JLS-ova i/ili turističkih zajednica (TZ) i/ili javnih ustanova. Predviđeni intenzitet potpore u slučaju zadovoljavanja kriterija zajedničkog korisnika iznosi 100%. Zajednički korisnici koji mogu ostvariti povećanje intenziteta potpore su navedeni prema obliku u programiranim mjerama.
- Operacije koje **imaju inovativne značajke, prema potrebi na lokalnoj razini** podrazumijevaju uvođenje inovativnih rješenja i usluga, proizvoda i tehnoloških pristupa isključivo na lokalnoj razini. Osim u slučaju uvođenje inovativnih rješenja i usluga, proizvoda i tehnoloških pristupa, inovativnost na lokalnoj razini može biti inovativan pristup ili tehnologija za pojedinog poduzetnika. Predviđeni intenzitet potpore u slučaju zadovoljavanja kriterija „ima inovativne značajke, prema potrebi, na lokalnoj razini“ iznosi 100%. Mogućnost udovoljavanja ovom kriteriju je predviđen za Mjeru 1. Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja, proizvoda i usluga izradom jedinstvenog vizualnog identiteta, Mjeru 2. Ulaganje u prodajna mjesta, kušone i nabava vozila za proizvode ribarstva i akvakulture s jedinstvenim vizualnim identitetom, te Mjeru 7. Promicanje ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine.

U opisu svake pojedine mjere posebno je prikazan kriterij kojem operacija mora udovoljavati kako bi se ostvario veći intenzitet potpore (100%). Korisnik mora zadovoljiti jedan od kriterija zadanih za pojedinu mjeru da bi intenzitet potpore bio veći od 50%, sukladno definiranom.

Iznimno, u skladu sa člankom 95. stavkom 3. točkom a) Uredbe (EU) br. 508/2014 u slučaju kada FLAG mjera sadrži operacije u okviru mjera predviđenih u Glavi V. poglavljima I., II. i IV. Uredbe (EU) br. 508/2014, osim operacija u okviru mjera iz članaka 33., 34., 41. stavak 2., 43., 55., 56., 57., 66. i 67. iste Uredbe, FLAG za operacije može odrediti veći intenzitet potpore (veći od 50%, ali najviše 100%) ukupnih prihvatljivih troškova ako pojedinačna operacija zadovoljava sve kriterije. Detaljan popis prihvatljivih i neprihvatljivih troškova za svaku mjeru biti će naknadno razrađen prilikom raspisivanja FLAG natječaja.

MJERA 1. Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja, proizvoda i usluga izradom jedinstvenog vizualnog identiteta	
Opis mjere:	Cilj mjere jest razvoj i izrada jedinstvenog vizualnog identiteta cjelokupne ribarske zajednice na području FLAG-a koji će omogućiti jačanje prepoznatljivosti i dodavanje vrijednosti ribarskim područjima, lokalnim proizvođačima proizvodima i uslugama u sektoru ribarstva i akvakulture sa svrhom podizanja svijesti potrošača i jačanja percepcije i pozicije ribarskog sektora na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.
Prihvatljivi korisnici:	FLAG
Uvjeti prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Korisnik mora prijaviti najmanje jednu aktivnost (navedenu pod rednim brojevima 1.1.1 do 1.1.5) da bi prijava bila prihvatljiva; • Promotivne aktivnosti (1.1.6) mogu se provoditi samo uz provedbu jedne od aktivnosti navedenih pod oznakama od 1.1.1. do 1.1.5.
Intenzitet potpore	<ul style="list-style-type: none"> • 50% ukupno prihvatljivih troškova • 100% ukupno prihvatljivih troškova u slučajevima kada operacija zadovoljava kriterije: <ol style="list-style-type: none"> 1. od zajedničkog je interesa, i 2. ima zajedničkog korisnika, i 3. ima inovativne značajke, prema potrebi na lokalnoj razini.
Udio potpore u ukupnom fondu strategije	0,74%
Prihvatljive operacije	1.1. Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja, proizvoda i usluga izradom jedinstvenog vizualnog identiteta
Prihvatljive aktivnosti	1.1.1. Osmišljavanje i izrada zajedničkih obilježja i jedinstvenog vizualnog identiteta 1.1.2. Osmišljavanje i razvoj brend strategije cjelokupne ribarske zajednice na području FLAG-a 1.1.3. Registriranje žiga 1.1.4. Izrada komunikacijske strategije 1.1.5. Izrada Pravilnika za dodjelu obilježja jedinstvenog vizualnog identiteta ribarskim područjima, lokalnim proizvođačima, proizvodima i uslugama u sektoru ribarstva 1.1.6. Promotivne aktivnosti vezane uz predmet potpore 1.1.7. Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)
Krajnji korisnici	<ul style="list-style-type: none"> • Ribarska područja, • Lokalni proizvođači u sektoru ribarstva i akvakulture, • Krajnji potrošači.
Iznos potpore	16.342,07 EUR

MJERA 2. Ulaganje u prodajna mjesta, kušaone i nabava vozila za proizvode ribarstva i akvakulture s jedinstvenim vizualnim identitetom

Opis mjere:	<p>Provedbom prihvatljivih aktivnosti u okviru mjere će se poticati korištenje napredne tehnologije, omogućiti bolji uvjeti poslovanja i otvaranje novih tržišta i mogućnosti, povećati dostupnost i potrošnju proizvoda ribarstva i akvakulture posebice u kontinentalnom dijelu područja FLAG-a iskorištavanjem pozitivne sinergije ribara, ribarskih zadruga i trgovaca. Primjenom jedinstvenog vizualnog identiteta u skladu s Pravilnikom za dodjelu obilježja jedinstvenog vizualnog identiteta ribarskim područjima, lokalnim proizvođačima, proizvodima i uslugama u sektoru ribarstva izrađenog kroz Mjeru 1. (u daljnjem tekstu Pravilnik JVI) omogućit će se valorizacija lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture, unaprijediti opskrbi lanci, povećati dostupnost, poticati konzumacija na cijelom području FLAG-a i stvoriti dodana vrijednost lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture, lokalnim proizvođačima i općenito ribarskim zajednicama.</p> <p>Konzumacija lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture će se poticati na način da u ukupnom asortimanu svježe ribe i morskih organizama prodajnog mjesta/kušaone mora biti minimalno 60 % ulovljene lokalne svježe ribe i morskih organizama te minimalno 60% izabrane kategorije uzgojene lokalne ribe i morskih organizama, a u ukupnom asortimanu proizvoda ribarstva i akvakulture mora biti minimalno 60% lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture. Također, vozilo nabavljeno kroz mjeru biti će obavezno redovno obavljati uslugu dostave lokalne svježe ribe i morskih organizama i/ili lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture na adrese minimalno tri odgojno-obrazovne ustanove koje se nalaze na području djelovanja FLAG-a.</p>
Prihvatljivi korisnici:	JLS, komunalna poduzeća, trgovačka društva u većinskom vlasništvu JLS-a, mikro, mala i srednja poduzeća, subjekti u ribarstvu, organizacije subjekata u ribarstvu
Uvjeti prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Prijavitelj je dužan prihvatiti Pravilnik za dodjelu obilježja jedinstvenog vizualnog identiteta ribarskim područjima, lokalnim proizvođačima, proizvodima i uslugama u sektoru ribarstva i njegove izmjene i/ili dopune, • Prijavitelj je obavezan uz vlastiti brend koristiti oznake jedinstvenog vizualnog identiteta cjelokupne ribarske zajednice na području FLAG-a i zadovoljiti Pravilnikom JVI propisane postotke lokalne svježe ribe i morskih organizama i/ili lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture, Ukoliko je prijavitelj mikro, malo ili srednje poduzeće ili obrt ili subjekt u ribarstvu ili organizacija subjekata u ribarstvu, mora biti registriran za obavljanje djelatnosti ribarstva ili akvakulture u trenutku prijave na natječaj. • Aktivnosti vezane uz predmet potpore, pod oznakom 2. c.), d.), e) i f.) ne mogu se provoditi samostalno, nego jedino i isključivo kao dio projekta koji uključuje i jednu od aktivnosti pod oznakom 2. a) i/ili 2. b).
Intenzitet potpore	<ul style="list-style-type: none"> • 50% ukupno prihvatljivih troškova, ili • 100% ukupno prihvatljivih troškova u slučajevima kada je nositelj projekta javnopravno tijelo i u slučaju kada operacija zadovoljava jedan od sljedećih kriterija:

	<ol style="list-style-type: none"> 1. od zajedničkog je interesa, ili 2. ima zajedničkog korisnika, ili 3. ima inovativne značajke, prema potrebi na lokalnoj razini
Udio potpore u ukupnom fondu strategije	20,61%
Prihvatljive operacije	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganja u prodajna mjesta i/ilikušaone za proizvode ribarstva i akvakulture koristeći jedinstveni vizualni identitet i Pravilnik; za dodjelu obilježja jedinstvenog vizualnog identiteta ribarskim područjima, lokalnim proizvođačima, proizvodima i uslugama u sektoru ribarstva, • Nabavu vozila i opreme za unaprjeđenje kratkog lanca opskrbe i prodaje lokalne svježe ribe i morskih organizama te lokalnih proizvoda ribarstva i akvakulture koristeći jedinstveni vizualni identitet i Pravilnik ; za dodjelu obilježja jedinstvenog vizualnog identiteta ribarskim područjima, lokalnim proizvođačima, proizvodima i uslugama u sektoru ribarstva, • Razvoj digitalnih alata vezanih uz unaprjeđenje, prodaje proizvoda ribarstva i akvakulture, komunikaciju i poslovanje u ribarstvu i akvakulturi • Jačanje prepoznatljivosti i unaprjeđenje lokalnih proizvođača i proizvoda ribarstva i akvakulture.
Prihvatljive aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • 2.A) Izgradnja i/ili obnova (rekonstrukcija) i/ili uređenje i/ili nabava i/ili opremanje prodajnih mjesta i/ili kušaona za proizvode ribarstva i akvakulture, • 2.B) Nabava i/ili opremanje ambulantnog ili dostavnog vozila za unaprjeđenje kratkog lanca opskrbe, distribuciju i prodaju, • 2.C) Razvoj softverskih rješenja za prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture, • 2.D) Osmišljavanje brend strategije proizvoda ribarstva i akvakulture, lokalnih proizvođača i ribarskog područja , • 2.E) Promotivne aktivnosti vezane uz predmet potpore korištenjem jedinstvenog vizualnog identiteta ribarskog područja, lokalnih proizvođača, proizvoda i usluga u sektoru ribarstva (osmišljavanje vizualnih i tekstualnih rješenja, izrada komunikacijske strategije, dizajn, lektoriranje, logo, izrada foto i video materijala i sl., trošak oglašavanja putem oglasa, TV i radio spotova, trošak izrade plakata, letaka, majice, kape i sl., trošak primjene vizualnog identiteta, sudjelovanje na domaćim i inozemnim sajmovima u svrhu promocije novostvorenog brenda (države članice EU, države kandidatkinje i ostale europske zemlje)) • 2.F) Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)
Iznos potpore	Min. 15.000,00 €, maks. 220.000,00 €

MJERA 3. Poticanje povećanja potrošnje ribe u odgojno obrazovni ustanovama	
Opis mjere:	Provedbom prihvatljivih aktivnosti u okviru mjere će se stvoriti odgovarajući uvjeti za pripremu i posluživanje proizvoda ribarstva i akvakulture u odgojno obrazovnim ustanovama kako bi se potakla potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture i oživljavanje tradicije konzumacije proizvoda ribarstva i akvakulture na području FLAG-a. Osim navedenog prihvatljive su edukativne aktivnosti u svrhu povećanja osviještenosti i informiranosti krajnjih potrošača o važnosti i dobrobiti konzumacije proizvoda ribarstva i akvakulture, odnosno u svrhu minimiziranja slabe informiranosti potrošača o lokalnim proizvodima ribarstva i akvakulture i povećanja potrošnje ribe po glavi stanovnika.
Prihvatljivi korisnici:	JLS, javne ustanove koje obavljaju djelatnost predškolskog odgoja ili djelatnost osnovnog obrazovanja
Uvjeti prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> • • Nositelj projekta mora koristiti nabavljenu opremu za pripremu i/ili držanje proizvoda ribarstva i akvakulture u javnim ustanovama (matični i/ili područni objekti), • Nositelj projekta mora osigurati da se organizirane edukativne aktivnosti odnose na prednosti konzumacije proizvoda ribarstva i akvakulture, te da budu besplatne za polaznike.
Intenzitet potpore	<ul style="list-style-type: none"> • 50% ukupno prihvatljivih troškova, ili • 100% ukupno prihvatljivih troškova, u slučajevima kada je nositelj projekta javnopravno tijelo, i u slučaju kad operacija zadovoljava jedan od sljedećih kriterija: <ol style="list-style-type: none"> 1. od zajedničkog je interesa ili 2. ima zajedničkog korisnika.
Udio potpore u ukupnom fondu strategije	4,34%
Prihvatljive operacije	Stvaranje i poboljšanje uvjeta za pripremu proizvoda ribarstva i akvakulture u ustanovama i edukativne aktivnosti o prednostima proizvoda ribarstva i akvakulture.
Prihvatljive aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • 3.A) Opremanje kuhinja u javnim ustanovama, • 3.B) Poboljšanje uvjeta za pripremu proizvoda ribarstva i akvakulture u javnim ustanovama (troškovi adaptacije ili rekonstrukcije prostora unutar kojih se planira držati nabavljena oprema) • 3.C) Troškovi pripreme i provedbe edukativnih aktivnosti (troškovi organiziranja seminara, radionica, prezentacija, manifestacija i slično) • 3.D) Promotivne aktivnosti (osmišljavanje edukativnih promotivnih materijala, lektoriranje, logo, izrada foto i video materijala i sl.) • 3.E) Izrada edukativnih web stranica • 3.F) Razvoj edukativno zabavnih aplikacija • 3.G) Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)
Iznos potpore	Min. 10.000,00 € maks. 60.000,00 €

MJERA 5. Organizacija edukativnih događaja u svrhu jačanja uloge ribarstvene zajednice u lokalnom razvoju te jačanje svijesti o savjesnom korištenju ribarstvenih resursa, zaštiti mora i voda	
Opis mjere:	Cilj mjere je poticanje održivog razvoja lokalnog ribarstvenog i akvakulturnog područja te jačanje uloge lokalne ribarstvene zajednice kroz učinkovito upravljanje lokalnim ribarstvenim resursima, staništima i pomorskim aktivnostima ili jačanje svijesti o održivom korištenju okoliša, ribarstvenih resursa, zaštite mora i voda.
Prihvatljivi korisnici:	JLS, trgovačka društva u većinskom vlasništvu JLS-a, udruge, TZ, udruženja obrtnika
Uvjeti prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Prijavljeni projekt mora doprinosti povezivanju lokalnih dionika s dionicima iz sektora ribarstva i akvakulture, • Aktivnosti pod oznakom 5. C) i 5. D) ne mogu se provoditi samostalno, nego jedino i isključivo kao dio projekta koji uključuje i aktivnosti pod oznakom 5. A), i/ili 5. B).
Intenzitet potpore	<ul style="list-style-type: none"> • 50% ukupno prihvatljivih troškova, ili • 100% ukupno prihvatljivih troškova u slučajevima kada operacija zadovoljava jedan od sljedećih kriterija: <ol style="list-style-type: none"> 1. od zajedničkog interesa, ili 2. ima zajedničkog korisnika.
Udio potpore u ukupnom fondu strategije	2,69%
Prihvatljive operacije	Organizacija događaja u ribarstvu i akvakulturi i/ili izrada studija i/ili analiza
Prihvatljive aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • 5. A) Organizacija edukativnih događaja u ribarstvu i akvakulturi, • 5. B) Izrada studija i/ili analiza, • 5. C) Promotivne aktivnosti (dizajn, lektoriranje, logo, izrada foto i video materijala i sl., trošak oglašavanja putem oglasa, TV i radio spotova, trošak izrade plakata, letaka, majice, kape i sl.) • 5. D) Opći troškovi
Iznos potpore	Min. 5.000,00 €, maks. 30.000,00 €

MJERA 7. Promicanje ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine	
Opis mjere:	Svrha mjere je promicanje ribarstvene, akvakulturne, pomorske društvene i kulturne baštine i nasljeđa u ribarstvenim i akvakulturnom području, uz pomoć razvoja društvenih sadržaja i infrastrukture s ciljem popularizacije i podizanja svijesti stanovništva o ribarstvenom području, uključujući aktivnosti istraživanja u području kulturne baštine i nasljeđa u svrhu valorizacije i razvoja istih te razvoj softverskih rješenja kojima će se na inovativan i suvremen način promovirati društvena i kulturna baština ribarskih i akvakulturnih područja FLAG-a.
Prihvatljivi korisnici:	JLS, trgovačka društva u većinskom vlasništvu JLS-a, ustanove, TZ, udruge, komunalna poduzeća, organizacije subjekata u ribarstvu
Uvjeti prihvatljivosti:	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivnosti pod oznakom 7. e), 7. f) i 7. g) ne mogu se provoditi samostalno, nego jedino i isključivo kao dio projekta koji uključuje i jednu od aktivnosti pod oznakom 7. a), 7. b), 7. c) i/ili 7. d).

Intenzitet potpore	<ul style="list-style-type: none"> • 50% ukupno prihvatljivih troškova, ili • 100% ukupno prihvatljivih troškova u slučaju kada je nositelj projekta javnopravno tijelo, te u slučajevima kada operacija zadovoljava jedan od sljedećih kriterija: <ol style="list-style-type: none"> 1. od zajedničkog interesa, ili 2. ima zajedničkog korisnika, ili 3. ima inovativne značajke prema potrebi na lokalnoj razini.
Udio potpore u ukupnom fondu strategije	46,62%
Operacija	Ulaganje u istraživanje, planiranje, opremanje i razvoj sadržaja i usluga društvene, turističke i slične infrastrukture (poput muzejskih prostora, centara za posjetitelje, dječjih igrališta i sl.) u svrhu promocije i podizanja svijesti o ribarstvenoj, akvakulturnoj, pomorskoj i kulturnoj baštini uključujući razvoj softvera za promociju ribarstvene, akvakulturne, pomorske i kulturne baštine.
Prihvatljive aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • 7.A) Izgradnja i/ili obnova (rekonstrukcija) i/ili opremanje društvene, turističke i slične infrastrukture, • 7.B) Istraživanja i/ili razvoj u svrhu valorizacije kulturne baštine i nasljeđa, • 7.C) Trošak razvoja aplikacija / softverskih rješenja i usluga koji se odnose na promicanje društvene i kulturne baštine i nasljeđa u ribarstvenim i akvakulturnim područjima, • 7.D) Nabavka opreme u svrhu provedbe mjere (odnosi se isključivo na opremu na/u kojoj će biti aplikacije/softverska rješenja koja se odnose na promicanje društvene i kulturne baštine i nasljeđa u ribarstvenim i akvakulturnim područjima), • 7.E) Izrada i objava publikacija u svrhu promicanja društvene i kulturne baštine i nasljeđa u ribarstvenim i akvakulturnim područjima, • 7.F) Promotivne aktivnosti vezane uz promociju izgrađene i/ili obnovljene (rekonstruirane) i/ili opremljene društvene, turističke i slične infrastrukture, • 7.G) Izrada projektne dokumentacije (opći troškovi)
Iznos potpore	Min. 15.000,00 €, maks. 350.000,00 €

3.3. Opis postupka odabira projekta na razini FLAG-a

Ustrojstvo, područje i ciljevi djelovanja FLAG-a detaljno su popisani Statutom FLAG-a. Cjelokupni postupak provedbe LRSR koji uključuje i postupak odabira projekata indikativno je opisan u LRSR. Detaljni uvjeti, kriteriji i način odabira biti će definirani pripadajućim FLAG natječajem i internim procedurama prethodno odobrenim od strane nadležnog tijela FLAG-a na temelju Statuta, Smjernica Upravljačkog tijela za provedbu postupka odabira projekata u okviru provedbe LRSR (u daljnjem tekstu: Smjernice) te odredbi Pravilnika o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu i njihovim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu: Pravilnik LRSR).

Prilikom zaprimanja, ocjenjivanja i odabira projekata, uključujući i postupanje s dokumentacijom nastalom tijekom postupka odabira, FLAG će se pridržavati odredbi Uredbe

EU 1303/2013 i Uredbe 508/2014, provedbenih i delegiranih Uredbi koje iz istih proizlaze te nacionalnih propisa i Smjernicate vlastitih internih procedura odobrenih od strane nadležnog tijela FLAG-a. Postupak odabira projekata se provodi na razini FLAG-a i sastoji se od sljedećih faza:

1. administrativna kontrola projekata,
2. ocjenjivanje projekata,
3. odabir projekata od strane nadležnog tijela FLAG-a i
4. prigovori na odluke nadležnog tijela FLAG-a.

Sastav tijela za odabir projekata i njihove zadaće

Prilikom određivanja sastava tijela FLAG-a koja sudjeluju u postupku odabira projekata poštivat će se uvjeti propisani Pravilnikom za provedbu LRSR i Smjernicama.

U svrhu osiguranja nepristranog i transparentnog donošenja odluka potrebno je spriječiti sukob interesa između osoba uključenih u postupak odabira i nositelja projekta. Stoga će sve osobe koje sudjeluju u postupku odabira potpisati Izjavu o nepristranosti i povjerljivosti.

Osoba koja sudjeluje u postupku odabira projekta ne smije ujedno biti nositelj projekta, član obitelji, zaposlenik, član, član upravnog ili bilo kojeg drugog tijela ili čelnik upravnog tijela nositelja projekta niti bilo koje druge fizičke/pravne osobe povezane na bilo koji način s nositeljem projekta (partnerski odnos u provedbi projekta i sl.), te ne smije u odnosu na nositelja projekta imati bilo kakav materijalni ili nematerijalni interes nauštrb javnog interesa i to u slučajevima obiteljske povezanosti, ekonomskih interesa ili drugog zajedničkog interesa.

Ukoliko postoji okolnost ili sumnja koja može utjecati na objektivnost/ nepristranost pri odabiru ili ugroziti načelo izbjegavanja potencijalnog sukoba interesa, sudionik u postupku odabira projekta će o tome odmah izvijestiti ostale sudionike i nadležno tijelo FLAG-a te pisanim putem zatražiti izuzimanje iz daljnjeg postupka u vezi s projektom na koji se odnosi utvrđeni sukob interesa. FLAG će u takvoj situaciji izuzeti takvu osobi iz daljnjeg postupanja kod predmetnog projekta.

FLAG je obavezan voditi Registar evidencije potencijalnog sukoba interesa.

Objava natječaja

Zaposlenici FLAG-a (uključujući vanjske suradnike i volontere) će započeti s pripremom natječajne dokumentacije sukladno akcijskom i financijskom planu LRSR i propisanom sadržaju u Smjernicama. Nakon odobrenja natječajne dokumentacije s pripadajućim priložima i obrascima od strane nadležnog tijela FLAG-a, ista se objavljuje na mrežnim stranicama FLAG-a za svaku pojedinu mjeru.

Podnošenje, zaprimanje i administrativna kontrola prijave za natječaj koji objavljuje FLAG

Nositelj projekta podnosi prijavu projekta FLAG-u na način te prema uvjetima i rokovima propisanim FLAG natječajem. Zaposlenici FLAG-a (te po potrebi vanjski suradnici i volonteri) zaprimaju i registriraju prijave projekata te provode administrativnu kontrolu sukladno FLAG procedurama usklađenim sa Pravilnikom o provedbi LRSR i Smjernicama.

U administrativnu kontrolu se upućuju pravodobne prijave projekta, a u slučaju neispunjavanja pojedinih kriterija projekt će se isključiti iz daljnjeg postupka odabira.

Administrativnom kontrolom se utvrđuje pravovremenost i potpunost prijave te prihvatljivost nositelja projekta sukladno odredbama propisanim FLAG natječajem. Administrativni kriteriji te posljedično i administrativna kontrola, po svojoj naravi, ne ulaze u sadržaj i kvalitetu samog projekta već se u postupku kontrole postupa prema zadanim, jasnim i transparentnim pravilima, jednakim za sve nositelje projekata, obazirući se samo i isključivo na postavljene administrativne zahtjeve. Administrativna kontrola projekta započinje eliminacijskom kontrolom prijave projekta te se nastavlja kontrolom kompletnosti i prihvatljivosti prijave.

U slučaju da korisnik uz ispunjen obrazac prijave projekta nije dostavio dokument propisan FLAG natječajem ili je potrebna dopuna/obrazloženje/ ispravak sadržaja pristiglog dokumenta, zaposlenik FLAG-a (ili vanjski suradnik ili volonter) poslat će nositelju projekta Zahtjev za dopunu/ obrazloženje/ispravak kojeg je korisnik obvezan dostaviti FLAG-u na način i u roku predviđenim natječajnom dokumentacijom.

Ocjenjivanje projekata

Ocjenjivanje projekata obavlja Ocjenjivački odbor FLAG-a kojeg imenuje nadležno tijelo FLAG-a sukladno općim ili internim aktima FLAG-a. Članovi Ocjenjivačkog odbora FLAG-a ne mogu biti članovi niti jednog tijela FLAG-a koje sudjeluje u postupku odabira projekata. Oni ocjenjuju projekt uvidom u zaprimljenu dokumentaciju, a nositelju projekta će, u slučaju potrebe, poslati Zahtjev za obrazloženjem/ispravkom. Negativno ocijenjeni odnosno neprihvatljivi projekti isključuju se iz daljnjeg postupka odabira.

Pri ocjenjivanju projekta provjerava se usklađenost projekta s uvjetima prihvatljivosti i kriterijima odabira iz LRSR, utvrđuju se prihvatljive aktivnosti ili operacije te troškovi istih, intenzitet i iznos javne potpore, broj bodova po projektu te drugi propisani uvjeti, ovisno o mjeri i/ili vrsti ili tipu operacije.

Navedene provjere mogu biti obavljene i u fazi administrativne kontrole projekta, osim provjere usklađenosti s kriterijima odabira koji nisu jednoznačno provjerljivi/mjerljivi, odnosno čija provjera može dovesti do subjektivnog ocjenjivanja.

Odabir projekata i donošenje odluka

Nakon što završi postupak ocjenjivanja za sve pozitivno ocijenjene projekte, formira se rang-lista sukladno kriterijima odabira projekata navedenim u LRSR ili FLAG natječaju.

Osoba određena Statutom FLAG-a saziva sjednicu Upravnog odbora FLAG-a te članovima Upravnog odbora FLAG-a dostavlja svu relevantnu dokumentaciju za odlučivanje. Prilikom

odabira projekata FLAG mora osigurati načela propisana Pravilnikom o provedbi LRSR. U slučaju da se nakon izuzimanja članova nadležnog tijela FLAG-a zbog sukoba interesa ne može osigurati kvorum i ravnopravnost u odlučivanju, odlučivanje o odabiru projekta obavlja Skupština FLAG-a ili drugo nadležno tijelo ovlašteno za odlučivanje u skladu sa Statutom.

Nakon odabira projekata od strane nadležnog tijela FLAG-a, FLAG izdaje Odluku o odabiru projekta (sa utvrđenim iznosom potpore) ili Odluku o odbijanju projekta, te ih dostavlja nositeljima projekata na način propisan u FLAG natječaju.

U slučaju kada se na temelju rang-liste utvrdi da nema dovoljno raspoloživih sredstava za sve pozitivno ocijenjene projekte, u skladu sa raspoloživim sredstvima propisanim FLAG natječajem, određuje se prag raspoloživosti iznad kojeg će se nalaziti svi projekti za koje postoji dovoljno raspoloživih sredstava. U tom slučaju FLAG može obavijestiti nositelje projekta za koje je u postupku odabira utvrđeno da su prihvatljivi, ali im je izdana Odluka o odbijanju, o neiskorištenom iznosu sredstava i provjeriti je li nositelj projekta i dalje zainteresiran za prijavu projekta. Nakon što nositelji projekta zaprime sve odluke u situaciji kada nema dovoljno raspoloživih sredstava za sve pristigle prijave, odnosno kada za iste istekne vrijeme predviđeno za prigovor ili se dovrši postupanje po zaprimljenim prigovorima od strane FLAG Povjerenstva za odlučivanje po prigovorima, a prema potrebi obavi i naknadna administrativna kontrola ili ocjenjivanje u skladu s odlukom FLAG Povjerenstva, svakome će se korisniku pojedinačno izdati konačna Odluka o odabiru projekta ili Odluka o odbijanju projekta, nakon čega FLAG utvrđuje konačni prag raspoloživosti sredstava.

U slučaju dovoljno raspoloživih sredstava, FLAG može pomaknuti prag raspoloživih sredstava za iznos preostalih neiskorištenih sredstava potpore utvrđen nakon pravomoćnosti Odluke o odabiru projekta sa utvrđenim iznosom potpore tj. Odluke o odbijanju projekta. U toj situaciji FLAG može podnijeti Zahtjev za potporu za nositelje projekta koji se nalaze ispod praga raspoloživih sredstava, počevši od prvog mjesta ispod praga raspoloživih sredstava.

Podnošenje prigovora

Nadležno tijelo FLAG-a temeljem Statuta, imenuje članove tijela FLAG-a nadležnog za prigovore, odnosno Povjerenstvo za odlučivanje po prigovorima. Na Odluke koje donese tijelo FLAG-a nadležno za odlučivanje, nositelj projekta ima pravo podnijeti pisani prigovor tijelu FLAG-a nadležnom za prigovore, i to u sljedećim slučajevima: povrede odredbi FLAG natječaja i/ili pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i/ili pogrešne primjene pravnog propisa na kojem se temelji Odluka.

Odluke tijela FLAG-a nadležnog za prigovore ne mogu biti promijenjene od strane nadležnog tijela FLAG-a. FLAG je dužan obavijestiti nositelja projekta o odluci tijela FLAG-a nadležnog za prigovore.

Na Odluke koje donosi Upravljačko tijelo, korisnik može podnijeti pisani prigovor Povjerenstvu za rješavanje po prigovorima u Upravljačkom tijelu na propisani način i u propisanom roku sukladno Pravilniku za provedbu LRSR i Smjernicama.

Podnošenje Izvještaja o provedenom postupku odabira u Upravljačko tijelo

Postupak odobravanja projekata i dodjele potpore provodi Upravljačko tijelo temeljem Izvješća FLAG-a o provedenom postupku odabira projekata kojim se dokazuje ispunjenje obveza iz Pravilnika o provedbi LRSR. Pravilnikom je propisan minimalni sadržaj Izvješća te rok i način njegove dostave Upravljačkom tijelu.

Donošenje odluka od strane Upravljačkog tijela

Upravljačko tijelo obavlja administrativnu kontrolu Zahtjeva za potporu i dokumentacije dostavljene od strane FLAG-a i donosi Odluku o dodjeli sredstava ili Odluku o odbijanju Zahtjeva za potporu.

Informiranje korisnika o rezultatima FLAG natječaja

Popis projekata koji su odabrani od strane FLAG-a biti će objavljeni na mrežnoj stranici FLAG-a nakon utvrđivanja konačne rang-liste odabranih projekata.

FLAG nositelj projekta

U slučajevima kada je FLAG nositelj projekta, postupak odabira projekta se provodi na način da se FLAG ne dovodi u povlašteni položaj u odnosu na druge nositelje projekta i postupak provode osobe koje su u potpunosti neovisne od odabranog FLAG-a uz poštivanje osnovnih načela u odnosu na strukturu tijela, glasačkih prava, pripadnosti tijelima javne vlasti i donošenja pojedinačnih odluka.

Podnošenje Zahtjeva za isplatu

Sredstva potpore za provedbu operacija u okviru LRSR isplaćuju se nositelju projekta na temelju podnesenog Zahtjeva za isplatu, bilo jednokratnom isplatom ili isplatom u ratama. Zahtjev za isplatu s pripadajućom dokumentacijom Upravljačkom tijelu u ime nositelja projekta podnosi FLAG, nakon administrativne provjere Zahtjeva za isplatu te posjeti lokaciji operacije. Upravljačko tijelo provodi administrativnu kontrolu Zahtjeva za isplatu s pripadajućom dokumentacijom i donosi Odluku o isplati ili Odluku o odbijanju Zahtjeva za isplatu.

Svi troškovi obuhvaćeni Zahtjevom za isplatu moraju biti u cijelosti plaćeni, a operacija ili dijelovi operacije moraju biti završeni i u funkciji u trenutku podnošenja Zahtjeva za isplatu. Rok za podnošenje Zahtjeva za isplatu bit će definiran Natječajem za pojedinu mjeru LRSR.

Kontrola na terenu i posjeta operaciji

Kontrolu na terenu provode djelatnici Upravljačkog tijela prije plaćanja i tijekom petogodišnjeg razdoblja nakon izvršenog konačnog plaćanja, a po potrebi u bilo kojem trenutku od dana podnošenja Zahtjeva za potporu ili prije podnošenja Zahtjeva za potporu/prijave projekta do isteka pet godina od izvršenog konačnog plaćanja. Osim djelatnika Upravljačkog tijela kontrolu na terenu mogu provoditi i djelatnici ostalih tijela, sukladno Pravilniku o provedbi LRSR.

Djelatnici FLAG-a provode kontrolu na terenu u obliku posjeta operaciji prije plaćanja i po potrebi tijekom petogodišnjeg razdoblja nakon izvršenog konačnog plaćanja za sve Zahtjeve za isplatu. Posjet operaciji obuhvaća samo fizički segment operacije kojom se potvrđuje završetak i funkcionalnost operacije, postojanje roba/usluga prijavljenih putem Zahtjeva za isplatu te provedba mjera informiranja i promidžbe, ako je primjenjivo.

3.4. Opis tema planiranih projekta suradnje i način odabira projekta suradnje

Ukoliko se projekti suradnje budu financirali u nekom budućem razdoblju FLAG prepoznaje važnost istih te će biti spreman iskoristiti sljedeće aktivnosti:

1. **Međuteritorijalni projekti suradnje** unutar jedne države članice ili **transnacionalni projekti suradnje** između državnih područja u nekoliko država članica odnosno suradnja između barem jednog državnog područja države članice i jednog ili više državnih područja trećih zemalja
2. **Pripremnu tehničku podršku** namijenjenu međuteritorijalnim ili transnacionalnim projektima suradnje (ukoliko FLAG priprema provedbu projekta)

Cilj planiranih projekata suradnje čiji je korisnik isključivo FLAG jest poboljšati suradnju te nacionalnu i međunarodnu razmjenu iskustava u svrhu jačanja kapaciteta FLAG-a i njegove uloge u ribarstvenoj zajednici.

Osim navedene formalne suradnje, FLAG smatra da su od iznimne koristi i **neformalne suradnje** u obliku podrške ili mentorstva i drugih oblika umrežavanja.

3.5. Usklađenost sa strateškim dokumentima više razine

Za potrebe izrade lokalne razvojne strategije u ribarstvu konzultirani su postojeći strateški dokumenti na višim razinama:

- Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020. godine,
- Županijska razvojna strategija Istarske županije 2011.-2013. godine, Županijska razvojne strategije Istarske županije do 2020. godine,
- Program izgradnje ribarske infrastrukture u Istarskoj županiji 2010. godina,
- Nacionalni strateški plan razvoja ribarstva 2013. godine,
- Nacionalni strateški plan razvoja akvakulture za razdoblje 2014.-2020. godine,
- Strateški plan ministarstva poljoprivrede za razdoblje 2015. – 2017.,
- Kriteriji za definiranje i upravljanje ribarskom infrastrukturom sukladno pravnoj stečevini EU 2007. godina.

U tablici u nastavku prikazana je usklađenost Lokalne razvojne strategije u odnosu na ciljeve i prioritete strateških dokumenata više razine odnosno Županijsku razvojnu strategiju i Operativni program.

Tablica 17. Usklađenost LRSR sa strateškim dokumentima više razine

Strateški dokument	Usklađenost ciljeva LRSR sa strateškim dokumentom
OP za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020,	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poticanje okolišno održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva 2. Poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture 3. Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije 4. Poticanje stavljanja na tržište i prerade
Županijska razvojna strategija Istarske županije do 2020. godine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Povećanje gospodarske konkurentnosti; Razvoj ključnih gospodarskih djelatnosti; Jačanje istraživanja i razvoja, primjene novih tehnologija i inovacija 2. Razvoj ljudskih resursa i visoka kvaliteta života; Povećanje zapošljivosti i radna mobilnost 3. Jačanje infrastrukture, zaštite okoliša i održivog upravljanja prostorom i resursima; Razvoj prostornog planiranja te upravljanja prostorom i zaštitom okoliša; 4. Razvoj, očuvanje i promoviranje istarskog identiteta; Potpora očuvanju i razvoju sastavnica istarskog identiteta

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu u potpunosti je u skladu s ciljevima iz Prioriteta Unije 4 Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo „Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije“.

3.6. Doprinos horizontalnim pitanjima

Prilikom sastavljanja LRSR-a i operacija koje će se iz strategije financirati posebna pozornost posvećena je horizontalnim pitanjima. Svaka aktivnost i svako financiranje koje će iz LRSR proizaći uzeti će u obzir politiku Europske komisije o **jednakim mogućnostima** sadržanu u Ugovorima Europske unije. Aktivnostima u okviru provedbe LRSR utjecati će se na poboljšanje društvenog i ekonomskog položaja ranjivih skupina s ciljem stvaranja pravednijeg društva. Prilikom odabira projekata i sudionika na aktivnostima voditi će se računa o nediskriminaciji temeljem spola, rase, boje kože, etničkog ili socijalnog podrijetla, genetskih obilježja, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog nazora, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, invaliditeta, dobi, spolne orijentacije i sl. Prilikom odabira projektnih prijedloga i u samom sastavljanju LRSR stavljen je naglasak na politiku **ekološke održivosti**. Napredak ribarstva nemoguć je bez brige o prirodnim resursima. Okoliš je središnja horizontalna tema koja utječe na sva prioritetna područja uključena u LRSR. Među odabranim mjerama u sklopu Strategije, Mjerom 5., odnosno provedbom prihvatljivih aktivnosti u okviru iste, podići će se svijest o zaštiti okoliša, mora i voda te će se doprinijeti zaštiti okoliša, prvenstveno očuvanju morskih staništa i bioraznolikosti područja.

Prilikom izrade LRSR, a posebice njegovom provedbom do izražaja će doći **inovativan pristup** rješavanja problema područja zajedničkom suradnjom svih stanovnika područja i članova FLAG-a s lokalnim i nacionalnim vlastima. Kod odabira projektnih prijedloga prednost će se dati onima koji imaju zastupljen element inovativnosti (razvoj novih usluga, aktivnosti, prijenosa znanja i vještina i sl.). Mjera 2. i Mjera 7. omogućavaju realizaciju visoko inovativnih ideja i rješenja u prijenosu znanja i vještina među sudionicima / korisnicima mjera i njihovih rezultata. Poticanju inovacija kao jednom od glavnih načela Prioritetne osi 3 posvetit će se posebna pažnja te će se prilikom provedbe LRSR voditi računa o pronalasku novih rješenja za postojeće probleme. FLAG „Istarski švoj“ surađuje i otvoren je za sve vrste **suradnje i umrežavanja** kako formalne tako i neformalne, kako s drugim FLAG-ovima tako i s ostalim subjektima, a sve s ciljem što kvalitetnijeg upravljanja LRSR i međusobnim prijenosom znanja

i razmjenom iskustva. FLAG je već započeo zajedničku suradnju na prekograničnim projektima te razvija bazu projektnih prijedloga i ideja koje je spreman dalje razvijati zajedničkim znanjem i vještinama sa svojim partnerima.

4. Opis uključenosti lokalnih dionika u izradu LRSR i izmjenu LRSR

Koristeći pristup „odozdo prema gore“ u izradi LRSR uključili su se brojni lokalni dionici iz javnog, gospodarskog i civilnog sektora, što bi trebalo osigurati visokokvalitetan dokument temeljen na osobitostima područja i stvarnim lokalnim potrebama. Na ovaj način iskoristilo se specifično znanje lokalnih dionika o lokalnom području.

U samu izradu strategije bila je uključena:

- Upravljačka grupa FLAG-a (7 članova Upravnog odbora)
- Radni tim od 5 osoba (dva vanjska konzultanta, vanjski stručnjak za ribarstvo, voditeljica FLAG-a, stručna suradnica u ribarstvu kao zaposlenica FLAG-a), te Lokalni dionici

Proces izrade sastojao se od nekoliko faza:

- I. **Istraživanje na temelju postojećih podataka** – u razdoblju od 02.03.2016. do 31.05.2016. radni tim bio je zadužen za izradu početnog pregleda svih relevantnih sekundarnih izvora podataka u svrhu izrade dobre podloge na kojoj će se razvijati strategija i razrade opisa područja FLAG-a. Nakon toga prikupljeni podaci organizirani su u seriju logičnih dijelova temeljem kojih su formilirane preliminarne hipoteze o glavnim problemima i promjenama na području FLAG-a
- II. **Testiranje hipoteza i mobiliziranje zainteresiranih dionika** – u razdoblju od 01.06. do 03.06.2016. godine organizirano je 10 intervjua s ključnim dionicima na području FLAG-a u svrhu testiranja prethodno formuliranih hipoteza, upoznavanja dionika s radom FLAG-a, mobiliziranje zainteresiranih dionika za uključivanje u rad tematskih skupina ili buduće sudjelovanje u radu FLAG-a
- III. **Organizacija javnih tribina** – 23.08. i 26.08.2016. godine organizirane su dvije javne tribine s ciljem informiranja lokalnih stanovnika o tome da se obavlja lokalna analiza stanja i koja će se koristiti kao osnova za razvoj lokalne strategije i akcijskog plana. Na javnim tribinama pozvalo se stanovnike da se uključe u rad tematskih skupina. Prva javna tribina održana je u Ribarskoj zadruzi Istra u Poreču na kojoj je prisustvovalo 9 sudionika. Na drugoj javnoj tribini koja je organizirana u glavnoj rivi Općine Funtana za vrijeme održavanja ribarskog festivala. Javnu tribinu pratilo je 16 sudionika
- IV. **Tematske radne skupine** – formirane su tematske radne skupine (fokus grupe) koje su održale radionice u razdoblju od 01.09.2016. do 17.10.2016.
 - a. **Definiranje pet tematskih radnih skupina:** ribari, prerađivači, javni sektor, uzgajivači, civilni sektor
 - b. **Provedba tematskih radionica fokus grupa** u svrhu zajedničkog prepoznavanja problema i prilika, definiranje snaga i slabosti, prilika i prijatnji sektora, definiranje vizije i ciljeva na temelju provedene SWOT analize, mogućih strategija za postizanje istih te definiranje niza ostvarivih aktivnosti:
 - 01.09.2016. fokus grupa ribara: 13 sudionika
 - 02.09.2016. fokus grupa prerađivača ribe: 7 sudionika

- 06.09.2016. prva fokus grupa za predstavnike javnog sektora na priobalnom području FLAG-a: 10 sudionika; druga fokus grupa koja je okupila javni sektor u kontinentalnom dijelu FLAG-a u na kojoj je prisustvovalo 10 sudionika,
 - 16.09.2016. fokus grupa predstavnika akvakulture (uzgajivači): 4 sudionika,
 - 17.10.2016. fokus grupa predstavnika civilnog sektora: 5 sudionika.
- V. **Panel diskusija „Izrada LRSR“** – 09.09.2016. u Poreču je održana panel diskusija o izradi LRSR, prihvatljivim aktivnostima i troškovima: 22 sudionika
- VI. **Postizanje konsenzusa** – 21.10.2016. održana je sjednica Upravnog odbora gdje je postignut konsenzus o ključnim aktivnostima za razvoj lokalnog područja, prijedlozima ciljeva i mjera. Definiran je i preliminarni akcijski i financijski plan. Na sjednici je prisustvovalo 8 sudionika.
- VII. **Usvajanje strategije**
- a. 26.10.2016. nacrt LRSR poslan je elektroničkom poštom svim članovima Upravnog odbora kako bi se pripremili za korekcije ili odobrenje
 - b. 27.10.2016. usvojen je nacrt LRSR od strane Upravnog odbora na redovnoj sjednici i sjednici Skupštine FLAG-a
 - c. 14.08.2018. usvojen je nacrt izmjena LRSR od strane Upravnog odbora na redovnoj sjednici i konačne izmjene od strane Skupštine na sjednici Skupštine FLAG-a.
- VIII. **Sastanci s fokus grupama u vezi druge izmjene LRSR**
- a. 26.02.2019. održan sastanak s 5 predstavnika javnog sektora (zaposlenici Grada Pazina); sastanak s 3 predstavnika javnog sektora (zaposlenici Općine Funtana i Turističke zajednice) i 1 predstavnikom gospodarskog sektora,
 - b. 27.02.2019. održan sastanak s 3 predstavnika javnog sektora (zaposlenici Općine Vrsar) i 1 predstavnikom civilnog sektora; sastanak s 1 predstavnikom komunalnog poduzeća iz Tar-Vabriga i sastanak s 5 predstavnika gospodarskog sektora ribarstva,
 - c. 28.02.2019. održan sastanak s 4 predstavnika civilnog sektora.
- IX. **Sastanci s fokus grupama u vezi treće izmjene LRSR**
- a. 17. 07. 2019. održan je sastanak sa predstavnicima javnog sektora (Općina Vrsar),
 - b. 31. 07. 2019. održan je sastanak sa dionicima sa područja Grada Poreča (Grad Poreč, UO Poreč, JK Horizont Poreč, SK Had Poreč, RZ Istra Poreč, obrti: Storm, Luna, Bonaca, Dama),
 - c. 30.10. 2019. održan je sastanak sa dionicima sa područja FLAG-a (Grad Pazin, Općina Funtana, Općina Tar-Vabriga, Općina Tinjan, SIC doo, RK Ugor).
- X. **Sastanci s dionicima u vezi četvrte izmjene LRSR**
- a. 09.06.2021. održani su sastanci s 7 predstavnika javnog sektora (Općina Tar-Vabriga, Općine Vrsar i Turističke zajednice općine Vrsar);
 - b. 15.06.2021. održan je sastanak s 2 predstavnika civilnog sektora;
 - c. 21.06.2021. održan je sastanak s 3 predstavnika javnog sektora (Grada Poreča) i predstavnikom Udruženja obrtnika Poreč;

- d. 24.06.2021. održan je sastanak s 4 predstavnika javnog sektora (Grada Pazina, Turističke zajednice središnje Istre i Komunalnog poduzeća Usluga Pazin) te predstavnikom Udruženja obrtnika Pazin.

Osim navedenog lokalna akcijska skupina u ribarstvu održala je i jedan **Stručni seminar: Podizanje kapaciteta u izradi LRSR: Prijenos iskustva i dobre prakse** u općini Tinjan 15.10.2016. na kojem je sudjelovalo 15 sudionika.

Proces treće izmjene LRSR

Nakon održanih sastanaka koja su djelatnici FLAG-a obavili s potencijalnim nositeljima projekata i sastanaka s predstavnicima fokus grupa, te s obzirom na prikupljene informacije, pristupilo se analizi LRSR. Vanjski stručnjak je izradio predmetnu analizu, a temeljem nje i Obrasce za iskaz interesa lokalnih dionika glede mjera iz LRSR. Obrazac je objavljen na Internet stranici FLAG-a „Istarski švoj“ (link na objavu <https://lagur-istarskisvoj.hr/obrazac-za-iskaz-interesa/>) te je podijeljen relevantnim korisnicima u prostorijama FLAG-a i na terenu, na području obuhvata FLAG-a.

Na radnom sastanku vanjskog stručnjaka sa FLAG-om u siječnju 2020. godine, vanjski stručnjak je iznio uočene potrebe za izmjenu LRSR, kao i potrebu za formiranjem radne skupine za izmjenu LRSR. Po zaprimanju 8 obrazaca za iskaz interesa i temeljem zaključaka sa radnog sastanka sa vanjskim stručnjakom, na sjednici Skupštine FLAG-a u veljači 2020. godine utvrđeno je kako temeljem obrazaca postoji interes lokalnih dionika za mjerama 2. i 7., i da je smanjen interes za Mjeru 5., te kako nema interesa za provođenjem Mjera 4. i 6. Istaknuto je kako bi prikupljeni obrasci trebali poslužiti kao podloga za optimizaciju mjera iz LRSR sukladno interesu relevantnih dionika na terenu, te je predloženo da se formira radna skupina i angažira vanjski stručnjak za izradu izmjene LRSR.

Temeljem navedenog, vanjski stručnjak je u srpnju 2020. godine izradio nacrt izmjene LRSR koji obuhvaća izbacivanje Mjere 4. (Prioritet 2) te spajanje Mjera 5. i 6. (što ima za posljedicu usklađenje Prioriteta 3.). Dio aktivnosti iz Mjere 6. dodijeljen je Mjeri 5. zbog mogućnosti uvođenja istih u Mjeru 5. S ciljem jednostavnijeg praćenja provedbe LRSR dogovoreno je da se mjere i nadalje označavaju brojevima sukladno prvoj odobrenoj verziji LRSR.

Zbog pandemije COVID-19 FLAG je lokalnim dionicima ponovno uputio Obrasce za iskaz interesa kako bi se utvrdilo postoji li još interes na terenu za Mjerom 5. Sukladno zaprimljenim obrascima utvrđeno je kako je predmetni interes značajno smanjen budući da se radi o aktivnostima koje podrazumijevaju okupljanje velikog broja ljudi (što u pandemiji nije moguće) te su izvršene dorade nacrta izmjena LRSR koje je izradio vanjski stručnjak na način da je dodatno smanjena financijska alokacija za Mjeru 5.

Proces četvrte izmjene LRSR

Za potrebe četvrte izmjene LRSR održani su sastanci s dionicima s područja djelovanja FLAG-a na kojima su prikupljene informacije o potrebama za mjere iz LRSR. Dionicima su prezentirane dosadašnje aktivnosti vezane za provedbu mjera iz LRSR. Nakon provedenih sastanaka i analize trenutno raspoloživih sredstava zaključeno je da se preostala sredstva iz provedenih mjera iz LRSR realociraju na mjeru koja bi se trebala raspisati u 2021. godini.

5. Akcijski plan provedbe LRSR

Akcijnski plan provedbe strategije je indikativan te je napravljen na temelju komunikacije s potencijalnim prijaviteljima i procjene njihove mogućnosti za provedbu aktivnosti u svrhu postizanja ciljeva LRSR-a. Popis zaduženja, način praćenja i vrednovanja provedbe LRSR detaljno je opisan u sljedećem poglavlju.

U tablici 18. Dinamika raspisivanja natječaja za financiranje projekata, prikazan je indikativni plan raspisivanja natječaja po pojedinoj mjeri na razini svake godine za razdoblje provedbe Operativnog programa do kraja 2023. godine.

Tablica 18. Dinamika raspisivanja natječaja za financiranje projekata

SPECIFIČNI CILJEVI	PRIORITETI	MJERE	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ukupno projekata
SVEUKUPNO			0	0	1	5	8	3	0	0	17
SC1			0	0	1	5	4	0	0	0	10
	P1		0	0	1	5	4	0	0	0	10
		M1	0	0	1	0	0	0	0	0	1
		M2	0	0	0	0	4	0	0	0	4
		M3	0	0	0	5	0	0	0	0	5
SC2			0	0	0	0	4	3	0	0	7
	P3		0	0	0	0	0	3	0	0	3
		M5	0	0	0	0	0	3	0	0	3
	P5		0	0	0	0	4	0	0	0	4
		M7	0	0	0	0	4	0	0	0	4
TEKUĆI TROŠKOVI I ANIMACIJA		n/a	X	X	X	X	X	X	X	X	n/a

U tablici 19. prikazana je indikativna dinamika provedbe mjera i financiranja projekata po godinama u promatranom razdoblju od 2014. do 2023. godine.

Tablica 19. Dinamika provedbe i financiranja projekata u okviru LRSR i očekivani broj prijava od 2014. do 2023. godine

SPECIFIČNI CILJEVI	PRIORITETI	MJERE	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Ukupno projekata
SVEUKUPNO			0	0	0	1	0	8	7	1	17
SC1			0	0	0	1	0	7	2	0	10
	P1		0	0	0	1	0	7	2	0	10
		M1	0	0	0	1	0	0	0	0	1
		M2	0	0	0	0	0	2	2	0	4
		M3	0	0	0	0	0	5	0	0	5
SC2			0	0	0	0	0	1	5	1	7
	P3		0	0	0	0	0	0	3	0	3
		M5	0	0	0	0	0	0	3	0	3
	P5		0	0	0	0	0	1	2	1	4
		M7	0	0	0	0	0	1	2	1	4
TEKUĆI TROŠKOVI I ANIMACIJA		n/a	X	X	X	X	X	X	X	X	n/a

6. Način praćenja i vrednovanja provedbe LRSR

Provedba LRSR pratiti će se minimalno na godišnjoj razini, ali i u sklopu redovnih aktivnosti FLAG-a kako je Statutom i propisano. Kontinuirani nadzor nužan je kako bi se procijenio napredak u provedbi te identificirale sve potencijalne razlike između planiranih i provedenih aktivnosti, kako bi se pratili financijski pokazatelji implementacije te kako bi se pratila usklađenost strategije s zakonskim okvirima i nadređenim strateškim dokumentima.

FLAG „Istarski švoj“ Upravljačkom tijelu najkasnije do 15. veljače tekuće godine (godina „n“) dostavlja godišnje izvješće o provedbi LRSR za razdoblje od 01. siječnja do 31. prosinca prethodne godine (godine „n-1“). Godišnje izvješće dostavljat će se na propisanom obrascu.

U sklopu Godišnjeg izvješća temeljem definiranih pokazatelja isporuka i rezultata formiranih za praćenje ciljeva, analizirati će se i opisati sve aktivnosti, dionici i troškovi iz prethodne godine, svi raspisani natječaji, ugovoreni korisnici, dodijeljene potpore, analizirati će se ispunjavanje postavljenih ciljeva i prioriteta vezano uz dodijeljene potpore, doprinos zadanim indikatorima, problemi u provedbi i implementirana rješenja, provedba godišnjeg akcijskog plana, izvještaj o planiranim i utrošenim sredstvima prema izvorima i sl.

Kontinuiranim praćenjem i vrednovanjem strategije osigurati će se efikasnost provođenja integriranog razvoja područja te će se na vrijeme prepoznati eventualni problemi i donijeti preporuke kako bi se postigla najveća moguća iskorištenost LRSR.

Kako bi se provedba strategije efikasno pratila FLAG će osigurati sustavno i sistematizirano bilježenje svih podataka nužnih za praćenje. Prikupljati će i pohranjivati sve informacije o prijaviteljima i projektnim prijedlozima pristiglim na raspisane natječaje, bilježit će i pohranjivati rezultate provedbe projektnih ideja te u konačnici i rezultate završnih izvještaja svakog pojedinog odobrenog projektnog prijedloga. Prilikom prikupljanja podataka vodit će se računa da prikupljene informacije budu sistematizirane u funkcionalnu bazu podataka te povezane s ciljevima LRSR-a. Sustavno i sistematizirano bilježenje nužno je za izradu Godišnjeg izvještaja, ali i pružanje informacija Upravi i Skupštini FLAG-a, Upravljačkom tijelu te vanjskim evaluatorima. FLAG će u svakom trenutku na zahtjev ovlaštene osobe / tijela biti u mogućnosti pružiti sve potrebne informacije o statusu svake pojedinačne prijave.

Vrednovanje LRSR vršiti će se primjenom mehanizama unutarnje i vanjske kontrole¹¹ provedbe i upravljanja LRSR, a kako bi se utvrdila razina njezine uspješnosti. Vrednovanjem provedbe postići će se:

- Unapređenje sustava upravljanja LRSR;
- Identifikacija novih izvora financiranja projekata kroz strategiju;
- Usklađivanje s nacionalnom politikom i nadređenim strateškim dokumentima;
- Izrada izvješća o provedbi i kvaliteti planiranog dokumenta kao i eventualni prijedlozi za njezinu izmjenu.

Ključni dionici praćenja provedbe LRSR i njegove evaluacije jesu:

¹¹ Ugovaranjem vanjskog stručnjaka

- FLAG „Istarski švoj“
- Upravni odbor FLAG-a
- Skupština FLAG-a
- Vanjski evaluatori

Unutarnje vrednovanje provoditi će FLAG minimalno jednom godišnje u sklopu sastavljanja izvještaja o svome radu i za potrebe pripreme Godišnjeg izvještaja. Vanjsko vrednovanje LRSR provodi vanjski stručnjak minimalno dva puta tijekom programskog razdoblja. Vanjski stručnjak izrađuje izvještaj o vrednovanju i preporuke temeljem prikupljenih podataka. Godišnja izvješća o radu i vanjsko vrednovanje biti će javno dostupni na web stranicama FLAG-a. Godišnje izvješće FLAG-a kao i izvješće vanjskog evaluatora odobravaju Upravni odbor i Skupština FLAG-a.

U Prilogu 10. strategije prikazani su detaljni indikatori za praćenje učinka provedbe svake pojedine mjere LRSR.

7. Opis sposobnosti za provedbu LRSR

7.1. Ljudski kapacitet za provedbu LRSR i iskustvo u provedbi projekata

FLAG trenutno zapošljava četiri osobe 3 na puno radno vrijeme i jednu osobu na 0,38 radnog vremena. U FLAG-u na mjestu voditeljice zaposlena je Iva Jekić koja posjeduje dugogodišnje iskustvo stečeno u Lokalnoj akcijskoj grupi „Središnja Istra“ gdje je zaposlena na mjestu voditeljice od 2013. godine. Kroz svoj višegodišnji rad u LAG-u „Središnja Istra“, voditeljica Iva Jekić stekla je bogato iskustvo u radu na projektima financiranim iz nacionalnih i europskih sredstava. Sudjelovala je u pripremi i provedbi projekata financiranih iz Europskog socijalnog fonda („Razvoj stručnog studija održivog agroturizma kroz Hrvatski kvalifikacijski okvir“ i „Novo znanje za buduće zvanje“), Programa Europa za građane („LAGs4EU“), Interreg Dunav („INSiGHTS“) te mnogim drugim projektima. Aktivno je bila uključena u izradu Lokalne razvojne strategije LAG-a „Središnja Istra“ te provodi savjetovanja i konzultacije s građanima o mogućnostima prijave njihovih projektnih ideja na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava. Na poziciji stručnog suradnika u ribarstvu u FLAG-u „Istarski švoj“ zaposlena je Vanesa Lorencin po struci profesorica biologije i dipl.ing. biologije koja posjeduje bogato iskustvo iz područja marikulture te je prije svog zaposlenja u FLAG-u bila zaposlena na poziciji glavnog tehnologa i rukovoditelja uzgajališta Budava. U FLAG-u su zaposlene još Aleksandra Marinović, za poslove pravnog stručnjaka te Marina Gudić na poslovima financijskog stručnjaka. Predsjednik FLAG-a Robert Momić dugogodišnji je ribar, vlasnik ribarskog obrta, potpredsjednik porečkog Udruženja obrtnika te čelnik istarskog ceha ribara. FLAG „Istarski švoj“ osnovan je 01.12.2015. godine od strane sedam osnivača, a broji 19 članova od čega sedam članova iz javnog sektora, četiri člana iz civilnog sektora te 8 članova iz gospodarskog sektora ribarstva. FLAG do sada je uspješno prijavio i implementirao dva mala projekta financirana bespovratnim sredstvima. Mali pilot projekt „More od malih nogu“ financiran je iznosom od 150.000,00 kn u sklopu prijave na natječaj Pripremna potpora III.1 te je uspješno implementiran i prihvaćen od strane društvene zajednice. Nastavak malog pilot projekta financiran je od strane Istarske županije sa 15.000,00 kn u sklopu natječaja o dodjeli sredstava programu/projektu u području poljoprivrede, šumarstva, lovstva, ribarstva i vodoprivrede iz sredstava proračuna za 2016. i 2019. te 2018. sa 7.500,00 kn u sklopu navedenog natječaja..

7.2. Financijski kapacitet za provedbu LRSR

Provedba operacija LRSR, tekući troškovi i troškovi vođenja LRSR prvenstveno će se financirati Potporom izdanom temeljem Pravilnika za provedbu LRSR u okviru prioriteta Europske unije „Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije“, u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo RH za programsko razdoblje 2014.- 2020. Temeljem Pravilnika za provedbu LRSR dobivena je potpora u iznosu od oko 2.200.000 EUR u protuvrijednosti u kunama od čega će se 25% iskoristiti za tekuće troškove (troškovi rada, troškovi osoblja, troškove osposobljavanja, troškovi povezani s odnosima s javnošću, financijski troškovi, troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR) i troškove vođenja LRSR (troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR, troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi zahtjeva za potporu). Uz navedenu potporu FLAG će se financirati i putem članarina članova FLAG-a. Godišnji iznos članarina za trenutni broj članova iznosi 133.600,00 kn. Uz navedene izvore FLAG će nastojati osigurati dodatna sredstva i kroz druge izvore, pripremom i prijavom projekata na razne nacionalne i prekogranične natječaje.

8. Financijski plan provedbe LRSR i rada FLAG-a

Prilikom izrade indikativnog financijskog plana provedbe LRSR vodilo se računa da se u obzir uzmu stvarne potrebe i mogućnosti područja te iskazani interesi potencijalnih prijavitelja putem Obrasca za iskaz interesa. Financijski plan izrađen je za razdoblje od 2014. do 2023. godine i sastoji se od četiri različite tablice (prikazane u prilogima strategije 11. – 14.).

1. U prvoj tablici (Prilog 11.) navedeni su svi planirani prihodi i rashodi po vrsti prihoda/rashoda i po godinama provedbe LRSR-a.

2. U drugoj tablici (Prilog 12.) navedeni su svi troškovi potrebni za funkcioniranje FLAG-a koji će se financirati iz EFPR potpore. Uključuju sve tekuće troškove i troškove vođenja LRSR-a po vrsti troška.

3. U trećoj tablici (Prilog 13.) navedene su sve mjere, predviđeni broj projekata po pojedinoj mjeri, iznos javne potpore i udio u ukupnoj alokaciji.

4. U posljednjoj tablici (Prilog 14.) navedena je financijska alokacija po mjerama i po godinama, uključujući i rashode za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR-a.

9. Prilozi

Prilog 1. Broj ribarskih brodova koji su iskrcavali u lukama FLAG-a

Iskrcajno mjesto:	2013	2014	2015
Funtana	20	28	25
<i>Broj brodova prema matičnoj luci:</i>			
Funtana	10	11	11
Krnica	0	0	1
Novigrad (Cittanova)	1	1	0
Poreč	2	2	2
Pula	4	8	10
Rabac	0	1	0
Rovinj (Rovigno)	0	1	0
SANTA MARINA	1	2	1
Tribunj	1	0	0
Umag (Umago)	0	1	0
Vrsar	1	1	0
Poreč	64	68	77
<i>Broj brodova prema matičnoj luci:</i>			
Funtana	0	1	2
Hvar	1	1	1
Mali Lošinj	0	1	0
Novigrad (Cittanova)	3	2	5
PLOMIN LUKA	1	0	0
Poreč	32	35	40
Pula	14	16	14
Rovinj (Rovigno)	1	1	2
Sali	1	0	0
SANTA MARINA	1	2	3
Savudrija (Salvore)	1	0	0
Tar	0	1	2
Umag (Umago)	4	3	5
Vrsar	4	4	3
Zadar	1	1	0
Santa Marina	26	22	26
<i>Broj brodova prema matičnoj luci:</i>			
BANJOLE	0	0	1
Poreč	5	4	5
Pula	1	3	2
Rabac	0	0	1
Rijeka	0	0	1
Rovinj (Rovigno)	0	1	1
SANTA MARINA	11	10	11
Savudrija (Salvore)	2	0	1

Tar	0	1	1
Tarska uvala	1	1	0
Umag (Umago)	4	2	2
Vrsar	2	0	0
Tarska uvala	12	17	26
<i>Broj brodova prema matičnoj luci:</i>			
Bibinje	0	0	1
DRAČE	0	0	1
Funtana	0	1	1
Kaštel Stari	0	0	1
Lastovo	0	0	1
Marina	0	0	1
Medulin	1	0	0
Murter	0	1	0
Novigrad (Cittanova)	0	0	1
Okrug Gornji	2	0	1
Opatija	0	0	1
Pag	0	1	0
Petrčane	0	0	1
Poreč	2	3	3
Primošten	0	1	0
Pula	1	0	1
Rijeka	0	1	1
Rogoznica	0	0	1
Rovinj (Rovigno)	0	0	1
SANTA MARINA	3	3	2
Stomorska	0	0	1
Ston	0	1	0
Tar	0	1	2
Tarska uvala	2	2	2
Tribanj	0	1	0
Umag (Umago)	1	1	0
Unije	0	0	1
Zaton	0	0	1
Vrsar	73	75	62
<i>Broj brodova prema matičnoj luci:</i>			
Fažana	2	1	2
Funtana	0	0	1
Kali	2	2	0
KARIGADOR	1	0	0
Krk	1	2	3
Krnica	3	3	3
Ližnjan	1	0	0
Medulin	3	1	0
Murter	1	1	0
Novigrad (Cittanova)	3	5	3

Pag	1	1	1
PEROJ-PORTIĆ	1	1	1
Poreč	8	5	2
Pula	11	16	14
Rijeka	2	3	4
Rovinj (Rovigno)	0	1	2
Sali	1	0	0
SANTA MARINA	1	4	0
Tar	0	1	0
Tarska uvala	1	2	0
Umag (Umago)	1	1	1
Vrsar	28	25	25
Zadar	1	0	0

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016

Prilog 2. Iskrcaj ulovnih vrsta u luci Vrsar u kg

	2013.	2014.	2015.
Vrsar	1.733.024,66	2.758.684,17	2.570.870,45
<i>bijela riba</i>	<i>58.065,83</i>	<i>59.316,36</i>	<i>66.352,13</i>
CIPLI	9.318,43	8.431,20	9.575,66
GAVUN OLIGA	2.364,80	3.543,00	3.712,20
KOMARČA	7.279,05	10.708,70	11.560,25
LISTOVI - ŠVOJE	22.596,35	17.690,87	19.698,25
MIJEŠANA BIJELA RIBA	1.012,20	963,30	1.099,90
OSLIĆ	385,40	353,10	1.063,11
PAUK	691,90	2.232,50	1.493,71
PIŠMOLJ	1.137,70	1.208,30	250,10
SALPA	1.517,50	2.247,15	1.915,10
ŠPAR	2.532,00	1.639,20	2.618,80
TRLJA BLATARICA	3.084,30	5.073,70	6.273,35

UGOR	596,60	1.028,50	1.566,75
glavonošci	45.701,64	57.512,01	43.173,52
LIGNJA	1.015,15	7.479,35	1.071,30
MUZGAVAC	33.558,62	36.202,15	24.759,81
SIPA	10.807,52	13.473,51	16.709,55
hrskavična riba	659,99	945,90	905,65
mala plava riba	1.573.119,90	2.535.610,80	2.333.809,70
INCUN	75.903,30	234.395,00	130.866,30
MJEŠANA SITNA PLAVA RIBA	72.607,00	514,00	26,00
PLAVICA	1.967,50	5.978,00	11.891,60
SKUŠA	567,20	297,60	1.553,50
SRDELA	1.401.852,80	2.274.141,00	2.135.702,00
ŠARUN	19.969,10	18.285,20	53.764,30
ostali organizmi	3.293,00	2.052,50	2.627,10
rakovi	250,00	257,80	228,25
školjkaši	51.528,90	102.204,30	122.399,50
JAKOVLJEVA KAPICA	4.467,60	5.083,20	10.466,50
KAMENICA	45.940,00	96.045,60	102.690,50
DONDOLA	229,50	759,50	3.992,20
velika plava riba	405,40	784,50	1.374,60

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016

Prilog 3. Iskrcaj ulovnih vrsta u luci Poreč u kg

	2013.	2014.	2015.
Poreč	196.338,79	256.232,87	220.233,39
<i>bijela riba</i>	<i>66.525,24</i>	<i>61.508,55</i>	<i>56.083,03</i>
CIPLI	19.080,75	11.250,80	1.642,10
GAVUN OLIGA	1.156,60	1.823,60	2.063,00
KOKOTI	462,70	1.059,33	806,50
KOMARČA	1.375,30	2.151,59	4.111,70
LISTOVI - ŠVOJE	14.995,96	12.182,74	15.125,16
MIJEŠANA BIJELA RIBA	2.346,16	1.082,20	1.149,00
OSLIĆ	322,90	941,20	877,10
OSTALO	92,80	307,50	968,90
PAUK	1.269,20	3.244,00	2.620,76
SALPA	1.092,80	4.229,50	2.311,15
ŠKRPUN	2.047,40	3.393,38	2.748,65
TRLJA BLATARICA	8.929,35	10.657,70	12.174,16
UGOTICA	7.121,34	2.880,30	2.421,40
glavonošci	80.964,25	100.449,97	55.342,40
LIGNJA	2.997,80	9.967,00	2.635,05
MUZGAVAC	56.765,15	69.510,92	35.828,55
SIPA	20.574,40	20.404,65	15.948,60
hrskavična riba	1.435,35	2.998,15	3.005,75
mala plava riba	4.635,60	2.834,40	1.506,65
INĆUN	1.573,00	0,00	0,80
ŠARUN	2.384,10	2.685,40	1.500,85

ostali organizmi	28,00	2.440,50	2.362,60
JEŽEVI	0,00	2.413,00	659,90
VOLCI	0,00	6,50	1.375,70
Rakovi	416,85	421,80	449,90
Školjkaši	42.296,00	85.371,70	100.577,26
DAGNJA	1.183,00	602,00	100,80
JAKOVLJEVA KAPICA	4.315,90	3.743,90	7.517,30
KAMENICA	26.260,60	60.671,80	71.388,50
KAPICE	546,90	2.819,00	1.300,86
velika plava riba	37,50	207,80	905,80

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016.

Prilog 4. Iskrcaj ulovnih vrsta u luci Santa Marina u kg

	2013.	2014.	2015.
Santa Marina	55.986,95	75.806,75	67.629,62
<i>bijela riba</i>	<i>13.842,35</i>	<i>15.412,15</i>	<i>22.194,60</i>
CIPLI	693,40	844,00	1.698,80
LISTOVI - ŠVOJE	3.091,00	2.944,30	3.224,56
PAUK	759,10	2.501,20	1.857,00
PIŠMOLJ	1.169,20	792,90	553,00
ŠPAR	1.218,20	69,00	803,90
TRLJA BLATARICA	2.600,10	4.631,60	8.594,40
<i>glavonošci</i>	<i>22.693,20</i>	<i>38.208,85</i>	<i>25.338,58</i>
LIGNJA	484,60	3.761,90	1.805,85
MUZGAVAC	15.299,60	26.244,75	18.519,78
SIPA	6.848,50	8.147,20	4.869,55
<i>hrskavična riba</i>	<i>155,80</i>	<i>1.223,55</i>	<i>526,40</i>
<i>mala plava riba</i>	<i>14.011,10</i>	<i>60,50</i>	<i>127,70</i>

SRDELA	12.660,70	14,00	0,00
<i>ostali organizmi</i>	<i>5,10</i>	<i>8,00</i>	<i>315,60</i>
<i>Rakovi</i>	<i>53,50</i>	<i>35,10</i>	<i>185,44</i>
<i>školjkaši</i>	<i>5.136,60</i>	<i>20.763,40</i>	<i>18.831,60</i>
DAGNJA	0,00	1.554,00	0,00
JAKOVLJEVA KAPICA	109,90	685,90	1.625,70
KAMENICA	3.298,00	15.117,00	15.010,00
DONDOLA	1.647,70	3.335,00	1.587,60
<i>velika plava riba</i>	<i>89,30</i>	<i>95,20</i>	<i>109,70</i>

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016.

Prilog 5. Iskrcaj ulovnih vrsta u luci Funtana u kg

	2013.	2014.	2015.
Funtana	45.190,09	77.850,55	62.411,63
<i>bijela riba</i>	<i>14.545,39</i>	<i>16.552,75</i>	<i>18.597,18</i>
LISTOVI - ŠVOJE	10.470,54	7.799,95	9.815,48
PAUK	1.199,00	3.114,40	2.498,50
TRLJA BLATARICA	866,70	2.520,50	2.263,20
<i>glavonošci</i>	<i>19.685,10</i>	<i>32.244,00</i>	<i>15.676,50</i>
MUZGAVAC	11.784,40	18.315,90	11.317,50
SIPA	7.744,60	7.810,65	3.461,30
<i>hrskavična riba</i>	<i>220,10</i>	<i>422,40</i>	<i>1.282,00</i>
<i>ostali organizmi</i>	<i>978,00</i>	<i>265,00</i>	<i>508,50</i>
<i>Rakovi</i>	<i>208,70</i>	<i>79,90</i>	<i>137,00</i>
<i>Školjkaši</i>	<i>9.492,00</i>	<i>28.262,80</i>	<i>26.114,45</i>
JAKOVLJEVA KAPICA	149,00	1.492,70	1.713,20
KAMENICA	8.733,00	25.348,30	22.250,70
<i>velika plava riba</i>	<i>13,30</i>	<i>8,70</i>	<i>91,50</i>

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016.

Prilog 6. Iskrcaj ulovnih vrsta u luci Tarska uvala u kg

	2013.	2014.	2015.
Tarska uvala	94.425,20	82.183,95	50.780,95
<i>bijela riba</i>	27.097,30	8.918,70	32.787,25
CIPLI	17.040,10	2.960,80	17.509,85
KOMARČA	734,20	106,40	4.538,60
OVČICA	63,60	11,70	1.177,10
PAUK	974,40	671,80	913,60
PIŠMOLJ	1.341,05	727,90	842,50
SALPA	469,40	35,40	1.228,30
TRLJA BLATARICA	2.814,50	1.808,20	2.142,50
<i>glavonošci</i>	23.038,70	22.040,15	10.826,00
LIGNJA	142,60	2.376,80	857,60
MUZGAVAC	17.746,10	17.738,65	9.244,70
SIPA	5.076,50	1.911,30	402,20
<i>hrskavična riba</i>	175,30	567,90	578,20
<i>mala plava riba</i>	34.704,20	48.972,70	422,70
INĆUN	953,00	2.390,00	14,00
SRDELA	32.771,00	45.466,00	0,00
<i>ostali organizmi</i>	0,00	0,00	86,00
<i>Rakovi</i>	3,00	8,00	0,00
<i>školjkaši</i>	9.403,40	1.669,50	765,50
KAMENICA	8.463,00	1.570,00	65,00
<i>velika plava riba</i>	3,30	7,00	5.315,30

Izvor: vlastita obrada, Uprava ribarstva 2016.

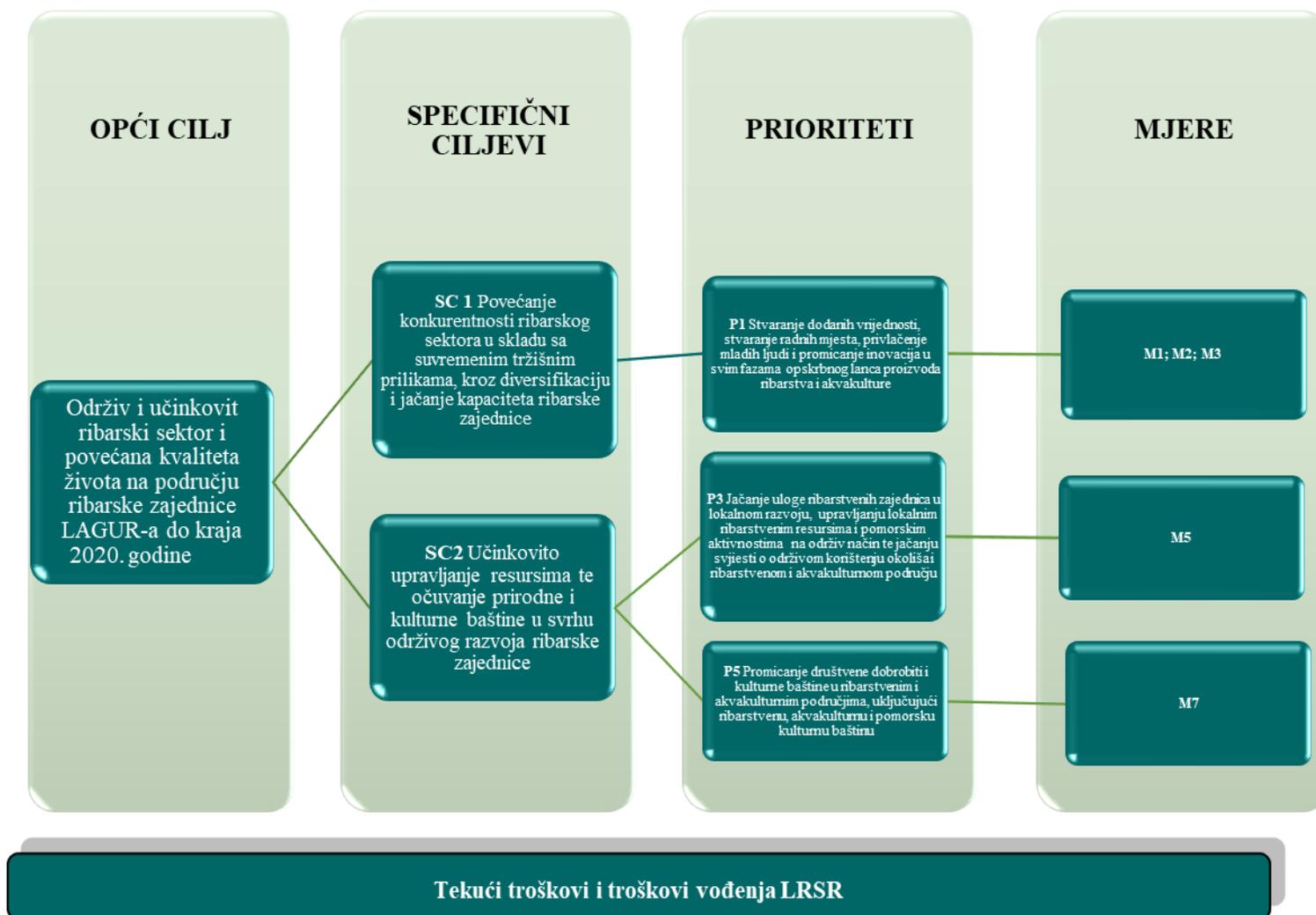
Prilog 7. Broj ribarskih plovila na području FLAG-a po vrstama alata u 2015. godini

Naselje	Segment	Broj plovila	GT (Zbroj)
Funtana	Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) <6 m	2	2,51
	Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) 6-12 m	5	27,08
	Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačem (DTS) 6-12 m	2	18,32
	Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačem (DTS)12-18 m	2	21,59
	Plovila s udičarskim alatima (HOK) <6 m	1	0,47
	Neaktivna plovila 6-12 m	3	8,09
	Poreč	Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) <6 m	8
Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) 6-12 m		17	71,03
Plovila s dredžama (DRB) 6-12 m		1	7,96
Plovila s dredžama (DRB) 12-18 m		1	55
Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačem (DTS) 6-12 m		2	23,41
Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačem (DTS)12-18 m		5	66,41
Neaktivna plovila <6 m		14	12,4
Neaktivna plovila 6-12 m		15	69,68
Neaktivna plovila 12-18 m		4	94
Neaktivna plovila 24-40 m		1	123
Plovila s drugim aktivnim alatima (MGO) <6 m		9	5,42
Plovila s drugim aktivnim alatima (MGO) 6-12 m		2	5,72
Plovila s aktivnim i pasivnim alatima (PMP) 6-12 m		1	6,77
Plivaričari (PS) 6-12 m		2	16,3
SANTA MARINA	Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) <6 m	2	1,58
	Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) 6-12 m	2	6,67
	Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) 12-18 m	1	10,38
	Plovila s dredžama (DRB) 6-12 m	2	19,47
	Plovila s dredžama (DRB) 12-18 m	1	5,7
	Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačem (DTS) 6-12 m	1	6,52
	Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačem (DTS)12-18 m	2	52,83
	Plovila s udičarskim alatima (HOK) 6-12 m	1	1,56
	Neaktivna plovila <6 m	3	3,5
	Neaktivna plovila 6-12 m	1	5,9
	Neaktivna plovila 12-18 m	1	12,36
	Plovila s drugim aktivnim alatima (MGO) 6-12 m	1	1,54
	Tar	Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) <6 m	1
Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) 6-12 m		1	2,13
Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačem (DTS)18-24 m		1	32
Neaktivna plovila <6 m		2	2

	Neaktivna plovila 6-12 m	3	6,47
Tarska uvala	Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačom (DTS) 6-12 m	1	13,77
	Neaktivna plovila 6-12 m	1	2,18
	Plivaričari (PS) 12-18 m	1	11
Vrsar	Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) <6 m	1	1,1
	Plovila s mrežama stajaćicama (DFN) 6-12 m	11	65,95
	Plovila s dredžama (DRB) 6-12 m	1	9,84
	Plovila s dredžama (DRB) 12-18 m	4	69,07
	Pridnene kočarice i/ili plovila s pridnenom potegačom (DTS) 12-18 m	4	70,13
	Plovila s udičarskim alatima (HOK) <6 m	1	1
	Neaktivna plovila <6 m	3	2,91
	Neaktivna plovila 6-12 m	3	13,76
	Neaktivna plovila 12-18 m	5	78,72
	Plovila samo s polivalentnim pasivnim alatima (PGP) 6-12 m	1	2,04
	Plivaričari (PS) 6-12 m	2	12,46
	Plivaričari (PS) 12-18 m	1	29
	Plivaričari (PS) 24-40 m	1	173
Ukupni zbroj		164	1368,21

Izvor: Ministarstvo poljoprivrede 2016.

Prilog 8. Intervencijska logika LRSR

Prilog 9. Kriteriji odabira po mjerama

Kriteriji odabira za M 1. Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja, proizvoda i usluga izradom jedinstvenog vizualnog identiteta.

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 1.		BODOVI
1.	Projekt doprinosi očuvanju radnih mjesta (temeljem sati rada iskazanih u FTE¹²):	Max. 2
	Projektom su očuvana postojeća radna mjesta	2
2.	Projekt doprinosi očuvanju zaposlenosti u 2018 godini (temeljem sati rada iskazanih u FTE¹):	Max. 10
	Projektom se stvara novo radno mjesto ¹³	2
3.	Projekt doprinosi teritorijalnoj koheziji područja lokalne inicijative:	Max. 6
	Projekt se provodi na području koje uključuje tri ili više jedinice lokalne samouprave	6
	Projekt se provodi na području dvije jedinice lokalne samouprave	2
4.	Prijavitelj projekta pripadnik je skupine u nepovoljnom položaju	Max. 6
	Prijavitelj je žena sa više od 50 % vlasništva poduzeća koje se prijavljuje	2
	Prijavitelj je mlada osoba sa više od 50 % vlasništva poduzeća koje se prijavljuje ¹⁴	2
	Prijavitelj je osoba s invaliditetom sa više od 50 % vlasništva poduzeća koje se prijavljuje (ukoliko je primjenjivo)	2
5.	Projekt se provodi u JLS iz VII. ili VIII. skupine prema indeksu razvijenosti¹⁵	Max. 4
	Projekt se provodi u JLS iz VII. skupine prema indeksu razvijenosti	4
	Projekt se provodi u JLS iz VIII. skupine prema indeksu razvijenosti	2
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		28

¹² FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena (0,5+0,5=1). U slučaju da je korisnik zatražio bodove po ovome kriteriju dužan je dostaviti obrazloženje. Povećanje broja zaposlenika u odnosu na prethodnu godinu, odnosno novo zapošljavanje mora biti vidljivo najkasnije u periodu od dvije godine nakon konačne isplate potpore.

¹³ Za svako novostvoreno radno mjesto u punom radnom vremenu iskazanom u FTE se ostvaruje po 2 boda. Maksimalno se može ostvariti 10 bodova (5 novozaposlenih osoba).

¹⁴ Mlada osoba je osoba koja u trenutku podnošenja prijave projekta nema više od 40 godina (dan prije navršavanja 41 godine starosti)

¹⁵ Sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 132/2017)

Kriteriji odabira za M 2. Ulaganje u prodajna mjesta, kušaone i nabava vozila za proizvode ribarstva i akvakulture s jedinstvenim vizualnim identitetom

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 2.		BODOVI
1.	Projekt doprinosi očuvanju ili povećanju radnih mjesta (temeljem sati rada iskazanih u FTE¹⁶):	Max. 15
	Povećanje broja radnih mjesta za više od 1 radnog mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanje broja radnih mjesta za 0,5 do 1 radno mjesto u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	10
	Očuvanje postojećih u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
2.	Tip aktivnosti	Max. 15
	Izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili uređenje i/ili nabava i/ili opremanje prodajnih mjesta, kušaona za proizvode ribarstva i akvakulture	15
	Nabava i/ili opremanje ambulantskog ili dostavnog vozila za unaprjeđenje kratkog lanca opskrbe	10
	Razvoj softverskih rješenja za prodaju proizvoda ribarstva i akvakulture	5
3.	Prijavitelj projekta pripadnik je skupine u nepovoljnom položaju	Max. 6
	Prijavitelj je žena s više od 50 % vlasništva poduzeća koje se prijavljuje	2
	Prijavitelj je mlada osoba s više od 50 % vlasništva poduzeća koje se prijavljuje ¹⁷	2
	Prijavitelj je osoba s invaliditetom s više od 50 % vlasništva poduzeća koje se prijavljuje	2
4.	Projekt se provodi u JLS iz VII. ili VIII. skupine prema indeksu razvijenosti i/ili kontinentalnoj	Max. 8
	Projekt se provodi u kontinentalnoj JLS	4
	Projekt se provodi u JLS iz VII. skupine prema indeksu razvijenosti	4
	Projekt se provodi u JLS iz VIII. skupine prema indeksu razvijenosti	2
5.	Projekt doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti¹⁸	10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		54

¹⁶ FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena (0,5+0,5=1). U slučaju da je korisnik zatražio bodove po ovome kriteriju dužan je dostaviti obrazloženje. Povećanje broja zaposlenika u odnosu na prethodnu godinu, odnosno novo zapošljavanje mora biti vidljivo najkasnije u periodu od dvije godine nakon konačne isplate potpore.

¹⁷ Mlada osoba je nositelj projekta koja u trenutku podnošenja prijave projekta nema više od 40 godina (dan prije navršavanja 41 godine starosti).

¹⁸ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti, npr. ulaganje u zelenu, energetske učinkovitu infrastrukturu, opremanje opremom visoke energetske učinkovitosti, korištenje opreme i procesa koji će doprinijeti smanjenju potrošnje energije, emisije stakleničkih plinova i smanjenju korištenja neobnovljivih resursa.

Kriteriji odabira za M 3. Poticanje povećanja potrošnje ribe u odgojno obrazovni ustanovama

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 3.		BODOVI
1.	Mjesečno povećanje¹⁹ broja obroka pripremanih od proizvoda ribarstva i akvakulture	Max. 15
	> 3 obroka	15
	+3 obroka	10
	+2 obroka	5
2.	Tip aktivnosti	Max. 21
	Opremanje kuhinja u javnim ustanovama	16
	Razvoj edukativno zabavnih aplikacija i/ili izrada edukativnih web stranica	5
	Edukativne aktivnosti	5
3.	Projekt se provodi u JLS iz VII. ili VIII. skupine prema indeksu razvijenosti²⁰	Max. 4
	Projekt se provodi u JLS iz VII. skupine prema indeksu razvijenosti	4
	Projekt se provodi u JLS iz VIII. skupine prema indeksu razvijenosti	2
4.	Projekt doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti²¹	10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		50

¹⁹ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje u kojem navodi koje obroke planira pripremati od proizvoda ribarstva i akvakulture

²⁰ Sukladno Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (NN 132/2017)

²¹ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti, npr. ulaganje u zelenu, energetske učinkovitu infrastrukturu, opremanje opremom visoke energetske učinkovitosti, korištenje opreme i procesa koji će doprinijeti smanjenju potrošnje energije, emisije stakleničkih plinova i smanjenju korištenja neobnovljivih resursa.

Kriteriji odabira za M 5. Organizacija edukativnih događaja u svrhu jačanja uloge ribarstvene zajednice u lokalnom razvoju te jačanje svijesti o savjesnom korištenju ribarstvenih resursa, zaštiti mora i voda

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 5.		BODOVI
1.	Vrsta aktivnosti ²²	Max. 25
	Organizacija radionica i/ili seminara i/ili tečajeva i/ili sl. aktivnosti	15
	Organizacija edukativnih manifestacija	15
	Izrada studija i/ili analiza	10
2.	Sadržaj aktivnosti ²³	Max. 30
	Aktivnost se odnosi na promociju održivog korištenja okoliša, ribarstvenih resursa, zaštite mora, okoliša i voda	10
	Aktivnost se odnosi na promociju kulturne, ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine	10
	Aktivnost se odnosi na učinkovito upravljanje lokalnim ribarstvenim resursima, staništima i pomorskim aktivnostima	10
3.	Projekt se provodi u JLS iz VII. ili VIII. skupine prema indeksu razvijenosti	Max. 4
	Projekt se provodi u JLS iz VII. skupine prema indeksu razvijenosti	4
	Projekt se provodi u JLS iz VIII. skupine prema indeksu razvijenosti	2
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		59

²² Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu vrsta aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje.

²³ Kako bi se ostvarili bodovi u sklopu sadržaja aktivnosti nositelj projekta dostavlja obrazloženje.

Kriteriji odabira za M 7. Promicanje ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine

KRITERIJI ODABIRA ZA MJERU 7.		BODOVI
1.	Projekt doprinosi očuvanju ili povećanju radnih mjesta (temeljem sati rada iskazanih u FTE²⁴):	Max. 15
	Povećanje broja radnih mjesta za više od 1 radnog mjesta u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	15
	Povećanje broja radnih mjesta za 0,5 do 1 radno mjesto u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	10
	Očuvanje postojećih u smislu pune zaposlenosti iskazano kao FTE	5
2.	Tip aktivnosti	Max. 15
	Izgradnja nove ili obnova društvene, turističke i sl. infrastrukture	15
	Razvoj aplikacija/softverskih rješenja i usluga ²⁵	10
	Opremanje	5
3.	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mladih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina i/ili osobe s invaliditetom²⁶	Max. 30
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem mladih osoba do 29 godina	10
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem žena starijih od 45 godina	10
	Ulaganje rezultira zapošljavanjem osobe s invaliditetom	10
4.	Projekt se provodi u JLS iz VII. ili VIII. skupine prema indeksu razvijenosti	Max. 4
	Projekt se provodi u JLS iz VII. skupine prema indeksu razvijenosti	4
	Projekt se provodi u JLS iz VIII. skupine prema indeksu razvijenosti	2
5.	Projekt doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti²⁷	Max. 10
MAKSIMALNI BROJ BODOVA		74

²⁴ FTE Full Time Equivalent = Ekvivalent punog radnog vremena – podatak koji se odnosi na broj zaposlenih s kraćim od punog radnog vremena u ekvivalentu broja zaposlenih s punim radnim vremenom. Npr. dvije osobe od kojih svaka radi pola radnog vremena prikazuju se kao jedna u ekvivalentu punog radnog vremena (0,5+0,5=1). U slučaju da je korisnik zatražio bodove po ovome kriteriju dužan je dostaviti obrazloženje. Povećanje broja zaposlenika u odnosu na prethodnu godinu, odnosno novo zapošljavanje mora biti vidljivo najkasnije u periodu od dvije godine nakon konačne isplate potpore.

²⁵ Razvoj aplikacija/softverskih rješenja i usluga se treba odnositi na promicanje društvene i kulturne baštine i nasljeđa u ribarstvenim i akvakulturnim područjima. Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način razvoj aplikacija/softverskih rješenja i usluga doprinosi promicanju ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine.

²⁶ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje rezultira zapošljavanjem mladih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina i/ili osobe sa invaliditetom.

²⁷ Nositelj projekta dostavlja obrazloženje na koji način ulaganje doprinosi očuvanju okoliša i ekološkoj održivosti, npr. ulaganje u zelenu, energetske učinkovitu infrastrukturu, opremanje opremom visoke energetske učinkovitosti, korištenje opreme i procesa koji će doprinijeti smanjenju potrošnje energije, emisije stakleničkih plinova i smanjenju korištenja neobnovljivih resursa.

Prilog 10. Indikatori za mjerenje učinka provedbe LRSR

Prioritet	Mjera LRSR	Izlazni pokazatelji	Ciljana vrijednost	Pokazatelji rezultata	Ciljana vrijednost (%)	Pokazatelji učinka
P1	M1	Br. realiziranih projekata	1	Udio projekata koji koriste Jedinствeni vizualni identitet područja	45%	<ul style="list-style-type: none"> - Omogućen održiv i učinkovit ribarski sektor - Osmišljen i izrađen jedinstven vizualni identitet - Povećana prepoznatljivost lokalnim proizvođačima i lokalnoj zajednici - Povećana svijest o lokalnim proizvođačima ribarstva i akvakulture - Povećana dostupnost proizvoda ribarstva i akvakulture - Povećana potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture - Potaknuta konzumacija jela od ribe kod mladih - Omogućeni bolji uvjeti poslovanja - Povećan interes mladih za rad u ribarskoj industriji - Izrađene sektorske studije - Smanjena prijetnja povećanog zagađenja i nesavjesnog korištenja morskih staništa - Povećana svijest o održivom upravljanju FLAG područja - Promovirana ribarstvena, akvakulturna, pomorska i kulturna baština
		Ukupan iznos javnih sredstava €	16.342	Udio sačuvanih radnih mjesta obzirom na br. projekata	15%	
	M2	Br. realiziranih projekata	4	Udio stvorenih radnih mjesta obzirom na br. projekata	35%	
		Ukupan iznos javnih sredstava €	453.400	Udio projekata kojim se povećava dostupnost proizvoda ribarstva i akvakulture obzirom na br. projekata	75%	
		Br. sačuvanih radnih mjesta	1,5	Udio projekata koji se odnosi na dodavanje vrijednosti proizvođačima ribarstva i akvakulture obzirom na br. projekata	45%	
		Br. stvorenih radnih mjesta	3,5	Udio projekata koji se odnosi na edukativne aktivnosti	50%	
	M3	Br. realiziranih projekata	5	Udio projekata kojim se povećava potrošnja proizvoda ribarstva obzirom na br. projekata	75%	
		Ukupan iznos javnih sredstava €	95.424			
P3	M5	Br. realiziranih projekata	3	Udio projekata koji se odnose na edukativna događanja obzirom na br. projekata	68%	
		Ukupan iznos javnih sredstava €	59.158	Udio projekata koji se odnosi na promociju ribarstvenog okoliša obzirom na br. projekata	100%	
P5	M7	Br. realiziranih projekata	4	Udio projekata koji se odnosi na promociju ribarstvene i pomorske kulturne baštine	82%	
		Ukupan iznos javnih sredstava €	1.025.676	Udio projekata koji se odnosi na upravljanje lokalnim ribarstvenim resursima i pomorskim aktivnostima	18%	
		Br. stvorenih radnih mjesta	1	Udio sačuvanih radnih mjesta obzirom na br. projekata	14%	
		Br. sačuvanih radnih mjesta	1	Udio stvorenih radnih mjesta obzirom na br. projekata	14%	

Prilog 11. Planirani prihodi i rashodi po vrsti prihoda/rashoda i godini provedbe LRSR-a

Naziv	Plan 2017.	Plan 2018.	Plan 2019.	Plan 2020.	Plan 2021.	Plan 2022.	Plan 2023.
Prihodi po potpori koja se traži u LRSR (€)	40.881,84	76.118,88	133.890,04	96.558,31	700.052,26	962.297,19	190.201,50
Prihodi od članarina i članskih doprinosa (€)	15.701,87	16.456,63	17.400,09	16.214,03	180.067,12	180.067,12	180.067,12
Prihodi iz drugih izvora (potpore JL(R)S, zaklade..) (€)	3.369,50	2.358,65	2.021,70	808,68	673,90	673,90	673,90
Prihodi od donacija iz državnog proračuna (€)	8.086,80	8.086,80	8.086,80	0,00	5.391,20	0,00	0,00
Prihodi UKUPNO (€)	68.040,00	103.020,96	161.398,63	113.581,02	886.184,48	1.143.038,21	370.942,52
Rashodi za provedbu LRSR (€)	0,00	0,00	16.342,07	14.509,53	577.578,16	856.759,94	184.810,30
Rashodi za tekuće troškove i troškove vođenja LRSR-a (€)	40.881,84	76.118,88	117.547,97	82.048,78	122.474,10	105.537,24	5.391,20
Ostali rashodi FLAG-a (€)	27.158,16	26.902,08	27.508,59	17.022,71	186.132,22	180.741,02	180.741,02
Rashodi UKUPNO (€)	68.040,00	103.020,96	161.398,63	113.581,02	886.184,48	1.143.038,21	370.942,52
Razlika - višak/manjak (€)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Prilog 12. Troškovi za funkcioniranje FLAG-a (€) – EFPR potpora

Troškovi za funkcioniranje FLAG-A (€) - EFPR potpora	
Troškovi rada	114.342,22
Troškovi osoblja	356.766,55
Troškovi osposobljavanja	17.406,58
Troškovi povezani s odnosima s javnošću	2.573,15
Financijski troškovi	392,88
Troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR	22.795,00
Troškovi nastali s ciljem razmjene informacijai i promicanja LRSR	34.984,66
Troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi Zahtjeva za potporu	738,96
Ukupno (€)	550.000,00

Prilog 13. Pregled mjera, ukupnog broja projekata, iznosa javne potpore i udjela u ukupnoj alokaciji sredstava

Mjera	Broj projekata	Iznos javne potpore (€)	Alokacija sredstava iz ukupne LRSR
P1 Stvaranje dodanih vrijednosti, stvaranje radnih mjesta, privlačenje mladih ljudi i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca proizvoda ribarstva i akvakulture	10	565.166,12	25,69%
M1 Jačanje prepoznatljivosti ribarskog područja, proizvoda i usluga izradom jedinstvenog vizualnog identiteta	1	16.342,07	0,74%
M2 Ulaganje u prodajna mjesta, kušaoe i nabava vozila za proizvode ribarstva i akvakulture s jedinstvenim vizualnim identitetom	4	453.399,82	20,61%
M3 Poticanje povećanja potrošnje ribe u odgojno obrazovni ustanovama	5	95.424,22	4,34%
P3 Jačanje uloge ribarstvenih zajednica u lokalnom razvoju, upravljanju lokalnim ribarstvenim resursima i pomorskim aktivnostima na održivi način te poticanje cjeloživotnog učenja u ribarstvenim i akvakulturnim područjima	3	59.158,30	2,69%
M5 Organizacija edukativnih događaja u svrhu jačanja uloge ribarstvene zajednice u lokalnom razvoju te jačanje svijesti o savjesnom korištenju ribarstvenih resursa, zaštiti mora i voda	3	59.158,30	2,69%
P5 Promicanje društvene dobrobiti i kulturne baštine u ribarstvenim i akvakulturnim područjima, uključujući ribarstvenu, akvakulturnu i pomorsku kulturnu baštinu	4	1.025.675,58	46,62%
M7 Promicanje ribarstvene, akvakulturne i pomorske kulturne baštine	4	1.025.675,58	46,62%
Tekući troškovi i troškovi vođenja LRSR	n/p	550.000,00	25,00%
A. Tekući troškovi	n/p	514.276,38	23,38%
1. Troškovi rada	n/p	114.342,22	5,20%
2. Troškovi osoblja	n/p	356.766,55	16,22%
3. Troškovi osposobljavanja	n/p	17.406,58	0,79%
4. Troškovi povezani s odnosima s javnošću	n/p	2.573,15	0,12%
5. Financijski troškovi	n/p	392,88	0,02%
6. Troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR	n/p	22.795,00	1,04%
B. Troškovi vođenja LRSR	n/p	35.723,62	1,62%
1. Troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR	n/p	34.984,66	1,59%
2. Troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i pripremi Zahtjeva za potporu	n/p	738,96	0,03%
UKUPNO	17	2.200.000,00	100,00%

Prilog 14. Financijska alokacija po mjerama i godinama provedbe LRSR

Financijska alokacija po godini (€)	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	UKUPNO
P1	0,00	0,00	0,00	16.342,07	14.509,53	263.847,45	270.467,07	0,00	565.166,12
M1	0,00	0,00	0,00	16.342,07	0,00	0,00	0,00	0,00	16.342,07
M2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	182.932,76	270.467,07	0,00	453.399,82
M3	0,00	0,00	0,00	0,00	14.509,53	80.914,69	0,00	0,00	95.424,22
P3	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	47.172,99	11.985,31	59.158,30
M5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	47.172,99	11.985,31	59.158,30
P5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	313.730,71	539.119,89	172.824,99	1.025.675,58
M7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	313.730,71	539.119,89	172.824,99	1.025.675,58
Tekući troškovi i troškovi vođenja LRSR	0,00	40.881,84	76.118,88	117.547,97	82.048,78	122.474,10	105.537,24	5.391,20	550.000,00
A. Tekući troškovi	0,00	38.863,95	72.205,00	103.721,37	79.291,96	115.330,76	99.472,14	5.391,20	514.276,38
1. Troškovi rada	0,00	11.654,93	13.919,30	27.272,26	18.968,36	23.119,06	19.408,32	0,00	114.342,22
2. Troškovi osoblja	0,00	24.880,73	50.893,73	62.858,96	58.781,24	83.423,90	75.928,00	0,00	356.766,55
3. Troškovi osposobljavanja	0,00	2.050,64	7.361,14	3.719,37	793,74	828,44	2.653,25	0,00	17.406,58
4. Troškovi povezani s odnosima s javnošću	0,00	242,60	0,00	40,86	530,20	1.085,59	673,90	0,00	2.573,15
5. Financijski troškovi	0,00	0,00	30,83	92,49	0,00	134,78	134,78	0,00	392,88
6. Troškovi povezani s praćenjem i evaluacijom LRSR	0,00	35,04	0,00	9.737,44	218,42	6.739,00	673,90	5.391,20	22.795,00
B. Troškovi vođenja LRSR	0,00	2.017,89	3.913,88	13.826,59	2.756,82	7.143,34	6.065,10	0,00	35.723,62
1. Troškovi nastali s ciljem razmjene informacija i promicanja LRSR	0,00	2.017,89	3.670,19	13.826,59	2.665,89	6.739,00	6.065,10	0,00	34.984,66
2. Troškovi pružanja potpore potencijalnim korisnicima u razvoju operacija i prijemi Zahtjeva za potporu	0,00	0,00	243,68	0,00	90,93	404,34	0,00	0,00	738,96
UKUPNO	0,00	40.881,84	76.118,88	133.890,04	96.558,31	700.052,26	962.297,19	190.201,50	2.200.000,00

10. Popis slika

<i>Slika 1. Grafički prikaz FLAG-a</i>	3
<i>Slika 2. Obala FLAG-a i granice ribolovnih zona A i H</i>	4
<i>Slika 3. Natura 2000 područja u Istarskoj županiji</i>	10
<i>Slika 4. Pregled Natura 2000 područja u okviru FLAG-a</i>	11

11. Popis tablica

<i>Tablica 1. Osnovni podaci o FLAG-u „Istarski švoj“</i>	2
<i>Tablica 2. Poslovni subjekti na području FLAG-a u 2015. godini</i>	14
<i>Tablica 3. Obrtnici na području FLAG-a u 2015. godini</i>	14
<i>Tablica 4. Stanovništvo na području FLAG-a staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti</i>	15
<i>Tablica 5. Detaljniji podaci o nezaposlenosti na području FLAG-a</i>	20
<i>Tablica 6. Detaljniji podaci o ekonomski neaktivnim osobama na području FLAG-a</i>	20
<i>Tablica 7. Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život na području FLAG-a</i>	21
<i>Tablica 8. Zaposleni prema području djelatnosti A. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo na području FLAG-a</i>	21
<i>Tablica 9. Broj plovila prema dužini s matičnom lukom na području FLAG-a u 2015. godini</i>	23
<i>Tablica 10. Broj ribarskih brodova koji su iskrcavali u lukama na području FLAG-a</i>	23
<i>Tablica 11. Broj brodova po iskrcaju u matične luke na području FLAG-a</i>	23
<i>Tablica 12. Prijedlog kategorizacije postojećih luka na području FLAG-a</i>	24
<i>Tablica 13. Prikaz količina iskrcaja ribe i ostalih morskih organizama u kg (Istarska županija/FLAG)</i>	25
<i>Tablica 14. Iskrcaji na području FLAG-a u kg</i>	25
<i>Tablica 15. Gustoća naseljenosti FLAG-a</i>	27
<i>Tablica 16. Stanovništvo starije 15 i više godina po obrazovanju na području FLAG-a</i>	28
<i>Tablica 17. Usklađenost LRSR sa strateškim dokumentima više razine</i>	49
<i>Tablica 18. Dinamika raspisivanja natječaja za financiranje projekata</i>	53